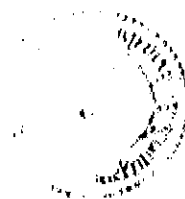

153.43
๓ ๗ ๗๓
๘.3

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติ
วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ

14 ส.ค. 2540

ปริญญาโท
ของ
เต็มศักดิ์ คทวณิช

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

พฤษภาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

11 17589

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีแก้ปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคนิครณียราชมงคล
วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ

บทคัดย่อ
ของ
เต็มศักดิ์ คทวนิช

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ โดยเปรียบเทียบและค้นหาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ตัวแปรที่ศึกษาจำแนกเป็น 2 ด้าน คือ ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ปีการศึกษา 2539 จำนวน 1,708 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 949 คน และนักศึกษานหญิงจำนวน 759 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถาม เกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise และใช้สถิติไค-สแควร์ (Chi-Square test)

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับปัญหาการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียน ส่วนตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการเรียน และบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรนี้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน ส่วนตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์ทางลบกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน และบุคลิกลักษณะ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นิสัยทางการเรียน (X_3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) บรรยากาศทางการเรียน (X_4) สัมพันธภาพระหว่างบุคคล (X_5) และบุคลิกลักษณะ (X_2) สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 12.06 และมีสมการที่สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์ปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 51.328 - 0.249 (\text{นิสัยทางการเรียน}) - 2.0128 (\text{ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน}) - 0.1282 (\text{บรรยากาศทางการเรียน}) + 0.0766 (\text{สัมพันธภาพระหว่างบุคคล}) - 3.1842 (\text{บุคลิกลักษณะ})$$

5.2 สมการพยากรณ์ปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z = -0.2035 (\text{นิสัยทางการเรียน}) - 0.1795 (\text{ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน}) - 0.1473 (\text{บรรยากาศทางการเรียน}) + 0.0768 (\text{สัมพันธภาพระหว่างบุคคล}) - 0.0465 (\text{บุคลิกลักษณะ})$$

6. นิสัยทางการเรียน (X_3) บรรยากาศทางการเรียน (X_4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) สัมพันธภาพระหว่างบุคคล (X_5) และบุคลิกลักษณะ (X_2) สามารถพยากรณ์วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 14.40 และมีสมการที่สามารถพยากรณ์วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

6.1 สมการพยากรณ์วิธีเพชฌัญหาทางการเรียนของนักศึกษา โดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 20.028 + 0.1827 (\text{นิสัยทางการเรียน}) + 0.0460 (\text{บรรยากาศทางการเรียน}) + 0.2894 (\text{ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน}) - 0.0244 (\text{สัมพันธภาพระหว่างบุคคล}) + 1.4272 (\text{บุคลิกภาพ})$$

6.2 สมการพยากรณ์วิธีเพชฌัญหาทางการเรียน โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.3291 (\text{นิสัยทางการเรียน}) + 0.1169 (\text{บรรยากาศทางการเรียน}) + 0.0570 (\text{ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน}) - 0.0540 (\text{สัมพันธภาพระหว่างบุคคล}) + 0.0460 (\text{บุคลิกภาพ})$$

VARIABLES RELATED TO ACADEMIC PROBLEMS AND WAYS OF COPING IN
ACADEMIC PROBLEMS OF THE DIPLOMA STUDENTS OF RAJAMANGALA
INSTITUTE OF TECHNOLOGY BANGKOK TECHNICAL CAMPUS

AN ABSTRACT

BY

TERMSAK KATHAVANICH

Presented in partial fulfillment of the requirement for the
Master of Education Degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

May 1997

The purpose of this study was to investigate variables related to academic problems and ways of coping in academic problems of the diploma students of Rajamangala Institute of Technology Bangkok Technical Campus. The study was designed to determine comparability of academic problems and ways of coping in academic problems held by the students and to examine if the variables of academic achievement, personality, study habits, classroom atmosphere, and interpersonal relationships have significant impacts up on their academic problems and ways of coping in academic problems. The subjects of 1,708 first year and second year diploma students, 949 males and 756 females, of Rajamangala Institute of Technology Bangkok Technical Campus in the academic year 1996 were drawn by stratified random sampling from the population. The research instrument was the variables related to academic problems and ways of coping in academic problems questionnaire. The data were analyzed by the Multiple Regression Analysis and the Chi-Square test.

The results of the study were as follows:

1. The students' academic achievements, personalities, study habits, classroom atmospheres, and interpersonal relationships indicated significant direct effects on their academic problems at .05 level.

2. Significant negative relationships were found between the students' academic problems and their academic achievements, study habits, and also classroom atmospheres at .05 level. Non-significant relationships were found between students' academic problems and their interpersonal relationships and their personalities.

3. The students' academic achievements, personalities, study habits, classroom atmosphere, and interpersonal relationships indicated significant direct effects on their ways of coping in academic problems at .05 level.

4. Significant positive relationships were found between the students' ways of coping in academic problems and their academic achievements, study habits, and classroom atmospheres at .05 level. No significant relationships were found between the students' ways of coping in academic problems and their interpersonal relationships and their personalities.

5. The students' study habits, academic achievements, classroom atmospheres, interpersonal relationships and personalities significantly predicted their academic problems at .05 level, with 12.06% of variability in academic problems predictable from the stated variables.

Results indicated that the following equations proved to be statistically significant predictors of the students' academic problems at .05 level.

The following equations proved to be statistically significant predictors of the students' academic problems, i.e,

In term of raw scores

$$\hat{Y} = 51.328 - 0.249 (\text{Study Habits}) - 2.0128 (\text{Academic Achievements}) - 0.1282 (\text{Classroom Atmospheres}) + 0.0766 (\text{Interpersonal Relationships}) - 3.1842 (\text{Personalities})$$

In term of standard scores

$$Z = -0.2035 \text{ (Study Habits)} - 0.1795 \text{ (Academic Achievements)} \\ - 0.1473 \text{ (Classroom Atmospheres)} + 0.0768 \text{ (Interpersonal Relationships)} - 0.0465 \text{ (Personalities)}$$

6. The students' study habits, classroom atmospheres, academic achievements, interpersonal relationships, and personalities significantly predicted their ways of coping in academic problems at .05 level, with 14.40% of variability in ways of coping in academic problems predictable from the stated variables.

Results indicated that the following equations proved to be statistically significant predictors of the students' ways of coping in academic problems at .05 level.

The following equations proved to be statistically significant predictors of the students' ways of coping in academic problems, i.e.,

In terms of raw scores

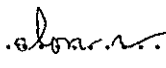
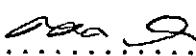
$$\hat{Y} = 20.028 + 0.1827 \text{ (Study Habits)} + 0.0460 \text{ (Classroom Atmospheres)} + 0.2894 \text{ (Academic Achievements)} \\ - 0.0244 \text{ (Interpersonal Relationships)} \\ + 1.4272 \text{ (Personalities)}$$

In terms of standard scores

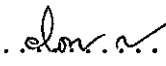
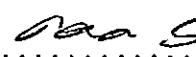
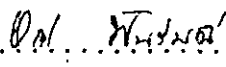
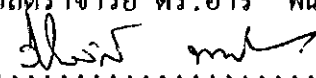
$$Z = 0.3291 \text{ (Study Habits)} + 0.1169 \text{ (Classroom Atmospheres)} \\ + 0.0570 \text{ (Academic Achievements)} - 0.0540 \text{ (Interpersonal Relationships)} + 0.0460 \text{ (Personalities)}$$

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

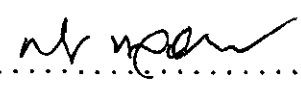
คณะกรรมการควบคุม

.... ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.พ้องพรรณ เกิดพิทักษ์)
.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.พ้องพรรณ เกิดพิทักษ์)
.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)
.... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธัมณี)
.... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โรสภา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยูภา พูลสุวรรณ)

วันที่ . 16 . เดือน . พฤษภาคม . พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเนื่องจากความกรุณาของศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ประธานกรรมการปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่ไวย กรรมการปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตา นับตั้งแต่เริ่มต้นดำเนินการจนเสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาสิตะพันธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสดนต์ ที่ให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มี อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์รสมา ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบ

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ คุณสิริพร ดาวัน คุณเพ็ญภาภรณ์ ทองบุญตา คุณประกายทิพย์ พิชัย คุณสันทนา วิจิตรเนาวรัตน์ คุณทิพาพร ทองสว่าง คุณระวีวรรณ จาเรียง เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ เอกจิตวิทยาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกคน ที่ให้กำลังใจและแสดงความห่วงใย ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณ คุณสุวรรณี คทวณิช ด.ญ.พิชามณูย์ คทวณิช และครอบครัวคทวณิชทุกคน ที่ให้กำลังใจและให้ความห่วงใยผู้วิจัยมาตลอด

คุณค่าทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยในครั้งนี้ ขอมอบให้กับคุณพ่อ คุณแม่ และบูรพคณาจารย์ทั้งหลาย ที่ได้อบรมสั่งสอนและปลูกฝังคุณธรรมความดี ตลอดจนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัยมาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

เต็มศักดิ์ คทวณิช

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก
พระอาจารย์บุญแก้ว อนุชาธรรม
และพศ. บังอร เสดนนท์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน x	12
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านส่วนตัวนักศึกษา	15
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	15
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ	17
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน	24
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน	27
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียน	27
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	34
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีเผชิญปัญหาของนักศึกษา	37
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีเผชิญปัญหาของนักศึกษา	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีเผชิญปัญหาของนักศึกษา	46

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า
	แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
	วิธีสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ
	วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล
	วิธีจัดกระทำกับข้อมูล
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และการแปลผล
	การวิเคราะห์ข้อมูล
	การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า
	ผลของการศึกษาค้นคว้า
5	บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
	บทย่อ
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า
	การวิเคราะห์ข้อมูล
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า
	อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า
	ข้อเสนอแนะ

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	141
ภาคผนวก	154
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถาม	155
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือ และตารางผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียน ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของนักศึกษา	172
ประวัติย่อของผู้วิจัย	197

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
2	คำร้อยละของนักศึกษาชายและหญิงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวนตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยาการทางการ เรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	78
3	คำร้อยละของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 จำนวนตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยาการ ทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	85
4	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำนวนตามผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน	92
5	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำนวนตามบุคลิกภาพ	93
6	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำนวนตามนิสัยทางการเรียน .	94
7	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำนวนตามบรรยาการทางการ เรียน	95
8	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำนวนตามบรรยาการทางการ เรียนที่เกี่ยวกับครู	96
9	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำนวนตามบรรยาการทางการ เรียนที่เกี่ยวกับสถานที่เรียน	97
10	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำนวนตามสัมพันธภาพระหว่าง บุคคล	98
11	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำนวนตามสัมพันธภาพระหว่าง รุ่นพี่กับรุ่นน้อง	99

12	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสัมพันธ์ภาพระหว่าง เพื่อนกับเพื่อน	100
13	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	101
14	ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	103
15	ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามบุคลิกภาพ	104
16	ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามนิสัยทาง การเรียน	105
17	ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามบรรยากาศ ทางการเรียน	106
18	ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามบรรยากาศ ทางการเรียนที่เกี่ยวกับครู	107
19	ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามบรรยากาศ ทางการเรียนที่เกี่ยวกับสถานที่เรียน	108
20	ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสัมพันธ์ภาพ ระหว่างบุคคล	109
21	ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสัมพันธ์ภาพ ระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง	110
22	ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสัมพันธ์ภาพ ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน	111

23	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน ของนักศึกษา	112
24	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ปัญหาการเรียนของนักศึกษาเป็นเกณฑ์โดย Stepwise	114
25	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยวิธีวิเคราะห์ แบบ Stepwise	116
26	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเมื่อใช้วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา เป็นเกณฑ์ โดยวิธี Stepwise	117
27	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา โดยวิธี วิเคราะห์แบบ Stepwise	118
28	ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียน	173
29	ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับนิสัยทางการเรียน	174
30	ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพ	175
31	ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศทางการเรียน	176
32	ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	177
33	ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน	178
34	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	179
35	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษา จำแนกตามบุคลิกภาพ	180
36	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษา จำแนกตามนิสัยทาง การเรียน	181
37	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษา จำแนกตามบรรยากาศ ทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษา	182

38	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคทฤษฎี จําแนกตามบรรยากาศทางการเรียน ได้แก่ ครู ตามความคิดเห็นของนักศึกษา	183
39	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษา จําแนกตามสถานที่เรียน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา	184
40	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษา จําแนกตามสัมพันธภาพ ระหว่างบุคคลตามความคิดเห็นของนักศึกษา	185
41	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษา จําแนกตามสัมพันธภาพ ระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง	186
42	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษา จําแนกตามสัมพันธภาพ ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน	187
43	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา จําแนกตามผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	188
44	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา จําแนกตามบุคลิกภาพ	189
45	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา จําแนกตามนิสัยทาง การเรียน	190
46	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา จําแนกตามบรรยากาศ ทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษา	191
47	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา จําแนกตามบรรยากาศ ทางการเรียน ได้แก่ ครู ตามความคิดเห็นของนักศึกษา	192
48	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา จําแนกตามบรรยากาศ ทางการเรียน ได้แก่ สถานที่เรียน	193
49	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา จําแนกตามสัมพันธภาพ ระหว่างบุคคลตามความคิดเห็นของนักศึกษา	194

50 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา จําแนกตามสัมพันธภาพ
ระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องตามความคิดเห็นของนักศึกษา 195

51 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา จําแนกตามสัมพันธภาพ
ระหว่างเพื่อนกับเพื่อนตามความคิดเห็นของนักศึกษา 196

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงพื้นฐานทางสังคมไปอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคมโดยตรง ดังที่ กองบรรณาธิการวารสารรัฐาภิรักษ์ (2523 : 25) ระบุไว้ว่าขณะนี้สังคมไทยกำลังเปลี่ยนแปลงจากสังคมที่เรียบง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อนแบบสังคมชนบท มาเป็นสังคมที่มีโครงสร้างและระบบที่ยุ่งยากซับซ้อนแบบสังคมเมือง ผลของวิวัฒนาการทางสังคมนี้ย่อมทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนไป ชีวิตเต็มไปด้วยปัญหา การแข่งขันต่อสู้ ซึ่งดิ้นรน เพื่อตอบสนองความต้องการและความอยู่รอดของตนเองในสังคม ด้วยเหตุดังกล่าวนี้บุคคลในสังคมจึงต้องพร้อมที่จะรับรู้และเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับตน ไม่ว่าจะเป็นจากการที่ตนไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนได้ หรือเกิดจากความขัดแย้ง ความผิดหวัง สมหวัง ความวุ่นใจ ความเคร่งเครียด บุคคลใดก็ตามที่สามารถรับรู้และสามารถเผชิญปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพแล้วก็จะช่วยให้ความยุ่งยากที่เกิดขึ้นจากการดำเนินชีวิต บรรเทาเบาบางลง จนสามารถสร้างดุลยภาพแห่งชีวิตของตนได้ (นิภา นิรยายน. 2520 : 14) ส่วนบุคคลใดที่ไม่สามารถเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นได้ อาจเกิดปัญหาทางอารมณ์ตั้งแต่เล็กน้อยจนกระทั่งถึงขั้นรุนแรง ซึ่งก่อผลกระทบต่อนตนเอง คนรอบข้าง และอาจกลายเป็นภาระต่อสังคมต่อไปในที่สุด (วาสนา แฉล้มเขต. 2525 : 12)

สถาบันการศึกษาเป็นสถาบันทางสังคมที่มีบทบาทอย่างมากสถาบันหนึ่ง เพราะการศึกษา มีหน้าที่ยกระดับบุคคลให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถปรับตัวให้เข้ากับทุก ๆ สถานการณ์ และสามารถที่จะเผชิญปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (กุศยา แสงเดช. 2518 : 1)

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เป็นสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ผลิตบุคลากรในด้านวิชาชีพ โดยตรงในสาขาและระดับต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไป สถาบันจึงมีนโยบายที่เน้นหนักในด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ขณะเดียวกันก็ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและคุณสมบัติที่พึงประสงค์ทั้งหลาย เพื่อให้บุคลากรที่สำเร็จการศึกษาออกไปมีความสมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ มีความแข็งแรงมั่นคง พร้อมทั้งจะเผชิญกับงานที่มีปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งปรับตัวให้เข้ากับสังคมภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา (ธรรมนูญ ฤทธิมนี. 2531 : 8)

วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ เป็นสถานศึกษาในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ดำเนินการสอนเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตร 3 ปี คือ ชั้นปีที่ 1-3 รับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หลักสูตร 2 ปี คือ ปวส. ชั้นปีที่ 1-2 รับนักศึกษาที่จบหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตร 3 ปี รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายวิทย์-คณิต เข้าศึกษาต่อส่วนระดับปริญญาตรีรับนักศึกษาที่จบหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เข้าศึกษาต่อหลักสูตร 2 ปี ในส่วนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงนั้น วิทยาเขตได้เปิดทำการสอนทั้งหมด 30 แผนกวิชา แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มช่างอุตสาหกรรม 20 แผนกวิชา กลุ่มบริหารธุรกิจ 7 แผนกวิชา กลุ่มคหกรรมศาสตร์ 3 แผนกวิชา 1 แผนกงาน (รายงานประจำปีวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ. 2538 : 11 - 12) ซึ่งสามารถรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับนี้ปีละประมาณ 30,000 คน รวมนักศึกษาระดับ ปวส. ทั้งสองชั้นปี ประมาณ 5,500 คน (ระเบียบการศึกษาต่อวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ. 2539 : 1 - 2)

สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงนั้นส่วนใหญ่อายุอยู่ในช่วงอายุ 17-19 ปี ซึ่งเป็นวัยคาบเกี่ยวระหว่างวัยรุ่นตอนปลายกับวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ดังนั้นระยะนี้จึงเป็นวัยที่สำคัญของชีวิตที่ต้องเรียนรู้การปรับตัวและเผชิญปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพราะนักศึกษาที่อยู่ในวัยนี้ มีภาระความรับผิดชอบหลายด้านที่ต้องทำให้สำเร็จลุล่วง เช่น การศึกษาเล่าเรียน การพัฒนาบุคลิกภาพ สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น (นิภา นิธยาน. 2530 : 20 - 21)

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1964 : 3) ได้กล่าวว่าวัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ที่จะปรับตัว เป็นวัยแห่งปัญหาและเรียนรู้ที่จะเผชิญปัญหา และจากการศึกษาของวอร์เตอร์ (Warters. 1964 : 342 - 343) พบว่า ปัญหาของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาได้แก่ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนและ ปัญหาการปรับตัวทางสังคม

ส่วนการเผชิญปัญหานั้นแต่ละบุคคลจะใช้วิธีเผชิญปัญหาแตกต่างกัน กล่าวคือ บางคนจะใช้วิธีผู้รดยาใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ปรับปรุงตนเอง บางคนจะถอยหนี และบางคนจะใช้วิธียอมขอม (สุภาพรรณ โคตรจรัส. 2531 : 360 - 316) แต่การที่บุคคลใดจะเลือกวิธีการแบบใดในการเผชิญปัญหานั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนตัวของบุคคลนั้น (นิโรบล กฤษณพันธ์. 2532 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Lazarus and Folkman. 1984 : 141 - 225) และถ้าบุคคลใดสามารถเลือกวิธีการเผชิญปัญหาได้อย่างเหมาะสมแล้ว บุคคลเหล่านั้นมักจะประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหา (Grosen and Bush. 1979 : -51 --56)

ในชีวิตการเรียนของนักศึกษาย่อมที่จะพบกับปัญหาต่าง ๆ ในสถานศึกษา รวมทั้งจะต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวและเผชิญกับปัญหาเหล่านั้น จากการศึกษาของ เฟลเคอร์ (Felker. 1973 : 559 - 560) เกี่ยวกับประสบการณ์ของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสถานศึกษาใหม่ในปีแรกของการศึกษาจะสามารถเผชิญปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ ส่วนนักศึกษาที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ได้จะเกิดปัญหาต่อสุขภาพจิต และส่งผลกระทบไปถึงด้านการเรียนด้วย

ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้น โดยให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ จำนวน 487 คน ตอบคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาการเรียน และวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา ผลการสำรวจพบว่า นักศึกษาจำนวน 417 คน คิดเป็นร้อยละ 85.60 มีปัญหาการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ปัญหาการเรียนภาคทฤษฎี ได้แก่ เรียนทฤษฎีวิชาชีพไม่ทันเพื่อน ไม่ชอบวิธีค้นคว้าด้วยตัวเอง เรียนทฤษฎีวิชาชีพบางวิชาไม่เข้าใจ ไม่ได้วางแผนการเรียนล่วงหน้า เปื่อหน่ายการเรียนวิชาสามัญบางวิชา ท้อถอยในการเรียน วิชาสามัญบางวิชายากเกินไป ไม่ชอบอาจารย์ผู้สอนทฤษฎีวิชาชีพบางคน กลัวสอบตกวิชาทฤษฎีวิชาชีพบางวิชา ส่วนปัญหาในการเรียนภาคปฏิบัติ ได้แก่ ส่งงานภาคปฏิบัติล่าช้า ถูกตำหนิ

เรื่องคุณภาพของงานภาคปฏิบัติ งานภาคปฏิบัติยากเกินไป ไม่ชอบอาจารย์ผู้ควบคุมภาคปฏิบัติ บางคน และรู้สึกเหนื่อยมากในการฝึกภาคปฏิบัติ นอกจากนี้วิธีการเผชิญปัญหาการเรียนของ นักศึกษานั้น ได้แก่ พยายามปรับปรุงตนเอง บ่อยไปเรื่อย ๆ ให้อาจารย์และผู้บริหารวิทยาเขต เป็นผู้แก้ไขปัญหา

จากข้อมูลเบื้องต้นดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาว่า มีตัวแปรใดบ้างที่ ส่งผลต่อปัญหาการเรียนของนักศึกษาและนักศึกษามีวิธีเผชิญปัญหาเหล่านั้นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

- 4-test 1. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัวนักศึกษาและตัวแปรด้าน สิ่งแวดล้อมทางการเรียนกับปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา
- 4-test 3. เพื่อเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่าง บุคคล
- 4-test 4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัวนักศึกษาและตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ทางการเรียนกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา
- ผลของ 5! เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนและสร้างสมการพยากรณ์ปัญหา ทางการเรียนของนักศึกษาจากตัวแปรด้านส่วนตัวและด้านสิ่งแวดล้อม
- ผลของ 6! เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนและสร้างสมการ พยากรณ์วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาจากตัวแปรด้านส่วนตัวนักศึกษาและตัวแปรด้าน สิ่งแวดล้อมทางการเรียน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
2. ตัวแปรด้านส่วนตัวนักศึกษาและตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับปัญหาการเรียนของนักศึกษา
3. วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
4. ตัวแปรด้านส่วนตัวนักศึกษาและตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา
5. มีตัวแปรอย่างน้อยหนึ่งตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนของนักศึกษาได้
6. มีตัวแปรอย่างน้อยหนึ่งตัวแปรที่สามารถพยากรณ์วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาได้

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะทราบถึงปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ และจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายแนะแนว ครู อาจารย์ ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาที่จะนำผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไปใช้ในการให้ความช่วยเหลือตลอดทั้งจัดกิจกรรมและบริการต่าง ๆ แก่นักศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1-2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ จำนวน 5,395 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 3,005 คน และนักศึกษาหญิง จำนวน 2,390 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1-2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ปีการศึกษา 2539 จำนวน 1,708 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 949 คน และนักศึกษาหญิง จำนวน 759 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากร โดยใช้เพศและชั้นปีเป็นชั้น

3. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งได้เป็น

3.1 ตัวแปรพหุากรณ์ ได้แก่

3.1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่

3.1.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.1.2 บุคลิกภาพ

3.1.1.3 นิสัยทางการเรียน

3.1.2 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่

3.1.2.1 บรรยากาศทางการเรียน ได้แก่ ครู สถานที่เรียน

สื่ออุปกรณ์การสอนและอุปกรณ์การปฏิบัติงาน ห้องเรียนและห้องปฏิบัติงาน

3.1.2.2 สัมพันธภาพระหว่างบุคคล ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่าง

รุ่นพี่กับรุ่นน้อง และสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อน

3.2 ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่

3.2.1 ปัญหาการเรียน

3.2.2 วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการเรียน หมายถึง สิ่งที่ทำให้นักศึกษารู้สึกไม่สบายใจและเป็นอุปสรรคต่อการเรียน จำแนกเป็น

1.1 ปัญหาภาคทฤษฎี ได้แก่ เรียนทฤษฎีวิชาชีพบางวิชาไม่ทันเพื่อน เรียนทฤษฎีไม่รู้วิธีค้นคว้าทฤษฎีวิชาชีพด้วยตัวเอง ไม่รู้วิธีวางแผนการเรียนล่วงหน้า รู้สึกท้อถอยในการเรียนวิชาสามัญบางวิชายากเกินไป ไม่ชอบอาจารย์ผู้สอนทฤษฎีวิชาชีพบางคน กลัวสอบตกวิชาทฤษฎีวิชาชีพบางวิชา

1.2 ปัญหาภาคปฏิบัติ ได้แก่ ส่งงานภาคปฏิบัติล่าช้าไม่ตรงตามกำหนด ถูกอาจารย์ผู้สอนตำหนิเกี่ยวกับงานภาคปฏิบัติ งานภาคปฏิบัติบางชิ้นงานยากเกินไป และไม่ชอบอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติบางคน และรู้สึกเหนื่อยมากในการทำงานภาคปฏิบัติบางชิ้นงาน

2. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน หมายถึง สิ่งที่จะเป็นสาเหตุที่ทำให้ นักศึกษารู้สึกเป็นอุปสรรคต่อการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของนักศึกษา จำแนกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านส่วนตัวนักศึกษาและด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่

2.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถซึ่งเป็นผลจากการเรียนหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งวัดจากผลการเรียนที่เป็นระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average) ของทุกวิชา ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ของชั้นปีที่ 1 จนถึงที่สุดภาคเรียนที่ 1 ของชั้นปีที่ 2 ของปีการศึกษา 2539 โดยจำแนกเป็น 3 กลุ่ม (ระเบียบการวัดผลของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2530) ดังนี้

2.1.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ผลการเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00

2.1.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง ผลการเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.00-2.74

2.1.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ผลการเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไป

2.1.2 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะรวมของนักศึกษาที่สะท้อนถึงความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมการแสดงออกเพื่อตอบสนองสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งจำแนกเป็น 2 แบบ คือ

2.1.2.1 ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ เป็นลักษณะบุคลิกภาพของคนที่รักความก้าวหน้า พยายามสร้างสรรค์ ใฝ่หาความรู้ ท้าทาย ท้างานให้ประสบผลสำเร็จ ทำงานด้วยความรวดเร็ว ไม่ชอบการรอคอย

2.1.2.2 ลักษณะบุคลิกภาพแบบบี เป็นลักษณะบุคลิกภาพของคนที่ค่อนข้างเฉื่อยชา จิตใจเยือกเย็น ทำงานไปเรื่อย ๆ ไม่หวังผลสำเร็จในการทำงาน ไม่ชอบพินิจพิจารณาต่าง ๆ อดทนรอคอยได้

บุคลิกภาพของนักศึกษาวัดได้จากแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบวัดบุคลิกภาพของ เจนกินส์ (Jenkins Activity Survey หรือ JAS. 1987)

2.1.3 นิสัยทางการเรียน หมายถึง สิ่งที่นักศึกษากระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ การแบ่งเวลาในการเรียน ความสม่ำเสมอในการเข้าชั้นเรียน การเข้าชั้นเรียนตรงตามเวลา ความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ความตั้งใจเรียน การซักถามข้อสงสัยต่อครูอาจารย์ ทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน

นิสัยทางการเรียนของนักศึกษาวัดได้จากแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามนิสัยทางการเรียนของ ศรีระพร จันทนทก (2538 : 107 - 108)

2.2 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่

2.2.1 บรรยากาศทางการเรียน หมายถึง สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่นักศึกษาระดับอยู่ตามความคิดเห็นของนักศึกษา จำแนกเป็น

2.2.1.1 ครู ได้แก่ การสอนของครู ความเอาใจใส่การสอน ความตั้งใจในการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

2.2.1.2 สถานที่เรียน ได้แก่ ขนาดของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณนักศึกษา ขนาดของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ ความพร้อมของห้องปฏิบัติการในการฝึกภาคปฏิบัติ

บรรยากาศทางการเรียนของนักศึกษาวัดได้จากแบบวัดบรรยากาศทางการเรียนซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

2.2.2 สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง การแสดงออกถึงความผูกพันเกี่ยวข้องกันของนักศึกษาที่มีต่อบุคคลอื่นที่เรียนอยู่ในสถานศึกษาเดียวกัน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา จำแนกเป็น

2.2.2.1 สัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง ได้แก่ การให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาทางการเรียน การแสดงความห่วงใย

2.2.2.2 สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพากันเกี่ยวกับการเรียน ความห่วงใยซึ่งกันและกัน การแสดงความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

สัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนักศึกษาวัดได้จากแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างบุคคลซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

3. วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน หมายถึง วิธีการที่นักศึกษาแสดงออกเพื่อตอบสนองต่อปัญหาการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำแนกได้เป็น 3 แบบ คือ

3.1 การเผชิญปัญหาแบบสู้ หมายถึง การเพิ่มความพยายามหรือหาวิธีการเพื่อเอาชนะอุปสรรค และลงมือกระทำเพื่อแก้ปัญหาทางการเรียนโดยการหาข้อมูลเพิ่มเติม พัฒนาความสามารถของตนเอง ตลอดจนขอความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเมื่อจำเป็น ได้แก่ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ขอคำแนะนำเพิ่มเติมจากครูอาจารย์ ขอคำอธิบายเพิ่มเติมจากอาจารย์ผู้สอน เพิ่มความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม ขยันอ่านหนังสือเพิ่มขึ้นกว่าเดิม ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง อดทน ต่อความเหน็ดเหนื่อยในการฝึกภาคปฏิบัติ

3.2 การเผชิญปัญหาแบบรวมขอม หมายถึง การแก้ปัญหาการเรียนโดยใช้การผสมผสานระหว่างวิธีการเผชิญปัญหาแบบสู้และแบบถอยหนีเข้าด้วยกัน ได้แก่ การขอร้องให้เพื่อนที่เรียนเข้าใจอธิบายเป็นครั้งคราว ถามเพื่อนเป็นครั้งคราว แก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นครั้งคราว เรียนเท่าที่จะเรียนได้ ปรีक्षाเพื่อน ขอกำลังใจจากเพื่อน

3.3 การเผชิญปัญหาแบบถอยหนี หมายถึง การหลีกเลี่ยงปัญหาหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่สบายใจ โดยไม่พยายามแก้ปัญหาเหล่านั้นด้วยตนเอง ไม่สนใจปัญหานั้น ได้แก่ ไม่เข้าชั้นเรียน ไม่ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ขวนเพื่อนคุย ไม่วางแผนการเรียน นอนหลับในชั้นเรียน ไม่สนใจเรียน แก่งอวย หลบหน้าอาจารย์ ไม่ยอมแก้ไขชิ้นงาน ให้เพื่อนทำงานแทน ไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมาย

วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วัดได้จากแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของ สุภาพรรณ รัตนจรัส (2531 : 304 – 310)

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านส่วนตัวนักศึกษา
 - 2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ
 - 2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน
 - 3.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียน ได้แก่ ครู สถานที่เรียน สื่อวัสดุอุปกรณ์ทางการเรียน มาตรฐานและภาคปฏิบัติ กิจกรรมภายในสถาบัน
 - 3.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน

บัวทอง สว่างโรธากุล (2525 : 10) กล่าวว่า ปัญหาของนักศึกษา ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย ได้แก่

1. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน เช่น อยากทราบวิธีเรียนที่ดีขึ้นกว่าเดิม การไม่เข้าใจบทเรียน วิธีการแสดงออกในชั้นเรียนอย่างเหมาะสม เป็นต้น

2. ปัญหาเกี่ยวกับรูปร่างและสุขภาพของตน เช่น น้ำหนักมากเกินไป รูปร่าง ท่าทางการพูดจา เป็นต้น

3. ปัญหาเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น เช่น การคบเพื่อนใหม่ วิธีการแสดงออกให้เพื่อนชอบ เป็นต้น

4. ปัญหาสภาพอารมณ์และจิตใจ เช่น การกระทำในสิ่งที่ก่อให้เกิดความเสียใจภายหลัง การแสดงอารมณ์ที่ไม่เหมาะสม ความรู้สึกกระทบกระเทือนใจง่าย ความรู้สึกละอายต่อการทำผิด เป็นต้น

ประยูทธ วัชรดิษฐ์ (2526 : 29) ได้สรุปปัญหาการเรียนของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยทั่วไปไว้ว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาอาจเกิดจากการที่นักศึกษาไม่สนใจเรียน หรือเลือกเรียนวิชาที่ไม่ตรงกับความสามารถ ความสนใจ ไม่ชอบครู ไม่ชอบโรงเรียน ไม่รู้จักแบ่งเวลาเรียน เป็นต้น

✓ นวีวรรณ สุขพันธ์ธรราราม (2527 : 141 - 146) ได้กล่าวถึงปัญหาการเรียนของวัยรุ่นที่เกิดจากความคาดหวังที่จะสำเร็จการศึกษา ผู้ที่มีผลการเรียนต่ำย่อมขาดความสุข ขาดความเชื่อถือ และความภาคภูมิใจในตนเอง ปัญหาด้านการเรียนที่พบคือ ไม่เข้าใจบทเรียน วางแผนเลือกวิชาเรียนไม่เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของตน

✓ สุชา จันทน์เอม (2527 : 139 - 143) ได้สรุปปัญหาการเรียนที่เกิดขึ้นกับนักเรียนโดยยึดถือว่าการเรียนเป็นงานและหน้าที่ของนักเรียนทุกคน ปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียน เช่น เด็กเรียนช้าขึ้น เด็กสอบตก ปัญหาความเบื่อหน่ายต่อการเรียน

สมชาย รัตนกุล (2530 : 86 - 88) ได้กล่าวถึงลักษณะของปัญหาที่สำคัญของวัยรุ่นเกี่ยวกับการเรียน พอสรุปได้ดังนี้คือ ปัญหาด้านวิชาการ เป็นปัญหาที่วัยรุ่นจะพบกันมาก เพราะสาเหตุว่า ยิ่งเรียนในชั้นที่สูงขึ้น ความยากของวิชาต่าง ๆ ย่อมเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย วัยรุ่นที่มีสติปัญญาต่ำ จะประสบปัญหาด้านวิชาการมากกว่าวัยรุ่นที่มีสติปัญญาที่สูงกว่า ปัญหาด้านวิชาการนี้มีมากมายหลายประการ เช่น ปัญหาในการพูดหน้าชั้น ปัญหาในการเรียนบางวิชาไม่เข้าใจ ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งที่จะศึกษาค้นคว้า เป็นต้น

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 15 - 23) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่นิสิต นักศึกษาประสบในระหว่างการศึกษาว่ามีหลายประการ ปัญหาที่สำคัญได้แก่ ปัญหาด้านการเรียน เนื่องจากการเรียนในระดับอุดมศึกษาเป็นการส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักค้นคว้า รู้จักหาข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการสังเกต ชักถาม จดจำ สืบค้น ปฏิบัติจริงจากการอ่าน การเรียนระดับนี้จึงยากกว่าระดับมัธยมศึกษา และนักศึกษาระดับนี้มีความใกล้ชิดกับอาจารย์น้อย จึงต้องรู้จักค้นคว้า ไม่มีอาจารย์คอยควบคุมดูแลหรือบังคับให้เข้าชั้นเรียน จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาหลายคนไม่รู้จักรับผิดชอบตัวเอง ถึงเวลาเรียนก็สนทนากันบ้าง จดคำบรรยายไม่ทันบ้าง ผลการเรียนส่วนใหญ่ในปีแรก นักศึกษาจึงมักสอบตกเป็นจำนวนมาก เมื่อได้คะแนนไม่ดีก็จะเกิดการท้อถอย ไม่มีกำลังใจในการทำงานค้นคว้าหาความรู้ต่อไป

✓ แสดง (พวงสร้อย วรกุล. 2522 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Strang. 1958 : 248) กล่าวถึงปัญหาการเรียนของวัยรุ่นในเรื่องพลังและประเภทของปัญหาด้านวิชาการว่า วัยรุ่นแสดงความกลัวในเรื่องการทดสอบ การพูดหน้าชั้น การประสบความล้มเหลวในการเรียน วัยรุ่นมีความวิตกกังวลในเรื่องการสอบที่ได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อน นอกจากนี้ ยังประสบปัญหาด้านการขาดความสนใจในบางวิชา ต้องเรียนวิชาที่ตนไม่ชอบ ห้องเรียนไม่กระตุ้นให้เกิดความอยากเรียน การสอนไม่ดี มีเสรีภาพน้อยเกินไปในห้องเรียน สภาพการเรียนในห้องเรียนเวลาที่ใช้ในการอธิบายในห้องเรียนไม่พอเพียง และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นต้น

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน

1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

โรเจอร์ส (Rogers. 1960 : 3161-A) วิเคราะห์ปัญหาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยครู ผลการศึกษาพบว่า ประเภทของปัญหาที่พบมากที่สุด ได้แก่ ปัญหาการเรียน ปัญหา รองลงมา ได้แก่ ความสัมพันธ์กับอาจารย์

เน็นยด (Nenyod. 1975 : 5090-5092-A) ได้วิเคราะห์ปัญหาของนักศึกษาต่างประเทศที่ศึกษาอยู่ ณ มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยในมลรัฐเท็กซัส กลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วย นักศึกษาต่างประเทศที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 จำนวน 400 คน โดยสุ่มชื้อนักศึกษาจาก มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยขนาดเล็ก 75 คน ขนาดกลาง 107 คน และขนาดใหญ่ 215 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาของนักศึกษาต่างชาติในวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร การเรียน การเงิน ที่พักอาศัย อาหาร ศาสนา สังคม และปัญหาเกี่ยวกับตัวเอง ในจำนวนปัญหาเหล่านี้ ปัญหาการเรียนและปัญหาเกี่ยวกับการติดต่อกับบุคคลอื่นเป็นปัญหาสำคัญอันดับแรก

บราทเชอร์ (Bratcher. 1976 : 4855-A) ได้จัดบริการให้คำปรึกษาเพื่อสนองความต้องการของนักศึกษาและจากการให้บริการปรึกษา พบว่า นักศึกษามีปัญหาต่าง ๆ เรียงลำดับตามความสำคัญดังนี้ ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาต่อ ปัญหาด้านอาชีพ ปัญหาด้านสังคม

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

สุรางค์ รัตตะระกุล (2504 : 90 - 93) ได้ศึกษาวิจัยปัญหาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการเรียนที่นิสิตประสบมากคือ รู้สึกว่าวิธีการเรียนของตนเองบกพร่องทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน ฟังคำบรรยายไม่ค่อยเข้าใจทำให้เบื่อวิชานั้น ๆ อาจารย์มีความสนิทสนมช่วยเหลือนิสิตน้อยเกินไป และไม่กล้าปรึกษาอาจารย์

สมศักดิ์ ประจักษ์ (2506 : 61 - 62) ได้สำรวจปัญหาและความต้องการของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 720 คน โดยใช้แบบสำรวจปัญหา 8 หมวด คือ หมวดครอบครัว สุขภาพ บุคลิกภาพ เพศ ศาสนา และศีลธรรม การเรียน การเงิน และอนาคต ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่นักศึกษาประสบมากที่สุดคือ ปัญหาการเรียนและปัญหาอนาคต โดยปัญหาการเรียน ได้แก่ อาจารย์สอนเร็วเกินไป นักศึกษามีความวิตกกังวลในเรื่องการพูดหน้าชั้น และต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาการเรียน

มัลลิกา จิตรสุข (2508 : 65 - 67) ได้สำรวจปัญหาและความต้องการของนักศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูอุดรธานี จำนวน 262 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 154 คน นักเรียนหญิง จำนวน 108 คน รดยาศัยแบบสอบถามที่ดัดแปลงมาจากแบบสำรวจปัญหาของมูเนนี (Mooney Problem Check List, College Form) ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่นักศึกษาประสบมากที่สุดคือ ปัญหาการเรียน เช่น มีความรู้พื้นฐานด้านบางวิชา สัมบทเรียนที่เรียนมาแล้ว ขาดสมาธิในการเรียน และไม่ทราบวิธีการเรียน

ศิริลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2523 : 48 - 49) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษา ปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2523 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียน เป็นปัญหาอันดับแรก และปัญหาการเรียนของนักศึกษาได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนวิชาที่ตนไม่ชอบ เรียนหนักเกินไป เป็นต้น

พิมพ์มาศ ตันท์เจริญรัตน์ (2532 : 97 - 101) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาของนักศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตตาก ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านการเรียนมากที่สุด และนักศึกษามีปัญหามากที่สุดคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 5 รองลงมาคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ตามลำดับ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่า นักเรียนนักศึกษาที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นจะประสบกับปัญหาการเรียนในหลายด้าน ซึ่งจะทราหนักเรียน นักศึกษาไม่มีความสุขกับชีวิตการเรียน ทั้งยังอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านส่วนตัวนักศึกษา

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับปัญหาการเรียน

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ไพศาล หวังพานิช (2511 : 137) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน พฤติกรรมรวมทั้งประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้โดยอาศัยการฝึกอบรม หรือการสอน

กู๊ด (Good. 1973 : 7) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ว่าเป็น หมายถึง ความสำเร็จ (Accomplishment) ความคล่องแคล่ว ความชำนาญ ในการใช้ทักษะ หรือการประยุกต์ใช้ความรู้ต่าง ๆ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งได้จากการทดสอบของครูผู้สอน หรือผู้รับผิดชอบในการสอนหรือทั้งสองอย่างรวมกัน

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับปัญหาการเรียน

2.1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

คาร์ (Carr. 1956 : 93 - 94) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชาเรียน านภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา 1951-1952 โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มที่เรียนดี และกลุ่มที่เรียนอ่อนโดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจปัญหาค้างนี้ เป็นแบบสำรวจปัญหาของมูนนี่ (Mooney Problem Check List) ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำจะมีปัญหาทางการเรียนสูง ส่วนนักศึกษาที่มีผลการเรียนสูงจะมีปัญหาอื่น ๆ มากกว่าปัญหาทางการเรียน

ริงเนสส์ (Ringness. 1968 : 141) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิตภายในโรงเรียน กับนักเรียนเกรดเก้า พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีปัญหาทั้งทางด้านครอบครัว และในโรงเรียน นอกจากนี้มีพฤติกรรม คือ ขัดจีน มีความพลุ่งพล่านทางอารมณ์และมีอาการทางโรคประสาทมากกว่าพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เพราะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ ควบคุมตัวเองได้ เข้าสังคมได้ดี และมีความอดทนทางด้านอารมณ์ และจิตใจ

โอดา (พวงสร้อย วรกุล. 2522 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Onoda. 1975 : 7726-A) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ และควบคุมตนเองได้ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครู ส่วนคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเป็นคนขี้เกียจ มีความสัมพันธ์กับคนอื่นไม่ดี มีความสับสนวุ่นวายใจ

2.1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

คมเพชร นัตริศกุล (2515 : 90) ได้ศึกษาเปรียบเทียบของคัมภีระกรอบทางด้านเศรษฐกิจ การปรับตัว และกิจกรรมในวิทยาลัยครูของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 510 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีปัญหามากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ยุพิน นิสนันต์ (2515 : 85) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบของคัมภีระกรอบทางด้านเศรษฐกิจ การปรับตัวและกิจกรรมในวิทยาลัยของนักศึกษาวิทยาลัยครู ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงปีที่ 2 ปีการศึกษา 2514 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะประสบปัญหาต่าง ๆ มากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนักศึกษามีผลต่อสุขภาพจิต การรับรู้ตนเองทั้งในทางที่ดีและไม่ดี อันจะเป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ทาง การเรียนได้

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.2.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

ฮิลการ์ด และแอตคินสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 41 ; อ้างอิงมาจาก Hilgard and Atkinson. 1967 : 462) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะรวมของบุคคลและวิธีการแสดงออกของพฤติกรรมของเขา ส่วน ออลพอร์ต (Allport. 1967 : 28) ได้อธิบายว่า บุคลิกภาพเป็นระบบการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ที่อยู่ภายในจิตใจบุคคล และเป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัย (Traits) ประจำตัวของบุคคลนั้นทั้งหมด

รุช (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 41 ; อ้างอิงมาจาก Ruch. 1953 : 29) กล่าวว่า บุคลิกภาพคือตัวเราทั้งตัวหรืออวัยวะที่แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกมานั้น จะเป็นกระจกเงาที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของบุคคลนั้น ๆ

สายสุรี จุติกุล (2511 : 8) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ส่วนต่าง ๆ ของบุคคล ที่รวมกันแล้วทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากบุคคลอื่น ส่วนต่าง ๆ นั้น ได้แก่ อุปนิสัย นิสัยใจคอ ความสนใจ ทักษะ ทักษะการปรับตัว โครงสร้างของร่างกาย ซึ่งส่วนต่าง ๆ เหล่านี้จัดเป็นลักษณะที่สำคัญของแต่ละบุคคล และเชดสกีดี โรมาสินธุ์ (2520 : 3) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัย ที่รวมเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล และเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้น

2.2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 44) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ ประกอบด้วย พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาชีวิตของบุคคล กล่าวคือ

1. พันธุกรรม สิ่งที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม ส่วนมากเป็นลักษณะทางกาย เช่น ความสูงต่ำ ลักษณะเส้นผม สีของผิว ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องทางร่างกายบางชนิด เช่น ตาบอดสี สีรยะล้าน นิ้วเกิน มือติดกัน เป็นต้น ซึ่งลักษณะทางกายเหล่านี้ เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลทั้งสิ้น

2. สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของมนุษย์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และบุคลิกภาพ สำหรับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการพัฒนาการทางกาย ทางจิตใจ และบุคลิกภาพ คือบุคคลที่อยู่รอบตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคนและวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์คนอื่น ๆ นี้ จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาทางบุคลิกภาพ ทักษะ และพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์

3. ช่วงเวลาในชีวิตของมนุษย์ แสดงถึงระดับพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ อันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และแม้ว่าระยะสำคัญของพัฒนาการของมนุษย์ส่วนมากจะอยู่ในช่วงชีวิตวัยเด็กเป็นส่วนมาก

อีริคสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 42 ; อ้างอิงมาจาก Erikson. 1959 : 88 - 94) เชื่อว่า การพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์นั้น มิได้หยุดอยู่แค่วัยเด็ก แต่จะมีการพัฒนา ลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพอย่างเป็นลำดับ ตลอดชีวิตของบุคคลแต่ละบุคคล

กาญจนา คาสวรรณ (2524 : 194 - 195) ได้กล่าวถึงลักษณะของประสบการณ์ที่มีผลต่อบุคลิกภาพของบุคคลไว้ดังนี้

1. ประสบการณ์รวมทางวัฒนธรรม เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับเหมือนกันหรือต่างกัน มีผลให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันตามความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม ประเพณี และคำสอนของสังคมนั้น

2. ประสบการณ์เฉพาะตัว เป็นอิทธิพลที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่แตกต่างกัน มีผลให้บุคคลแต่ละคนได้รับการหล่อหลอมบุคลิกภาพไม่เหมือนกัน ผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูที่เหมาะสม ได้รับความรัก เอาใจใส่ดูแล ให้กำลังใจก็จะพัฒนาบุคลิกภาพไปในทิศทางที่เหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเหตุผลและมองโลกในแง่ดี ในขณะที่ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือเข้มงวด จะมีบุคลิกภาพไปในทิศทางตรงกันข้าม มีความก้าวร้าว ไม่ไว้วางใจคน หวาดระแวง และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสังคม

ฉลอง ภิรมย์รัตน์ (2521 : 29 - 30) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพมี 2 ปัจจัยใหญ่ ๆ คือ

1. องค์ประกอบด้านพันธุกรรม เป็นการถ่ายทอดยีนส์จาก พ่อ แม่ หรือบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลาน ได้แก่ ลักษณะทางด้าน รูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ผิวพรรณ อารมณ์ ตลอดจนระบบประสาทและระบบโลหิตซึ่งเป็นลักษณะที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด

2. องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นธรรมชาติและสภาพวัฒนธรรม ประเพณี กฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ ในสังคมที่บุคคลเกี่ยวข้องอยู่ เป็นผลให้เกิดการเรียนรู้และปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้แก่ ลมฟ้าอากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร ตลอดจนบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมนี้มีผลให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันส่งผลให้บุคลิกภาพของคนแตกต่างกัน

นอกจากนี้ มูส และมูส (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 106 ; อ้างอิงมาจาก Moos and Moos. 1968 : 1 - 2) กล่าวว่า บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล บรรยายภาศในครอบครัว และการเผชิญปัญหา มีความสัมพันธ์กัน เช่น บุคคลที่มีบุคลิกภาพก้าวร้าว มีความ

ขัดแย้งในใจ มักจะมาจากครอบครัวที่ปฏิเสธหรือไม่ยอมรับบุตรหรือธิดา ครอบครัวที่ปล่อยละเลยบุตรมากเกินไป หรือครอบครัวที่ควบคุมบุตรธิดามากเกินไป ทำให้บุตรหรือธิดาที่เป็นสมาชิกของครอบครัวนั้นไม่มีการเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสม เช่น มักจะแสดงอารมณ์เกรงขาม โดยไม่มีเหตุผล หรือบางครั้งอาจจะใช้วิธีการหลีกเลี่ยงในการเผชิญปัญหา ส่วนครอบครัวที่มีบรรยากาศของความรัก เอื้ออาทร ให้ความอบอุ่น ให้ความสนใจ เอาใจใส่ดูแลบุตรธิดา สมาชิกของครอบครัวนั้นก็จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก มีเหตุผล มีความสามารถในการตัดสินใจ พิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ก่อนลงมือกระทำหรือตัดสินใจลงใจ ซึ่งผู้ที่มีลักษณะบุคลิกภาพดังกล่าวและอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบผู้รอบคอบหนึ่งถึงเหตุผลประกอบ

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สรุปได้ว่า บุคลิกภาพเป็น การแสดงออกทั้งด้านการกระทำและความคิด ซึ่งเป็นผลมาจากพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับ

2.2.3 ประวัติความเป็นมาของการศึกษาบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบบี

บุคลิกภาพแบบเอ เป็นบุคลิกภาพที่ค้นพบในราวปี ค.ศ.1960 อันเนื่องมาจาก โรสแมน (Roseman) ได้เริ่มสังเกตผู้ป่วยโรคหัวใจว่า มีบุคลิกภาพบางอย่างที่แปลกไปจากผู้ป่วยโรคอื่น ๆ จากการสังเกตเหตุการณ์บางอย่างในคลินิกโรคหัวใจของเขาพบว่า แก้วอี้ที่ผู้ป่วยโรคหัวใจมานั่งตรวจนั้นจะมีรอยสักเฉพาะตรงขอบแก้วอี้เท่านั้น แสดงว่า คนไข้ส่วนใหญ่ของเขานั่งแก้วอี้แต่ตรงขอบแก้วอี้ ซึ่งทำให้เขาคิดว่า คนเช่นนี้จะต้องเป็นคนรีบร้อน เพราะคนที่ทำอะไรรีบร้อน รีบเร่ง มักนั่งแก้วอี้แต่ตรงขอบเพื่อจะได้ลุกขึ้นได้รวดเร็ว คล้ายกับลักษณะของคนพร้อมที่จะเคลื่อนไหวได้ทันที จากความคิดนี้ ทำให้เขาคิดว่า น่าจะมีบุคลิกบางอย่างที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตของเขาอีกว่า ผู้ป่วยโรคหัวใจบางคนนั้นไม่มีปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) ที่เคยเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุสำคัญของโรคหัวใจเลย แต่เดิมนั้นพบว่า การมีโคเลสเตอรอลสูง ความดันโลหิตสูง การสูบบุหรี่ การเป็นเบาหวาน และความอ้วน เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ และในที่สุดก็พบว่า มีบุคลิกภาพชนิดหนึ่งซึ่งต่อมาเขาให้ชื่อว่า

บุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพตรงกันข้าม เรียกว่า เป็นบุคลิกภาพแบบบี การค้นพบบุคลิกภาพแบบเอ นั้น ถือว่าเป็นการค้นพบที่สำคัญ เพราะบุคลิกภาพแบบเอ เป็นปัจจัยเสี่ยงกว่าปัจจัยทางกายภาพทุกปัจจัย ถ้าเปรียบเทียบระหว่างผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง หรือโรคไขมันในหลอดเลือดสูงกับคนที่มีบุคลิกภาพแบบเอแล้ว คนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะถือว่าเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สุดของการเกิดโรคหัวใจ (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 ; อ้างอิงมาจาก รังสิต ธรรมระฤก. 2532 : 10)

จากประวัติความเป็นมาของการศึกษาบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี นั้น ฟรีดแมน และโรสแมน (Friedman and Roseman. 1974 : 164) สรุปลักษณะของบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบบี ได้ดังนี้

บุคลิกภาพแบบเอ (Type A Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคลิกภาพเร่งร้อน ขอบ่งขันและก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มาก ๆ ในเวลาอันน้อย มีความรู้สึกที่ว่า เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความมานะพยายามในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว หมดไม่ได้กับการทำงานล่าช้า มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น และถูกกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกโกรธและก้าวร้าวได้ง่าย

บุคลิกภาพแบบบี (Type B Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคลิกภาพที่มีความผ่อนคลาย ไม่รีบร้อนและไม่ก้าวร้าว มีลักษณะเรื่อย ๆ น้อย ๆ ชอบการพักผ่อนและดำเนินชีวิตแบบง่าย ๆ ไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงาน และไม่ค่อยชอบการทำงานในเวลาอันรีบด่วน

2.2.4 การวัดบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบบี

แบบวัดบุคลิกภาพแบบเอและแบบบี ในปัจจุบันมี 3 แบบวัดคือ (อัจฉรา วงษ์วัฒนามงคล. 2533 : 21 ; อ้างอิงมาจาก Strube and others. 1987)

แบบวัดที่ 1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview : SI) แบบสัมภาษณ์นี้เป็นการวัดการแสดงออกทางด้านกายภาพ ประกอบด้วยข้อคำถาม 25 ข้อ โดย

มุ่งหวังให้ผู้ตอบรายงานพฤติกรรมตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้คนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ ไม่สามารถทนได้ เช่น สถานการณ์ที่ทำให้โกรธ สถานการณ์ที่มีการแข่งขันกันอย่างมาก

แบบวัดที่ 2 แบบวัดบุคลิกภาพแบบเอ ของ แฟรมมิงแฮม (Framingham Type A Scale : FTAS) เป็นแบบวัดรายงานของตนเอง เช่นเดียวกับแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ วัดทางด้านแรงผลักดันให้เกิดความสำเร็จ วัดความรู้สึกถึงเวลาในการทำงานที่ผ่านไปอย่างรวดเร็ว และการวัดความรู้สึกกดดันในการทำงาน

แบบวัดที่ 3 แบบสำรวจการกระทำของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey หรือ JAS) เป็นแบบสำรวจแบบรายงานตนเอง ซึ่งอัจฉรา วงศ์วัฒนางคกุล (2533 : 21) ได้ศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ได้นำแบบสำรวจการกระทำของเจนกินส์มาปรับปรุงเป็นแบบสอบถามบุคลิกภาพ ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่คล้ายกับแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง แต่ดัดแปลงให้เป็นแบบสอบถามชนิดปรนัย จากผลการใช้แบบสอบถามบุคลิกภาพที่ได้ปรับปรุงแล้ว พบว่า คนที่ได้คะแนนสูงจากแบบสอบถามนี้ จะมีบุคลิกภาพแบบเอ ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำจะเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบบี โดยแบบสอบถามนี้จะวัดความรู้สึกที่มีต่อสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะสถานการณ์ในการทำงาน ความกดดันในการทำงานและสถานการณ์การแข่งขัน

✓ 2.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบบี

2.2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

บลูเมนทอลส์ (ชมพูท พงษ์ศิริ. 2535 : 28 ; อ้างอิงมาจาก Blumenthal. 1978 : 634) ได้ศึกษาความเครียดของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะมีความเครียดสูงกว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบบี

เคลลี และฮุสตัน (อัจฉรา วงศ์วัฒนางคกุล. 2533 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Kelly and Houston. 1985) ได้ศึกษาหญิงที่ทำงานนอกบ้านที่มีบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี ผลการศึกษาพบว่า หญิงที่ทำงานนอกบ้านที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีระดับการศึกษาและสถานภาพทางอาชีพ

สูงกว่าหญิงที่ทำงานนอกบ้านที่มีบุคลิกภาพแบบบี และจากการศึกษาโดยใช้ตัวแปรที่เกี่ยวกับลักษณะการทำงาน พบว่า หญิงที่ทำงานนอกบ้านที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีชั่วโมงการทำงานมากกว่า มีปริมาณงานที่ทำมากกว่า มีแนวโน้มว่าจะมีชั่วโมงการทำงานต่ออาทิตย์มากกว่า และรายงานว่า มีความสับสนในบทบาทการทำงาน ความตึงเครียดในการทำงาน และต้องการประสบการณ์การทำงานมากกว่าหญิงที่ทำงานนอกบ้านที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบบี

สตรูบ และโบลันด์ (Strube and Boland. 1968) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาลักษณะบุคลิกภาพแบบเอและแบบบีที่มีผลต่อสมรรถภาพและความเพียรพยายามในการทำงานของบุคคล ผลการวิจัยพบว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอได้รับความเชื่อถือในความสำเร็จของงานมากกว่าความล้มเหลว ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการวินิจฉัยความยากของงานกับความเพียรในการทำงานนั้น พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางลบ กล่าวคือ ถ้างานมีความยากมากขึ้นบุคคล จะมีความเพียรพยายามในการทำงานลดลง แต่จะมีความเพียรพยายามในงานที่มีความยากปานกลาง ส่วนบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบบีนั้น ความเชื่อถือในความสำเร็จและความล้มเหลวไม่แตกต่างกัน และความยากของงานและความเพียรพยายามจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก

2.2.5.2 งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533 : 126 - 127) ได้ศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อจำนวน 120 คน และไม่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อ จำนวน 120 คน ตัวแปรที่ศึกษาคือ จิตลักษณะพื้นฐานของบุคคล และสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการศึกษาต่อ ในการศึกษาจิตลักษณะพื้นฐานนั้น ศึกษาจากบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบบี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อจะมีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ มากกว่าผู้ที่ไม่มีความประพฤติการศึกษาคือ โดยเฉพาะในกลุ่มคนรสนิยม ส่วนกลุ่มคนที่มีครอบครัว และมีบุคลิกภาพแบบเอ จะมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อมากกว่าคนที่มีบุคลิกภาพแบบบี

ชมพูพร พงษ์ศิริ (2535 : 73 - 74) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2,3 และ 4 จำนวน 230 คน ตัวแปรที่ศึกษาคือ ทัศนคติต่อวิชาชีพ

พยาบาล บุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นปี และความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสูงกว่าแบบบี

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี จะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพแบบเอ เป็นบุคลิกภาพแบบกระตือรือร้น ชอบความสำเร็จ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ไม่ชอบการรอคอย ส่วนบุคลิกภาพแบบบีเป็นบุคลิกภาพแบบเฉื่อยชา ไม่ชอบการเร่งรีบ ไม่ชอบต่อสู้แข่งขัน อดทนรอคอยได้

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

2.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

นิสัย คือ แนวโน้มของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมจนเป็นนิสัยและเป็นไปโดยอัตโนมัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้รับการฝึกฝนหรือประสบการณ์ (Eysenck, Arnold and Meili. 1972 : 40)

แมคด็อกซ์ (Maddox. 1936 : 2) กล่าวว่า นิสัยขึ้นอยู่กับโอกาสที่บุคคลจะประสบความสำเร็จหรือบังเกิดความพอใจ กล่าวคือ พฤติกรรมใดที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ พฤติกรรมนั้น ๆ ก็จะถูกกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีก จนกระทั่งกลายเป็นนิสัยติดตัวบุคคลนั้นไป

เร็นนี่ (Wrenn. 1968 : 1 - 4) กล่าวว่า นิสัยในการเรียนเป็นพฤติกรรมทางด้านการเรียนที่บุคคลมีความพึงพอใจ และปฏิบัติเป็นประจำ โดยพฤติกรรมนั้นอาจจะมาจากทักษะในการเรียน เทคนิคในการเรียนของบุคคลนั้น

โฮลท์แมน (Holtzman. 1965 : 17) ได้ให้ความหมายของนิสัยทางการเรียนว่า หมายถึง พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับการใช้เวลา ซึ่งได้แก่ การรู้จักใช้เวลาได้อย่างเหมาะสมในการเรียนและการทำงาน รู้จักแบ่งเวลาว่าควรทำเรื่องใดก่อนหลัง ไม่พลัดผ่อน หลีกเลียง รอเวลา ทำให้เวลากระชั้นชิด ไม่เสียเวลากับเรื่องไม่เป็นเรื่อง ส่วนเร็นนี่ และลาร์เซน (Wrenn and Larsen. 1969 : 5. - 11) ได้ให้ความหมาย

เกี่ยวกับนิสัยทางการเรียนว่า หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียน นักศึกษา ประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ประกอบด้วย สมาธิในการเรียน วิธีอ่านและการจดจำคำบรรยาย การวางแผนการเรียน การแบ่งเวลาเรียน การทบทวนบทเรียน และเจตคติที่ดีต่อการเรียน ดังนั้นนิสัยทางการเรียนจึงถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของยุทธวิธีทางการเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในตัวผู้เรียน นอกจากนี้ แมดดอกซ์ (Maddox. 1965 : 8) กล่าวว่า นิสัยทางการเรียนและยุทธวิธีทางการเรียน หมายถึง ความมานะพยายามที่จะใช้กลวิธีการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เกิดความสำเร็จทางการศึกษาได้ถึงประมาณร้อยละ 40

ฟองพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538 : 1) กล่าวว่า นิสัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจและมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วย ความตั้งใจ ความเอาใจใส่ในการเรียน การจัดระบบการเรียน ความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขยัน อดทน รับผิดชอบ ฟังตนเองและมีความภูมิใจในผลการเรียนของตน

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

2.3.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เพอร์ซิวัล (มณูญ แป้นเจริญ. 2522 : 10 ; อ้างอิงมาจาก Percival. 1956 : 506 - 518) ได้ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับวิธีการดำเนินชีวิตและความสนใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนมัธยมคลูซา มลรัฐโอคลาโฮมา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย จำนวน 373 คน นักเรียนหญิง จำนวน 493 คน กับนักเรียนระดับเดียวกันในโรงเรียนมัธยมโรลเวอร์คลิฟแลนด์แห่งมลรัฐนิวยอร์ก ซึ่งเป็นนักเรียนชาย จำนวน 411 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 218 คน ปัญหาที่ศึกษา ได้แก่ ปัญหาด้านสุขภาพ การปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ความปลอดภัย การเงิน สุขภาพจิต นิสัยในการเรียน สันทนาการ คุณสมบัติส่วนตัว ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว กิจกรรมยามว่าง ความมีเสน่ห์ส่วนตัว แผนการทำงานในแต่ละวัน ความสนใจในหน้าที่พลเมือง ทัศนคติ การปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น และความรับผิดชอบ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหา

เกี่ยวกับนิสัยในการเรียน สันทนาการ คุณสมบัติส่วนตัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว กิริยามารยาท มีความเกี่ยวข้องกับวิธีการดำเนินชีวิตและความสนใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนมัธยมคลองในระดับนานกลาง

2.3.2.2 งานวิจัยในประเทศ

สุรางค์ รัตตะกุล (2504 : 2-19) ได้สำรวจปัญหาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตมีปัญหาในด้านความรับผิดชอบในตัวเอง ความวิตกกังวล การคบเพื่อน วิธีการเรียน บทพร่องทำให้เรียนไม่ทัน ปัญหาการเงิน เป็นต้น

สมหวัง พิธิยานุวัตร (2523 : 68 - 82) ได้ศึกษาสาเหตุการออกจากมหาวิทยาลัย กลางคัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2513 และ 2514 จำนวน 161 คน โดยวิธีการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุการออกจากมหาวิทยาลัย กลางคันได้แก่ การแบ่งเวลาเรียนไม่เหมาะสม และไม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาและคณะที่เรียน นอกจากนี้สาเหตุอื่น ๆ ของการออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน ได้แก่ การมีพื้นความรู้และสติปัญญาไม่ดีพอ และการมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี

ศิริระพร จันทนทก (2538 : 79 - 80) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นิสัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียนที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่า นิสัยทางการเรียนเป็นพฤติกรรมที่บุคคลปฏิบัติเป็นประจำอันที่จะมุ่งมั่น เพื่อแสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน และการทำงานต่อไปในอนาคต

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

3.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียน

3.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียน

สถาบันการศึกษา เป็นสถานที่ซึ่งจัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียน นักศึกษาได้พบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนหลายอย่าง เช่น ได้มีการสมาคมติดต่อกับครูและเพื่อน นักศึกษาในวัยต่าง ๆ ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครู ได้เล่นและทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมชั้น ได้อ่านหนังสือในห้องสมุด ได้ดูภาพยนตร์ โทรทัศน์ ฟังวิทยุและสื่อต่าง ๆ ทางการศึกษาที่ครู จัดขึ้นเพื่อประกอบการสอน ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์ทางการเรียนกับนักเรียนนักศึกษาทั้งสิ้น ช่วยให้นักเรียนนักศึกษามีประสบการณ์ มีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ (ละ เมียด ลิ้มอักษร . 2519 : 23 - 28)

สุพิชญา ชีระกุล และคนอื่น ๆ (2524 : 182 - 187) ได้เสนอแนวทางการจัด สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนดังนี้

1. สภาพโรงเรียนและห้องเรียน โรงเรียนจัดอาคารสถานที่ถูกหลักวิชาการ เช่น การวางแผนแนวอาคารถูกทิศทาง ได้รับแสงสว่างอย่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทดี ไม่ร้อนอบอ้าว จนเกินไป ไม่มีเสียงดังรบกวน ภายในตกแต่งด้วยสิ่งสวยงาม เป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้นักเรียน รมรื่น น่าเรียน สภาพห้องเรียนควรยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา บริเวณควรสะอาดสวยงาม ร่มรื่น แก้วอี้ มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียนและขนาดต้องเหมาะสมกับผู้เรียน เพราะสิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะ สร้างเสริมการเรียนการสอนให้ได้ผลดี

2. หลักสูตร หลักสูตรคือแนวทางที่โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก หรือเพื่อให้เกิด การเรียนรู้ หลักสูตรที่ดี จะต้องจัดให้ตรงกับความต้องการทางการศึกษาและตรงกับความต้องการ ของเด็กแต่ละวัย

3. แบบเรียนและบทเรียน แบบเรียนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และถือว่าเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่โรงเรียนจะขาดเสียมิได้ สิ่งทีครูควรพิจารณา คือ การจัดบทเรียนที่เป็นประโยชน์เหมาะสมกับวัย ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนและเหมาะสมกับท้องถิ่น

4. สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษา สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษาเป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและง่ายขึ้น การจะใช้อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนให้ได้ผลดีนั้นขึ้นอยู่กับทักษะและความสนใจของครูว่าจะใช้อุปกรณ์นั้น ๆ ได้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลาและใช้ได้ถูกต้องเพียงใด

5. กิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอน กิจกรรมในการเรียนการสอน คือพฤติกรรมที่แสดงออกแล้วทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ทำนั้นตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ กิจกรรมที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำแล้วเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีมากมายหลายอย่าง ที่ครูสามารถจัดให้เด็กได้ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการพูด การเขียน กิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงและประดิษฐ์ เป็นต้น

6. เวลาและโอกาส การเรียนจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับเวลาเช่นกัน ครูจะต้องจัดสรรเวลาให้เหมาะสมกับวิชาและเนื้อหาที่จะสอน เวลาควรมีการยืดหยุ่นไปตามเนื้อหาหรือสาขาวิชา ไม่ควรมีกฎเกณฑ์ตายตัว

7. สถานที่ สถานที่ใช้ในการเรียนนั้น อาจไม่ได้หมายถึง ห้องเรียนเพียงอย่างเดียว บางครั้งอาจเป็นสนามโรงเรียน หรือสถานที่ไปทัศนศึกษาด้วย สถานที่จึงมีส่วนช่วยสร้างความรู้สึกละสร้างบรรยากาศของการศึกษาเล่าเรียน การเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการเรียนช่วยให้นักเรียนไม่รู้สึกละเบื่อ ช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม สถานที่ที่จะใช้เรียนต้องไม่มีเสียงรบกวนผู้เรียน และจะต้องไม่วิเวกกว้างหรือตื้นลึกจนน่ากลัว ไม่เสี่ยงภัยหรือใกล้สิ่งที่เป็นอันตรายหรือสกปรก และสถานที่นั้นต้องเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนโดยตรง

8. ผู้เรียน การเรียนการสอนจะเกิดขึ้นได้และเป็นผลดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความพร้อม มีความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้และรับรู้ ครูจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียน หรือเมื่อผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนก็ควรหาโอกาสแก่ผู้เรียนทันที ครูผู้สอนจะต้องหมั่น

สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน หากแสดงความรู้สึกว่ามีความวิตกกังวล มีความคับข้องใจ ครูจะต้องช่วยลดความรู้สึกนั้น ๆ เสียก่อน และพยายามสร้างบรรยากาศที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่

9. ผู้สอนและวิธีสอน ครูถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลดี นักการศึกษาต่างประเทศและการวิจัยการศึกษา ได้ระบุไว้แน่ชัดว่ายังไม่มีอุปกรณ์การสอนใด ๆ ในโลกนี้จะเข้าแทนครูที่มีความสามารถทางการสอนได้

ประเด็นที่ อภิรมย์ (2523 : 123 - 137) ได้กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศทางการเรียนการสอนที่มีผลต่อการเรียนในชั้นเรียน ซึ่งมียุทธศาสตร์ประกอบต่าง ๆ หลายองค์ประกอบดังนี้

1. บุคลิกภาพบางประการของครูมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน รูปร่างหน้าตาและการแต่งกายมีผลต่อการดึงดูดความสนใจ แต่บุคลิกภาพบางประการ เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด อารมณ์ขัน และบทบาทในฐานะผู้นำของครู มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างมาก

2. พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามทัศนคติและความคาดหวังบางประการที่ครูมีอยู่ มีผลต่อการสร้างบรรยากาศภายในชั้นเรียน ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนและความคาดหวังที่มีต่อนักเรียน รวมทั้งการเป็นคนมองโลกในแง่ดี ย่อมเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียน ได้มากกว่าครูที่มีทัศนคติและความคาดหวังในทางตรงกันข้าม ทัศนคติและความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียนมักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครูที่แสดงออกต่อนักเรียนด้วย

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การให้นักเรียนได้มีโอกาสซักถาม เข้าร่วมกิจกรรมให้มากจะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสุข กระตือรือร้นและช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วย

4. การเสริมแรงที่เหมาะสมของครูจะช่วยให้เกิดบรรยากาศในชั้นเรียนดีขึ้น การให้การเสริมแรงควรพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ ไม่ควรเน้นเฉพาะกับพฤติกรรมที่ดีที่สุด แต่ควรทำเมื่อพฤติกรรมนั้นดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะกับนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือพฤติกรรมที่มีปัญหา

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1970 : 135 - 152) ได้ศึกษาผลของการบรรยากาศทางสังคมในชั้นเรียนที่มีต่อการเรียนของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า บรรยากาศทางสังคมในชั้นเรียนมีผลต่อการเรียนรู้ การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน ซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความเป็นกันเอง ความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนม ความคุ้นเคยของสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน
2. การแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
3. การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กิจกรรมการเรียนที่มีรูปแบบที่สามารถปฏิบัติได้ และให้ประโยชน์
4. การดำเนินกิจกรรมการเรียนเป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ไม่ล่าช้า และมีความสอดคล้องเหมาะสม
5. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น หนังสือ เครื่องมือ วัสดุที่พร้อมจะใช้ได้ตลอดเวลา
6. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับครู และความพยายามที่จะลดความขัดแย้งระหว่างกัน
7. ผู้สอนและผู้เรียนทราบจุดประสงค์และความคาดหวังในการเรียนอย่างชัดเจน
8. บรรยากาศทางสังคมที่สร้างความเป็นธรรมหรือไม่เลือกที่รักมักที่ชังของครู
9. ผู้เรียนได้มีโอกาสดำเนินกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถอยู่เสมอ
10. สร้างความตื่นตัวและจัดความเชื่อใจอันเป็นสาเหตุของความเบื่อหน่ายต่อการเรียนการสอน
11. การตัดสินใจทำกิจกรรมต่าง ๆ มาจากผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่
12. ไม่ส่งเสริมการแข่งขัน แบ่งพวกในหมู่คณะ นักศึกษา
13. ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน
14. เสรีภาพมีขอบเขต ไม่ปล่อยปละละเลยจนขาดระเบียบและขาดความรับผิดชอบ

3.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียน

3.1.2.1 งานวิจัยในประเทศ

เลวิน และคนอื่น ๆ (Lewin and others. 1939 : 271 - 279) ได้ศึกษาบรรยากาศในชั้นเรียนกับพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนในชั้นเรียนแบบอัตตาธิปไตย มีพฤติกรรมที่ค่อนข้างเป็นเด็กก้าวร้าว ไม่มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ส่วนชั้นเรียนที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย จะส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสามัคคีปรองดอง เป็นมิตรต่อกัน และมีบรรยากาศทางการเรียน น่าเรียน

ทิดแมน (Tiedman. 1942 : 657 - 664) ได้ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาจะไม่ชอบครูแบบเผด็จการที่มีนิสัยข่มขู่ ปราศจากความเห็นอกเห็นใจ และไม่ชอบครูที่สอนแบบใช้อำนาจ

บุธ (วิลาศ บุญทองขาว. 2527 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Buth. 1942 : 645 - 656) ได้วิจัยสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน พบว่า ครูที่พยายามทำความเข้าใจกับนักเรียน ให้ความเห็นอกเห็นใจนักเรียน รู้จักส่งเสริมการเรียนตามความต้องการและความสนใจของนักเรียน จะทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น การปรับตัวเหมาะสมยิ่งขึ้น ส่วนที่มุ่งสอนโดยวิธีบังคับ นักเรียนจะไม่พอใจในตัวครูและเรียนไม่ได้ดีเท่าที่ควร

สไตลส์ และดอร์ซี่ (วิลาศ บุญทองขาว. 2527 : 16 - 17 ; อ้างอิงมาจาก Stiles and Dorsey. 1950 : 98 - 100) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนแบบประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษา และปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนดังนี้

1. การเรียนการสอนแบบอัตตาธิปไตยนั้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นแบบสั่งและเชื่อฟัง โดยไม่มีข้อโต้แย้ง นักเรียนจะสนใจบทเรียน เพื่อคะแนนของตน โดยไม่คำนึงถึงปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ส่วนครูไม่มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนานักเรียนให้มีความเจริญในด้านต่าง ๆ เท่าที่ควร เพียงแต่ต้องการให้นักเรียนสนใจบทเรียนที่ตนกำลังสอนเท่านั้น ครูใช้กฎเกณฑ์ตามที่ตนพอใจ บังคับให้นักเรียนปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด โดยไม่คำนึงถึงธรรมชาติจิตใจ หรือความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนการสอนแบบนี้ นักเรียนจะมีบุคลิกภาพแบบตัวใครตัวมัน ไม่มีทักษะการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม

2. การเรียนการสอนแบบประชาธิปไตยนั้น ครูจะเป็นผู้สร้างสถานการณ์ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน ครูยอมรับในเรื่องความแตกต่างของนักเรียนทั้งในด้านความสนใจ ความสามารถ ทักษะคติ ส่วนนักเรียนต้องการได้รับความรู้มากกว่าคะแนนสูง ๆ และครูเป็นเพียงที่ปรึกษาของนักเรียนเท่านั้น การเรียนการสอนแบบประชาธิปไตยจึงเป็นการเรียนการสอนที่สร้างบรรยากาศที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ซึ่งบรรยากาศแบบนี้ช่วยให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์

โรเบิร์ตท์เฟอร์ (วิลาส บุญทองขาว. 2527 : 17 ; อ้างอิงมาจาก Oberteuffer. 1945 : 296 - 297) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า บรรยากาศภายในชั้นเรียนก็เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีผลต่อสุขภาพจิตของนักเรียนและการจัดบรรยากาศของห้องเรียนดีจะมีส่วนช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

ธอร์นเบอร์ก (เสาวรัตน์ จุลรัตน์. 2535 : 51 ; อ้างอิงมาจาก Thornburg. 1975 : 181 - 185) ศึกษาทัศนคติที่มีต่อโรงเรียนของกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาออกจากโรงเรียนกลางคัน ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน ส่วนนักเรียนอีกร้อยละ 24 มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียนอย่างรุนแรง ซึ่งได้แก่ นักเรียนมีความเห็นว่า หลักสูตรการเรียนการสอนไม่มีประโยชน์ เบื่อการเรียน ครูผู้สอนเน้นเรื่องคะแนนมากเกินไป ครูลาป่วยและกฎข้อบังคับของโรงเรียนเข้มงวดเกินไป

3.1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

จินตนา มาพวง (ศรียะพร จันทนทก. 2538 : 36 ; อ้างอิงมาจาก จินตนา มาพวง. 2519 : 61) ได้ศึกษาตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตและอาจารย์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต วิธีสอน ลักษณะบุคลิกภาพของอาจารย์ และทัศนคติของอาจารย์ต่อวิชาที่สอน

ประกาศรี สุฉันทบุตร (2522 : 15) ได้ศึกษาเรื่องสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ด้วยการส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยที่มหาวิทยาลัยจัดสภาพให้เอื้ออำนวยต่อการค้นคว้าด้วยตนเอง จะสร้างประสบการณ์ที่ดี ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีงาม และเป็นการริเริ่มนิสัยทางการเรียนที่ดีอีกด้วย

ประพัฒน์ จาปาไทย (2525 : 158 - 161) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า นิสิตพึงพอใจและมีความต้องการสอดคล้องกันเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศทางการเรียนการสอนของบัณฑิตศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พิมศรี เปานิล (2530 : 102) ได้ศึกษาบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ของนิสิตและอาจารย์ ผลการศึกษาพบว่า นิสิตคณะพลศึกษามีทัศนะต่อบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างจากนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย คณะแพทย์ และคณะวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตคณะพลศึกษา เห็นว่า ด้านการบริการทางวิชาการ และด้านอาคารสถานที่ยังไม่น่าพอใจ ส่วนคณะอื่น ๆ เห็นว่าบรรยากาศทางการเรียนเป็นที่น่าพอใจ

วสิวรรณ ศรีเตชะวิวัฒน์ (2536 : 78) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวะกลุ่มภาคเหนือ พบว่า บรรยากาศในห้องเรียนเป็นปัญหาสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียน ได้แก่ ห้องเรียนร้อนอบอ้าว อาคารเรียน อาคารปฏิบัติการแต่ละหลังอยู่ใกล้กันทำให้เกิดเสียงรบกวน ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการแออัดไม่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียนที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า สถานศึกษาถือว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุดทางการศึกษา ดังนั้นการจัดบรรยากาศทางการเรียน จึงมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนนักศึกษา รวมทั้งเป็นส่วนที่จะส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาประสบความสำเร็จทางการศึกษาได้ด้วย

3.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

3.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง ความสัมพันธ์หรือการเกี่ยวข้องกันของบุคคลในแต่ละสังคม อันจะเป็นผลทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สามารถสร้างความคาดหวังในการอยู่ร่วมกัน ทั้งยังสามารถส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และการปรับตัวทางสังคมของบุคคลได้เป็นอย่างดีอีกด้วย (พิสิทธิ์ บทุมบาล. 2532 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Philip and The Merrian. 1966 : 125)

ซิคเกอร์ริง (Chickering. 1968 : 8) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลมีความสำคัญและเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องต่อการศึกษาของนักเรียนนักศึกษา และเป็นองค์ประกอบหนึ่งของทฤษฎีพัฒนานิสิตนักศึกษา

ชัยพร วิชชาวุธ (2530 : 69) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นพฤติกรรมบัญญัติสัมพันธ์โต้ตอบระหว่างบุคคล มนุษย์อยู่เป็นสังคม การกระทำของมนุษย์แต่ละคนจึงสัมพันธ์กับการกระทำของคนอื่น ๆ ในสังคม เกิดขึ้นทันทีเมื่อการกระทำของคนหนึ่งมีผลกระทบต่อผลกรรมที่อีกคนหนึ่งจะได้รับ

ซิคเกอร์ริง (วิมล หนองพงษ์. 2538 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Chickering. 1968 : 94) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึงการที่บุคคลมีความรู้สึกรอคอยที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นและเปลี่ยนจากการพึ่งพาตนเองหรือพึ่งพาบุคคลอื่นไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ซึ่งความอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ได้แก่ การสามารถยอมรับความแตกต่างของบุคคลอื่นได้ และการมีใจกว้าง ส่วนการเปลี่ยนจากการพึ่งพาตนเองหรือพึ่งพาบุคคลอื่นไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ได้แก่ การไว้วางใจกัน การให้ความช่วยเหลือสนับสนุน การให้และการรับ เป็นต้น

สมชาย ชัยชนกุล (2530 : 86 - 88) กล่าวถึงปัญหาสำคัญที่วัยรุ่นประสบ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการคบเพื่อน ทั้งในการคบเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ ปัญหาการปฏิบัติตนกับเพื่อน ทั้งเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ ปัญหาเหล่านี้ อาจส่งผลให้บางคนอาจจะประสบปัญหาทางการศึกษาได้

อัลแมน (เมตตา จินดารักษ์. 2525 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Uiman. 1957) ได้ระบุว่า วัยรุ่นที่มีปัญหาสัมพันธภาพกับเพื่อน จะมีปัญหาการเรียนในโรงเรียน และมีปัญหาทางอารมณ์ เช่น เมื่อผลการเรียนไม่ดี จะมีอารมณ์ตึงเครียด และไม่มีความสุข

ไวท์ (ปิยะรัตน์ นุชพองใส. 2530 : 24 ; อ้างอิงมาจาก White. 1958 : 343) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลว่า จะมีส่วนช่วยให้นิสัย นักศึกษา ผ่านพ้นปัญหาในการเรียนและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพจิตที่ดีในอนาคต นอกจากนี้เฮอร์ลอค (วิมล รรจนวีระ. 2513 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Hurlock. 1964) ยังกล่าวว่า หากเด็กวัยรุ่นสามารถสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ๆ ได้ดี จะช่วยให้เขามีสุขภาพจิตที่ดีและส่งผลต่อการเรียนที่ดีด้วย

3.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

3.2.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

กรอนลันด์ (Gronlund. 1959 : 176) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีปัญหาด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นมักจะมีปัญหาด้านการเรียนด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนอาจจะทำให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์และไม่มีความสุข

ดีเซนา (Desena. 1964 : 145 - 149) ได้ศึกษาคูณลักษณะของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยเพนซินวาเนีย ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีคุณลักษณะที่สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ดีกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และต่ำ

เพอริส (Peris. 1980 : 163 - 175) ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนและการสอนในมหาวิทยาลัยเปิดของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ต้องศึกษาด้วยตนเองโดยอาศัยสื่อประสม จะมีปัญหาด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลมากขึ้น โดยจะรู้สึกโดดเดี่ยว เหงา เนื่องจากไม่มีเพื่อนร่วมปรึกษาในเรื่องการเรียน จึงไม่รู้วิธีที่จะสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น

3.2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

จงกล ศตะภูริ (2500 : 70 - 74) ได้ศึกษาปัญหาของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และชั้นเตรียมอุดมศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดพระนคร จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีปัญหาสัมพันธภาพกับเพื่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.75 รองลงมา คือ มีปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ข้อบังคับของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 63.25 และปัญหาการเงิน คิดเป็นร้อยละ 53.75 ส่วนปัญหาที่พบน้อยที่สุด คือ ปัญหาความสัมพันธ์กับครูอาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 37.50

ผ่องพรรณ บัณฑารณห์ (2511 : 91 - 94) ได้ศึกษาความต้องการความช่วยเหลือของนักศึกษาวิทยาลัยครูมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการคำแนะนำในเรื่องการเสริมสร้างบุคลิกภาพ การคบเพื่อน การดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย และปัญหาอนาคต

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกต่อบุคคลอื่นที่เป็นสมาชิกในสังคมเดียวกัน เพื่อให้เกิดความรักความไว้วางใจ และช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน ดังนั้นสัมพันธภาพระหว่างบุคคลจึงมีความสำคัญกับนักเรียนนักศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะถ้านักเรียนนักศึกษามีปัญหาด้านสัมพันธภาพกับบุคคลรอบข้างในสถานศึกษา นอกจากจะทำให้ไม่ได้รับความช่วยเหลือในทางการเรียนแล้ว ยังส่งผลต่อสภาพจิตใจ ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาทางการเรียนตามมาด้วย

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเผชิญปัญหา

4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเผชิญปัญหา

4.1.1 ความหมายของการเผชิญปัญหา

บอยด์ และจอห์นสัน (นริศว์ ประรัมย์, 2539 : 6 ; อ้างอิงมาจาก Boyd and Johnson, 1981 : 7) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการเผชิญปัญหาไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยอาศัยการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ในอดีต โดยบุคคลเลือกสิ่งที่ได้เรียนรู้นั้นมาใช้จัดการกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเพื่อทำให้ความขัดแย้งหมดไป บุคคลแต่ละคนจะมีวิธีการเผชิญปัญหาที่แตกต่างกัน เช่น การต่อสู้ การหลบหลีก การปฏิเสธ เพื่อช่วยลดความทุกข์ใจที่เกิดขึ้น ส่วนสิ่งสำคัญที่บุคคลจะพิจารณาก่อนจะเลือกวิธีการเผชิญปัญหาแบบใดแบบหนึ่งนั้นคือ อะไรเป็นสาเหตุที่มาของปัญหา และอะไรคือผลที่เกิดขึ้นตามมาหลังจากการแสดงพฤติกรรมนั้นแล้ว และเขาจะเลือกวิธีการเผชิญปัญหาที่คิดว่าเป็นประโยชน์ต่อตัวเขาเอง

มิลเลอร์ (นิยดา พงศ์พานิชานาญเวช, 2535 : 32 ; อ้างอิงมาจาก Miller, 1983 : 15 - 36) กล่าวว่า วิธีการเผชิญปัญหาเพื่อจัดการกับสิ่งที่คุกคามหรือสิ่งที่ทำลาย และเพื่อแก้ไขความรู้สึกที่ไม่เป็นสุข มี 3 วิธี คือ การหันหน้าเข้าหาปัญหา การหลีกเลี่ยงปัญหา และการผสมผสานระหว่างการหันหน้าเข้าหาปัญหาและการหลีกเลี่ยงปัญหา

ไวส์แมน (นิยดา พงศ์พานิชานาญเวช, 2535 : 32 ; อ้างอิงมาจาก Weisman, 1978 : 264 - 265) กล่าวว่า รูปแบบของวิธีการเผชิญปัญหามีทั้งรูปแบบการต่อสู้ การหนี หรือการแก้ไขปัญหานั้น เป็นปฏิกิริยาปกติที่เกิดขึ้นกับทุกคน ทั้งนี้เพื่อรักษาดุลยภาพทางจิตเอาไว้ โดยควบคุมความตึงเครียดที่เกิดจากความขัดแย้งภายใน เช่น ความกลัว ความว้าวุ่น ความรู้สึกไม่มั่นคง ความสูญเสียต่าง ๆ และความตึงเครียดที่เกิดจากความขัดแย้งภายนอก

มูส์ และบิลลิ่งส์ (นิยดา พงศ์พานิชานาญเวช, 2535 : 33 - 35 ; อ้างอิงมาจาก Moos and Billings, 1982 : 212 - 230) ได้อธิบายเกี่ยวกับวิธีการเผชิญปัญหาว่ามีพื้นฐานมาจากแนวคิดของทฤษฎีต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ เป็นทฤษฎีที่เน้นเกี่ยวกับโครงสร้างของบุคลิภาพของมนุษย์ที่ประกอบด้วยโครงสร้างของจิต 3 ส่วน คือ อิด (Id) อีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Super Ego)
2. ทฤษฎีเกี่ยวกับวงจรชีวิต เป็นทฤษฎีที่เน้นเกี่ยวกับพัฒนาการของบุคคล ประสบการณ์ชีวิต
3. ทฤษฎีวิวัฒนาการและการปรับตัวพฤติกรรม เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะในการแก้ปัญหาและประเมินด้านความคิด
4. ทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมเศรษฐกิจ เป็นทฤษฎีเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

จากทฤษฎีพื้นฐาน 4 ข้างต้นกล่าวข้างต้นนี้ มูส และบิลลิงส์ ได้รวบรวมแหล่งเกื้อหนุนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญปัญหาไว้ ซึ่งได้แก่ พัฒนาการของอีโก้ (Ego Development) การเชื่อความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) รูปแบบความนึกคิด (Cognitive Styles) ทักษะในการแก้ปัญหา ลักษณะสังคมและความเชื่อ

มูส และบิลลิงส์ (Moos and Billings. 1982 : 212 - 230) กล่าวว่า ความคิดเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกใช้ชีวิตเผชิญปัญหา และการเลือกใช้ชีวิตเผชิญปัญหาวิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านตัวบุคคลและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดทั้งสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง การเผชิญปัญหาสามารถจำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. การเผชิญปัญหาที่มุ่งเน้นการประเมินสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยวิธีการเผชิญปัญหา 3 วิธีคือ
 - 1.1 การวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล
 - 1.2 การปรับเปลี่ยนความคิด ได้แก่ การคิดทบทวน และการพิจารณาข้อดีข้อเสีย ของสถานการณ์นั้น ๆ
 - 1.3 การหลีกเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยงที่จะเผชิญความคิด ได้แก่ การปฏิเสธความจริง พยายามลืมสถานการณ์ทั้งหมด และผันกลางวันถึงสิ่งที่พอใจ

2. การเผชิญปัญหาที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหา ประกอบด้วยวิธีเผชิญปัญหา 3 วิธีคือ

2.1 การแสวงหาข้อมูลหรือคำแนะนำ

2.2 การลงมือแก้ปัญหา ได้แก่ การพิจารณาหาทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา พิจารณาข้อดี ข้อเสีย ในการดำเนินการเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหานั้น ๆ

2.3 การพัฒนาวิธีทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา เป็นการเปลี่ยนแปลงการกระทำของตนเองและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่ดีให้กับตนเอง ได้แก่ การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลในสังคม การพัฒนาเอกลักษณ์และความเป็นอิสระของตนเอง ตลอดจนการแสวงหาสิ่งทดแทน

3. การเผชิญปัญหาที่มุ่งเน้นการลดอารมณ์ที่เป็นปัญหา ประกอบด้วยวิธีการเผชิญปัญหา 3 วิธีคือ

3.1 การควบคุมอารมณ์ต่าง ๆ

3.2 การทำจิตใจให้สงบ ไม่ทรมานทรมายอมรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

3.3 การระบายอารมณ์ ซึ่งแสดงออกมาทางคำพูดหรือการกระทำ

โรล์คแมน และลาซารัส (นิรลบล กฤษณพันธ์. 2532 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Folkman and Lazarus. 1984 : 141 - 225) เป็นผู้สร้างทฤษฎีเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางด้านความคิดของการเกิดภาวะความเครียดทางด้านจิตใจ ทฤษฎีนี้เน้นเกี่ยวกับการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 2 กระบวนการ คือ การประเมินสถานการณ์ และการเผชิญปัญหา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การประเมินสถานการณ์ เป็นกระบวนการทางด้านความคิด แบ่งได้ 2 ชนิดคือ

1.1 การประเมินปฐมภูมิ เป็นการประเมินว่าสถานการณ์นั้นมีผลกระทบอย่างไรต่อบุคคล

1.2 การประเมินทุติยภูมิ เป็นการประเมินถึงแหล่งสนับสนุนและทางเลือกต่าง ๆ ในการจัดการกับสถานการณ์นั้น ๆ

การประเมินทั้งสองชนิดนี้ อาจเกี่ยวข้องกันและไม่สามารถแยกกันได้ โดยบุคคลจะประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ ออกมาใน 3 ลักษณะ คือ (1) ไม่มีผลดีหรือเป็นผลเสียกับตนเอง (2) ไม่ร้ายแรงหรือให้ผลในทางบวกกับตนเอง (3) เป็นภาวะความเครียด

2. การเผชิญปัญหา เมื่อบุคคลประเมินสถานการณ์แล้วว่า สถานการณ์นั้นก่อให้เกิดภาวะความเครียดหรือปัญหากับตนเอง เขาก็ต้องเผชิญปัญหานั้น ๆ โดย

2.1 มุ่งแก้ปัญหา โดยมุ่งแก้ไขที่ตนเองหรือสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เกิดความตึงเครียดหรือปัญหานั้น ๆ

2.2 มุ่งลดอารมณ์ตึงเครียด เป็นการลดความไม่สบายใจ เมื่อพบว่าไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์นั้น ๆ ได้

การเผชิญปัญหาเป็นกระบวนการที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (Dynamic) โดยวิธีเผชิญปัญหาที่บุคคลใช้ขึ้นเป็นการผสมผสานระหว่างการมุ่งแก้ปัญหา และการมุ่งลดอารมณ์ตึงเครียด ในการเลือกใช้วิธีการเผชิญปัญหานั้น พบว่า ปัจจัยด้านตัวบุคคลจะมีผลต่อการเลือกใช้วิธีเผชิญปัญหา ได้แก่ ประสบการณ์ในอดีต ความเชื่อ ภาวะสุขภาพ ความชำนาญในการแก้ไขปัญหา บุคลิกภาพ และการได้รับความเกื้อหนุน เป็นต้น (Folkman and Lazarus. 1984 : 141 - 225)

ส่วน ลาซารัส (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 27 ; อ้างอิงมาจาก Lazarus. 1966 : 258 - 262) ได้แบ่งวิธีเผชิญปัญหาตามลักษณะของการตอบสนองต่อภาวะเครียดเป็น 3 ลักษณะคือ

1. การเข้าต่อสู้ (Attack) เป็นความพยายามของบุคคลที่จะขจัดสิ่งที่มาขัดขวางเป้าหมาย โดยพยายามเอาชนะอุปสรรคนั้น ๆ ด้วยการเลือกวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสม พยายามค้นหารายละเอียดใหม่ ๆ พัฒนาความสามารถ หรือปรับปรุงวิธีการที่มีอยู่เพื่อเอาชนะอุปสรรค

2. การถอยหนี (Withdrawal) เกิดจากการที่บุคคลเกิดการเรียนรู้ตั้งแต่วัยเด็ก เมื่อพบกับสิ่งที่อันตรายมักจะใช้วิธีการถอยหนี เช่น การชักมือหรือเท้า เพื่อหนีไฟหรือความเจ็บป่วย เมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็จะใช้วิธีการแบบเดิมที่เคยใช้ในวัยเด็กคือ ลักษณะการหลีกเลี่ยงการเข้าไปเกี่ยวข้องกับสถานการณ์เหล่านั้น ได้แก่ การเก็บกด การถดถอย การแยกตนเองหรือหลีกเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยง การเพ้อฝัน เป็นต้น

3. การประนีประนอม (Compromise) บุคคลจะใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบ ประนีประนอม เมื่อต้องเผชิญปัญหาที่ยุ่งยากมาก ๆ ซึ่งไม่สามารถเอาชนะได้ ขณะเดียวกัน ก็ไม่สามารถหลบเลี่ยงได้ บุคคลจะใช้วิธีประนีประนอมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้มากที่สุดหรือ บางครั้งอาจต้องเปลี่ยนเป้าหมายใหม่ ได้แก่ การชดเชย การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง การเลียนแบบ เป็นต้น

โกรสเซน และบุช (Grossen and Bush. 1979 : 51 - 66) จำแนกรูปแบบหรือ วิธีเผชิญปัญหาตามผลการศึกษาของเวลแลนด์ (Villant. 1977) โดยแบ่งวิธีเผชิญปัญหาเป็น 4 ระดับจาก 18 วิธี ดังนี้

ระดับที่ 1 กลไกทางจิต ได้แก่ การปฏิเสธ การบิดเบือนความจริง และการหลงผิด โทษผู้อื่นหรือสิ่งอื่น

ระดับที่ 2 กลไกที่ไม่สมบูรณ์ ได้แก่ การผัดกลางวัน การโทษผู้อื่นหรือสิ่งอื่น การมีความรู้สึกว่าตนเองเจ็บป่วยอยู่ตลอดเวลา การก้าวร้าวแบบเงิบ ๆ และแสดงความก้าวร้าว

ระดับที่ 3 กลไกทางระบบประสาท ได้แก่ การใช้ปัญญา การเก็บกด การใช้ข้ออ้าง การหาแพะรับบาป และการแยกตัว

ระดับที่ 4 กลไกที่สมบูรณ์ ได้แก่ การมีน้ำใจหรือการเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น ได้แก่ การใช้อารมณ์ขัน การชะงักความรู้สึก การคาดการณล่วงหน้า และการทดแทน

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกวิธีเผชิญปัญหา ได้แก่ ค่านิยม สัณฐานญาณ อารมณ์ บุคลิกภาพ อายุ ความเชื่อ และความสำเร็จในการใช้วิธีเผชิญปัญหานั้น ๆ ในอดีต (นิโรบล กฤษณพันธ์. 2532 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Folkman and Lazarus. 1984 : 141 - 225)

ฮานน์ (ผ่องศรี ศรีมรกต. 2526 : 27 ; อ้างอิงมาจาก Hann. 1977 : 35) ได้จำแนกวิธีเผชิญปัญหาออกเป็น 3 กระบวนการ คือ

1. กระบวนการที่ไม่ประสมประสานหรือไม่ประติดประต่อกัน เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยังไม่พร้อมที่จะเผชิญปัญหาแต่บุคคลถูกบังคับให้ต้องเผชิญปัญหา บุคคลนั้นจึงใช้วิธีการตอบสนองที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงโดยสิ้นเชิง เช่น อาจใช้การกระทำซ้ำ ๆ และอาศัย

ความเชื่อทางศาสนาเข้าช่วย อาจจะใช้การหยุดชะงักติดติดอยู่กับที่ (Fixation) ไม่เป็นไปตามขั้นของพัฒนาการ การไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ (Immobilization) การมีอาการหมกหมุ่นแต่เรื่องของตนเองหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนไม่สนใจภาวะแวดล้อมรอบตัว (Affective Preoccupation) เป็นต้น

2. กระบวนการป้องกันตัวด้านจิตใจ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้น เมื่อบุคคลต้องเผชิญกับปัญหาหรือความเครียดที่เกิดขึ้น โดยใช้กลไกป้องกันตัวทางจิตใจเข้าช่วย ซึ่งมีลักษณะที่ตึงเกินไป และอยู่บนพื้นฐานของความคิดเพื่อผันและจินตนาการ ได้แก่ การแยกตัว (Isolation) การถดถอย (Regression) การปฏิเสธ (Denial) การเก็บกด (Repression)

3. กระบวนการใช้วิธีเผชิญปัญหา เป็นความพยายามในการปรับตัวเพื่อเผชิญปัญหาอย่างมีเป้าหมายเป็นจริง และมีทางเลือก ได้แก่ การใช้เหตุผลวิเคราะห์ (Logical Analysis) เป็นต้น

ลาซารัส และลอนีเออร์ (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 29 ; อ้างอิงมาจาก Lazarus and Launier. 1981 : 287 - 327) ได้แบ่งวิธีเผชิญปัญหาออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. วิธีเผชิญปัญหาที่แก้ไขตามปัญหา (Problem-Oriented Coping Strategies) เป็นวิธีการเผชิญปัญหาที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาหรือสถานการณ์ที่ตึงเครียด ได้แก่ การค้นหารายละเอียดเกี่ยวกับปัญหานั้นเพิ่มเติม การพยายามหาวิธีทางต่าง ๆ ที่จะจัดการกับปัญหานั้น การยอมรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง และพยายามแก้ไขให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ

2. วิธีเผชิญปัญหาที่แก้ไขอารมณ์เป็นทุกข์ที่เกิดขึ้น เพื่อพยายามแก้ไขอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องจากสถานการณ์ตึงเครียดนั้นเป็นเหตุ เป็นการรักษาสมดุลภายในจิตใจไว้ ได้แก่ การปฏิเสธ (Denial) การพยายามลืมสิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียด (Suppression)

โคลแมน และแฮมแมน (สุภาพรรณ โคตรจรัส. 2531 : 304 - 319 ; อ้างอิงมาจาก Coleman and Hammen. 1974 : 126 - 137) ได้อธิบายแบบของการตอบโต้ความตึงเครียดทางอารมณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 แบบ ตามความแตกต่างของการแสดงออกคือ

1. การสร้างพลังเพื่อเผชิญปัญหา ลักษณะการตอบโต้แบบนี้ จะช่วยลดความตึงเครียด และความวิตกกังวลและช่วยสร้างเสริมความสมดุลทางจิตใจให้บุคคล ได้แก่ การร้องไห้ การพูดระบายความรู้สึก การหัวเราะ การคิดทบทวน การแสวงหาที่พึ่งทางใจ การหลับ และการฝัน เป็นต้น

2. การพยายามจะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเผชิญปัญหา เป็นความพยายามที่จะเผชิญปัญหาอย่างแท้จริง โดยการเปลี่ยนแปลงตนเอง หรือสิ่งแวดล้อม หรือทั้งตนเองและสิ่งแวดล้อม ซึ่งแบ่งได้ 3 รูปแบบคือ

2.1 การตอบโต้ในรูปแบบการต่อสู้ เมื่อบุคคลมีความคับข้องใจ เพราะไม่สามารถไปถึงเป้าหมายได้ บุคคลจะพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคและนำตนไปสู่เป้าหมายให้ได้ โดยเพิ่มความพยายามหรือเพิ่มกิจกรรมขึ้น หรือหาวิธีการไปให้ถึงเป้าหมายอีกหลาย ๆ วิธี การตอบโต้ในรูปแบบการต่อสู้นี้ประกอบด้วยลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

2.1.1 การรวบรวมกำลังความสามารถที่ตนมีอยู่ เพิ่มความพยายามยิ่งขึ้น และลงมือกระทำการอันใดอันหนึ่งเพื่อแก้ปัญหา

2.1.2 การเลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เหมาะสมที่สุดเพื่อดำเนินการ แต่ยังคงความยืดหยุ่น พร้อมทั้งจะเปลี่ยนวิธีการ ถ้าวิธีการที่เลือกเอาไว้ใช้ไม่ได้ผลหรือพบวิธีการใหม่ที่ดีกว่า พยายามที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไข เลี่ยงความคิดที่แคบและตายตัว พยายามดำเนินการอย่างมีเหตุผล แม้ว่าจะถูกกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ที่ไม่น่าพอใจต่าง ๆ

2.1.3 การหาแหล่งเพื่อเผชิญปัญหาเพิ่มเติม คือ การพยายามเพิ่มแหล่งที่จะช่วยในการเผชิญปัญหา โดยการหาแหล่งข้อมูลใหม่ พัฒนาความสามารถของตนเองใหม่ และการขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเมื่อจำเป็น

2.14 การทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่ม เป็นการใช้ทรัพยากรของกลุ่มช่วยในการเผชิญปัญหา

2.2 การตอบโต้ในรูปแบบของการหลีกเลี่ยง อาจจะแสดงในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

2.2.1 การยอมรับความพ่ายแพ้ ยอมรับว่าสถานการณ์นั้น ๆ ยากเกินไป หรือได้เลือกเป้าหมายที่ไม่เหมาะสม จึงไม่ต้องการที่จะไปยับยั้งเป้าหมายนั้นต่อไปแล้ว

2.2.2 การหนีจากสภาพการณ์ที่ก่อให้เกิดความตึงเครียด โดยการไม่นำตัวไปยุ่งเกี่ยวในสถานการณ์นั้น หรือไม่นำใจไปผูกพัน ไม่ใส่ใจกับสถานการณ์นั้น

2.2.3 การพยายามดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่เหมาะสมกว่าแทนที่จะดำเนินชีวิตอย่างไม่มีจุดหมาย

2.3 การตอบโต้ในรูปแบบของการรวมขอม โดยปกติเมื่อเผชิญปัญหาส่วนใหญ่ บุคคลจะไม่ใช้การตอบโต้ในรูปแบบของการต่อสู้หรือการหลีกเลี่ยง โดยแท้จริงทั้งหมด แต่จะใช้แบบของการรวมขอมผสมผสานรูปแบบการตอบโต้ทั้ง 2 ประการเข้าด้วยกัน รูปแบบการรวมขอม อาจแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

2.3.1 การยอมรับเป้าหมายใหม่แทน เมื่อพบว่าไม่สามารถไปถึงเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ รวมถึงการประเมินความสามารถของตนเองเสียใหม่ และการลดระดับความคาดหวังลง

2.3.2 การยอมรับวิธีการใหม่ ๆ ทั้งนี้ต้องไม่เป็นวิธีการที่หาความเดือดร้อนให้ผู้อื่น

2.3.3 การพยายามคิดถึงความเป็นไป เมื่อไม่ได้ในสิ่งที่คาดหวังทั้งหมด จึงพิจารณาสิ่งที่จำเป็นแทน

2.3.4 การใช้เวลาเพื่อช่วยในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ

3. การตอบโต้โดยชักกลไกในการป้องกันตัว ส่วนมากบุคคลสามารถแก้ไขความคับข้องใจได้ในระดับจิตสำนึก โดยเพิ่มความพยายามในการเอาชนะอุปสรรค ลดระดับของเป้าหมาย เปลี่ยนเป้าหมายใหม่ หรือประเมินสภาพการณ์ที่มีความคับข้องใจเสียใหม่ โดยพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างถี่ถ้วน แต่ความคับข้องใจบางอย่างที่ลึกซึ้งมากถ้าบุคคลไม่สามารถแก้ไขได้ในระดับจิตสำนึก ก็จะถูกนำไปสู่ความพยายามในการแก้ปัญหาในระดับจิตไร้สำนึก ซึ่งการปรับตัวในระดับจิตสำนึกอาจมีแบบแผน วิธีการคล้ายกับการปรับตัวในระดับจิตไร้สำนึก เพียงแต่กลไกในการป้องกันตัวอย่างแท้จริงจะเกิดในระดับจิตไร้สำนึกเท่านั้น

ดาร์ลี และคนอื่น ๆ และชอฟเฟอร์ และโชเฮน (สุภาพรรณ รัตนจรัส. 2531 : 311 - 314 : อ้างอิงมาจาก Darly and others. 1984 ; Shoffer and Shohen. 1956) กล่าวว่า กลไกในการป้องกันตัวที่ใช้กันมากได้แก่ การเก็บกด การถดถอย การกล้าวโทษผู้อื่น การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง การแสดงปฏิกิริยาตอบโต้ความปรารถนา เป็นต้น

ฉวีวรรณ สุตะบุตร (2527 : 68 - 69) กล่าวถึงกลวิธีในการเผชิญกับความวิตกกังวล (Coping Strategies) ไว้ว่า เมื่อบุคคลมีความวิตกกังวล บุคคลจะพยายามหาวิธีเพื่อช่วยให้ตนเองหลุดพ้นจากสภาวะการที่ไม่พึงประสงค์นั้น โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1. การหาความสุขใส่ตัวด้วยการได้รับความรักความเห็นอกเห็นใจ ได้รับความปลอบโยน บางคนรับประทานอาหารมากขึ้น ใช้วิธีการดื่มสุรา รับประทานยา และเสพยาเสพติดต่าง ๆ
2. การควบคุมตนเอง กวดขันตัวเอง เช่น เข้มงวด กัดฟัน ข่มใจ ไม่ต้องการความช่วยเหลือจากใคร
3. การแสดงความรู้สึกเครียดออกมา เช่น ร้องไห้ สาบาน หัวเราะ ตะโกน
4. การหลีกเลี่ยง แยกตัวไม่สนใจใยดี แยกตัวเองออกไปจากเหตุการณ์เพื่อให้เกิดความสบายใจ
5. การพูดออกมา การพูดออกมาช่วยระบายอารมณ์ได้มาก เพราะมีคนอื่นรับรู้ เป็นการช่วยแบ่งเบาความทุกข์ และช่วยหาทางออกให้ได้
6. การคิดคนเดียว โดยปล่อยให้จิตต้องมีการทดลอง ทุกคนต้องเผชิญปัญหา การคิดคนเดียวอาจทำให้หมกมุ่น เศร้าหมอง นอนไม่หลับ
7. การทำกิจวัตรต่าง ๆ เช่น เคาะโต๊ะ เดินไปเดินมา ฤทัย
8. การใช้สัญลักษณ์ทดแทน เช่น สวดมนต์ อ้อนวอน บ่นบ่นสิ่งศักดิ์สิทธิ์
9. การมีอาการทางกายหรือการแสดงออกทางกาย เป็นการสื่อความหมายชนิดหนึ่ง เช่น หัวใจเต้นแรง ปัสสาวะบ่อย เหงื่อออกมาก หน้าซีด ปากสั่น หูตไม่ออก เป็นต้น

จากเอกสารเกี่ยวกับวิธีเผชิญปัญหาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การเผชิญปัญหาเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการรับรู้และประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ ว่ามีผลกระทบและก่อให้เกิดภาวะเครียดต่อตนเองอย่างไร โดยมีกระบวนการด้านความคิดเป็นหลัก

จากนั้นบุคคลจะมีการใช้วิธีการเผชิญปัญหาโดยมีการปรับเปลี่ยนแก้ไขตลอดเวลา เพื่อให้ตนเองบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ นั่นคือ สามารถเผชิญปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

4.2 งานวิจัยเกี่ยวกับวิธีเผชิญปัญหา

4.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

โฮลส์ม และฮุสตัน (Holmes and Houston. 1974 : 212 - 218) ได้ศึกษาวิธีเผชิญปัญหาของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 24 คน เพื่อพิสูจน์ว่าวิธีเผชิญปัญหา 2 วิธี คือ วิธีที่หนึ่ง การปรับเปลี่ยนความคิดว่าสิ่งคุกคามนั้นก่อให้เกิดความรู้สึกใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ (Threat Redefinition) และวิธีที่สอง การหนีความสนใจออกจากภาวะคุกคาม (Threat Isolation) จะช่วยลดภาวะเครียดได้หรือไม่ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบทดลอง แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ได้รับการช็อคด้วยไฟฟ้าเพียงอย่างเดียว กลุ่มที่ 2 ได้รับการช็อคด้วยไฟฟ้ารวมกับการแนะนำให้ใช้วิธีเผชิญปัญหาวิธีที่หนึ่ง กลุ่มที่ 3 ได้รับการช็อคด้วยไฟฟ้ารวมกับการแนะนำให้ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบที่สอง และกลุ่มที่ 4 ไม่ได้รับการช็อคด้วยไฟฟ้า เกณฑ์ที่ใช้วัดความสำเร็จในการเผชิญปัญหา คือ การตอบสนองทางร่างกาย โดยการชีพจรและอาการทางผิวหนัง และภาวะอารมณ์ ผลการศึกษาพบว่า วิธีเผชิญปัญหาทั้ง 2 วิธี ด้วยการปรับเปลี่ยนความคิดว่า สิ่งคุกคามนั้นก่อให้เกิดความรู้สึกใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ และหนีความสนใจออกจากภาวะคุกคาม จะช่วยภาวะเครียดจากการช็อคด้วยไฟฟ้าได้

ในปี ค.ศ.1980 โฟล์คแมน และลาซารัส (Folkman and Lazarus. 1980 : 219 - 239) ได้ศึกษาวิธีเผชิญกับภาวะเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของคนปกติวัย 45-64 ปี จำนวน 100 คน โดยศึกษาเป็นระยะเวลา 1 ปี และใช้วิธีการสัมภาษณ์เกี่ยวกับภาวะเครียด โดยสัมภาษณ์ทุก ๆ 4 สัปดาห์ และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิธีเผชิญปัญหาโดยใช้แบบวัดวิธีเผชิญปัญหา ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 68 ข้อ วิธีเผชิญปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มที่ 1 เป็นวิธีที่มุ่งแก้ปัญหา และกลุ่มที่ 2 เป็นวิธีที่มุ่งลดความเครียด ผลการศึกษาพบว่า ในการใช้วิธีเผชิญปัญหาของบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม ในการเผชิญกับภาวะเครียดนั้นจะใช้วิธีเผชิญปัญหาวิธีเดิมเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นอีกด้วยค่อนข้างน้อย เนื่องจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแตกต่างกัน และ

การที่บุคคลจะใช้วิธีเผชิญปัญหาวิธีเดิมนั้นเป็นผลมาจากปัจจัยด้านบุคลิกภาพ บุคคลนิยมใช้วิธีเผชิญปัญหาที่มุ่งเน้นแก้ปัญหาที่เกิดจากเรื่องงาน หรือเมื่อคาดว่าจะสามารถจัดการกับปัญหานั้นได้และต้องการข้อมูลเพิ่มเติม แต่จะนิยมใช้วิธีเผชิญปัญหาที่มุ่งลดความเครียด เมื่อเผชิญปัญหาที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพ หรือเมื่อประเมินว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ต้องยอมรับและมีความท้อถอยเกิดขึ้น นอกจากนี้พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้วิธีเผชิญปัญหานั้นต่าง ๆ

แกส (Gass. 1987 : 29 - 33) ได้ศึกษาวิธีเผชิญปัญหาของหญิงหม้าย อายุ 65-85 ปี ที่สามีเสียชีวิตได้ 1-12 เดือน จำนวน 100 คน โดยใช้แบบวัดวิธีเผชิญปัญหาของลาซารัส ผลการศึกษาพบว่า

1. วิธีเผชิญปัญหาที่มีประโยชน์กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การหางานอื่นทำ การมีส่วนร่วมในกลุ่มสังคม การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ การทบทวนเกี่ยวกับความตาย การใช้วิธีการทางศาสนา การคุยกับสามีที่เสียชีวิต การรู้สึกว่าสามียังมีชีวิตอยู่ และการรำลึกถึงความสุขที่ผ่านมา

2. วิธีเผชิญปัญหาที่ไม่มีความสัมพันธ์กับตนเอง ได้แก่ การช้ำ การดื่มสุรา การตำหนิตนเอง การบ่นหรือยอมจำนน การหลับใหลมากขึ้น การหลีกเลี่ยงหรือรบกวนผู้อื่น การให้สัญญาแก่ผู้อื่น และการฝันกลางวัน

3. วิธีเผชิญปัญหาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดบวกทางจิตสังคม ได้แก่ การคิดตามความปรารถนา วิธีผสมระหว่างการแสวงหาความช่วยเหลือและหลีกเลี่ยง การมุ่งลดความรุนแรงของปัญหา การตำหนิตนเอง

4. วิธีเผชิญปัญหาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดบวกด้านร่างกาย ได้แก่ การคิดตามความปรารถนา

ส่วน แมคเน็ต (McNett. 1987 : 98 - 103) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับวิธีเผชิญปัญหาและผลสำเร็จในการเผชิญปัญหาของคนพิการ กลุ่มตัวอย่างเป็นคนพิการ อายุระหว่าง 15-65 ปี จำนวน 50 คน เป็นโสด จำนวน 19 คน สมรสแล้ว จำนวน 24 คน เป็นหม้าย จำนวน 7 คน มีการศึกษาตั้งแต่เตรียมอุดมศึกษาจนถึงปริญญาตรี เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบวัดวิธีเผชิญปัญหาของลาซารัส และแบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการแก้ปัญหาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการศึกษาพบว่า

1. วิธีเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ปัญหาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการเผชิญปัญหา การรับรู้แหล่งเกื้อหนุนและรับรู้ประสิทธิภาพของแหล่งเกื้อหนุน
2. วิธีเผชิญปัญหาแบบมุ่งลดอารมณ์เชิงลบ มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสำเร็จในการเผชิญปัญหาและการรับรู้แหล่งเกื้อหนุน
3. วิธีเผชิญปัญหาที่ใช้การประเมินทางด้านความคิดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับวิธีเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ปัญหาและผลสำเร็จในการเผชิญปัญหา
4. วิธีเผชิญปัญหาโดยใช้แหล่งเกื้อหนุนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับวิธีเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ปัญหาและผลสำเร็จในการเผชิญปัญหา
5. อายุไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีเผชิญปัญหาแต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสำเร็จในการเผชิญปัญหา
6. สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีเผชิญปัญหา แต่มีความสัมพันธ์กับผลสำเร็จในการเผชิญปัญหา โดยผู้หย่าที่มีสถานภาพสมรส อดทน หย่า หรือหม้าย จะเผชิญปัญหาได้ดีกว่า
7. ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีเผชิญปัญหาและผลสำเร็จในการเผชิญปัญหา
8. ระดับความพิการมีความสัมพันธ์ทางลบกับวิธีเผชิญปัญหาโดยแหล่งเกื้อหนุน แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีเผชิญปัญหาวิธีอื่น และผลสำเร็จในการเผชิญปัญหา

4.2.2 งานวิจัยในประเทศ

สมัญญา เสียงใส (2521 : 45 - 50) ได้ศึกษาความวิตกกังวล และวิธีลดความวิตกกังวลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 357 คน โดยจำแนกความวิตกกังวลเป็น 3 ด้าน คือ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับด้านสังคม ความวิตกกังวลเกี่ยวกับด้านส่วนตัว และความวิตกกังวลด้านการเรียนและอาชีพ ส่วนวิธีลดความวิตกกังวลของการศึกษาในครั้งนี้ จำแนกเป็น 3 วิธีคือ การลดความวิตกกังวลโดยวิธีก้าวร้าว การลดความวิตกกังวลโดยวิธีอดทน และ การลดความวิตกกังวลโดยวิธีเหตุผล ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความวิตกกังวลด้านอาชีพมากที่สุด ส่วนวิธีการใช้วิธีลดความวิตก

กังวลของนักเรียนพบว่า นักเรียนเลือกใช้การลดความวิตกกังวลแบบใช้เหตุผลมากที่สุด รองลงมาคือ เลือกลดความวิตกกังวลด้วยการวิธีถอยหนี และเลือกใช้วิธีลดความวิตกกังวลโดยวิธีก้าวร้าวเป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งนักเรียนจะเลือกใช้การลดความวิตกกังวลด้วยแบบใช้เหตุผลมากกว่าแบบอื่น ๆ

นิyata พงศ์พานานาเวช (2525 : 102 - 107) ได้ศึกษาความวิตกกังวลในการศึกษาต่อและการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามตัวแปรด้านเพศ แผนการเรียน ความคาดหวังของนักเรียน อาชีพของผู้ปกครองฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครอง ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์มีคะแนนการเผชิญปัญหามากกว่านักเรียนแผนการเรียนศิลปะ แต่ทั้งสองแผนการเรียนใช้ชีวิตเผชิญปัญหาแบบรวมขอมปัญหาเหมือนกัน
2. นักเรียนที่มีความคาดหวังต่างกันมีการเผชิญปัญหาต่างกัน โดยนักเรียนที่มีความคาดหวังสูงมีคะแนนการเผชิญปัญหามากกว่านักเรียนที่มีความคาดหวังปานกลางและต่ำ
3. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังต่างกันมีการเผชิญปัญหาต่างกัน โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังสูง มีคะแนนการเผชิญปัญหามากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังปานกลางและคาดหวังต่ำ
4. ตัวแปรด้านเพศ อาชีพของผู้ปกครอง และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ส่งผลต่อคะแนนการเผชิญปัญหามิแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่มีความวิตกกังวลในการศึกษาต่อต่างกันมีการเผชิญปัญหาแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่มีความวิตกกังวลในการศึกษาต่อสูง มีคะแนนการเผชิญปัญหาน้อยกว่านักเรียนที่มีความวิตกกังวลในการศึกษาต่อปานกลางและความวิตกกังวลต่ำ

จรรยา เกษศรีสังข์ (2537 : 103 - 107) ได้ศึกษาวิธีเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนนายร้อยตำรวจในระดับชั้นปีต่างกันใช้ชีวิตเผชิญปัญหาด้านการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ด้านส่วนตัวและด้านครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพต่างกัน ใช้วิธีการเผชิญปัญหาด้านการเรียน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ด้านส่วนตัวและด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพต่างกัน ใช้วิธีเผชิญปัญหาด้านการเรียน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ด้านส่วนตัวและด้านสังคม ไม่แตกต่างกัน

4. นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบรรยากาศในครอบครัวแตกต่างกัน ใช้วิธีเผชิญปัญหาด้านการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ด้านส่วนตัวและด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ใช้วิธีเผชิญปัญหาด้านการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ด้านส่วนตัวและด้านสังคม ไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีเผชิญปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่าการเผชิญปัญหา จัดเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการประเมินสถานการณ์ว่ามีผลกระทบและก่อให้เกิดความเครียดต่อตนเองอย่างไร จากนั้นจึงมีการเลือกวิธีเผชิญปัญหา ซึ่งแบ่งเป็นแบบสู้ปัญหา แบบหนีปัญหา และแบบประนีประนอม บุคคลเลือกวิธีเผชิญปัญหาที่เหมาะสมแล้ว ย่อมที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จต่อการเรียนและการทำงานได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1-2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคโนโลยีกรุงเทพ จำนวน 5,395 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 3,005 คน และนักศึกษาหญิง จำนวน 2,390 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1-2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคโนโลยีกรุงเทพ ปีการศึกษา 2539 จำนวน 1,708 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 949 คน และนักศึกษาหญิง จำนวน 759 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรโดยใช้เพศและชั้นปีเป็นชั้น ซึ่งมีวิธีการดังนี้

1. จำแนกประชากรเป็น 2 กลุ่ม คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ซึ่งมีจำนวนชั้นปีละ 2,651 คน และ 2,744 คน ตามลำดับ
2. จำแนกประชากรแต่ละชั้นปีในข้อ 1 ตามเพศ
3. สุ่มอย่างง่ายจากประชากรแต่ละกลุ่มในข้อ 2 โดยใช้ตารางประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 98 ของยามาเน (Yamane. 1973 : 580 - 581) ได้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 จำนวน 841 คน เป็นชาย จำนวน 452 คน และเป็นหญิง จำนวน 389 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 867 คน เป็นชาย จำนวน 497 คน และเป็นหญิง จำนวน 370 คน

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง	ชั้นปีที่ 1			ชั้นปีที่ 2			รวม	
	เพศชาย	เพศหญิง	รวม	เพศชาย	เพศหญิง	รวม	เพศชาย	เพศหญิง
ประชากร	1,428	1,223	2,651	1,577	1,167	2,744	3,005	2,390
กลุ่มตัวอย่าง	452	389	841	497	370	867	949	759

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ
ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหา ซึ่งประกอบด้วย

1. แบบสอบถามปัญหาการเรียน
2. แบบสอบถามตัวแปรด้านส่วนตัวของนักศึกษา
3. แบบสอบถามตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน
4. แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน

วิธีสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสอบถามปัญหาการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้
 - 1.1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน
 - 1.2. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามปัญหาการเรียนให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

1.3 หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามในข้อ 1.2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาสิตะพันธุ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสดนนท์ เพื่อตรวจสอบด้านเนื้อหา และภาษาที่ใช้แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้ ได้ข้อคำถามจำนวน 14 ข้อ

1.4 นำแบบสอบถามปัญหาการเรียน จำนวน 14 ข้อ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1-2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาถึงคะแนนต่ำสุด นำนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูง 25% และนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำ 25% เพื่อมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อ โดยใช้ t -test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามเกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน จำนวน 12 ข้อ ที่มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.92 - 3.37

1.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในข้อ 1.4 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 1332 - 133) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัญหาการเรียนเท่ากับ 0.708

1.6 ลักษณะของแบบสอบถามปัญหาการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	มีปัญหากับการเรียนมาก
จริง	หมายถึง	มีปัญหาการเรียนพอสมควร
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	หมายถึง	มีปัญหาการเรียนปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	มีปัญหาการเรียนเพียงเล็กน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ค่อยมีปัญหาการเรียน

ตัวอย่างแบบสอบถามปัญหาการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักศึกษา ขอให้
นักศึกษาค้นข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อเกี่ยวข้องกับปัญหาทาง
การเรียนของนักศึกษามากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ
สภาพปัญหาของท่านดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนมาก
จริง	หมายถึง	มีปัญหการเรียนมากพอสมควร
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	หมายถึง	มีปัญหการเรียนปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	มีปัญหการเรียนเพียงเล็กน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ค่อยมีปัญหาการเรียน

ข้อ	รายการปัญหา	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง ไม่จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
000	<u>ปัญหาการเรียนภาคทฤษฎี</u>					
	ข้าพเจ้าเรียนทฤษฎีวิชาชีพไม่ทันเพื่อน.....					
	ข้าพเจ้าเรียนทฤษฎีวิชาชีพบางวิชาไม่ เข้าใจ.....					
000	<u>ปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติ</u>					
	ข้าพเจ้าส่งงานภาคปฏิบัติล่าช้าไม่ตรง ตามกำหนดเวลา.....					

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามวัดผลการเรียน

จริงที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริง	ให้ 4 คะแนน
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 1 คะแนน

2. แบบสอบถามตัวแปรด้านส่วนตัวของนักศึกษา จำนวน 6 เป็น

2.1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา โปรดเติมข้อความในช่องว่างต่อไปนี้

2.1.1 ขณะนี้นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ในระดับ ปวส. ชั้นปีที่

() 1 () 2

2.1.2 เพศ () ชาย () หญิง

2.1.3 คะแนนเฉลี่ยสะสม (G.P.A.) ของภาคเรียนที่ 1/2539

() ต่ำกว่า 2.00 () ระหว่าง 2.01 – 2.74

() 2.75 ขึ้นไป

2.2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.2.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์

เฉพาะ โดยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามบุคลิกภาพของ เจนกินส์ (อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล.

2533 : 162 ; อ้างอิงมาจาก Strube and others. 1987)

2.2.3 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามในข้อ 2.2.2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาสิตะพันธุ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสดนนท์ เพื่อตรวจสอบด้านเนื้อหา และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้ ได้ข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ

2.2.4 นำแบบสอบถามบุคลิกภาพในข้อ 2.2.3 จำนวน 20 ข้อ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1-2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามรายข้อกับคะแนนรวมทั้งหมดด้วยวิธี Item Total Correlation แล้วนำมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม โดยได้แบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนักศึกษา จำนวน 16 ข้อ แบ่งเป็นบุคลิกภาพแบบเอ 8 ข้อ และบุคลิกภาพแบบบี 8 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.78 - 5.37

2.2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในข้อ 2.2.4 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132 - 133) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบุคลิกภาพเท่ากับ 0.677

2.2.6 ลักษณะแบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเป็นประจำทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้งมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของนักศึกษา
ขอให้นักศึกษาอ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อเป็นจริงตรงกับการ
กระทำที่ปฏิบัติอยู่มากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียง
ข้อละเครื่องหมายเดียวดังนี้

- จริงที่สุด

หมายถึง

ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเป็นประจำทุกครั้ง
- จริง

หมายถึง

ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
- จริงบ้างไม่จริงบ้าง

หมายถึง

บางครั้งตรงกับการกระทำของนักศึกษา บางครั้ง
ไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษา
- จริงน้อย

หมายถึง

ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้งมาก
- ไม่จริงเลย

หมายถึง

ไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง ไม่จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
0	เมื่อข้าพเจ้ามีนัด ข้าพเจ้าไปถึงที่หมายก่อน เวลา.....					
00	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่พอใจ ถ้ามีคนมาขัดจังหวะ เวลาทำงาน.....					
000	ข้าพเจ้าเป็นคนกระตือรือร้นที่จะทำงาน ให้ดีที่สุด.....					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อต่อไปนี้

1. ข้อที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ A ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริง	ให้ 4 คะแนน
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีบุคลิกภาพแบบ B ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 1 คะแนน
จริง	ให้ 2 คะแนน
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 4 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 5 คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายบุคลิกภาพ (อัจฉรา วงศ์วัฒนมงคล. 2533 : 57 - 58)

คะแนนของแบบสอบถามบุคลิกภาพจะอยู่ในระหว่าง 16-80 คะแนน

ผู้ที่ได้คะแนน 41-80 มีบุคลิกภาพแบบเอ

ผู้ที่ได้คะแนน 16-40 มีบุคลิกภาพแบบบี

2.3 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.3.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับนิสัย

ทางการเรียน

2.3.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียนขึ้น ให้สอดคล้องกับ

นิยามศัพท์เฉพาะ โดยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามนิสัยทางการเรียนของศรีระพร จันทนทก (2538)

2.3.3 หาคความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามในข้อ 2.3.2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาสิตะพันธุ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสดนนท์ เพื่อตรวจสอบด้านเนื้อหา และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ ได้ข้อคำถามจำนวน 19 ข้อ

2.3.4 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับนิสัยทางการเรียน จำนวน 19 ข้อ ซึ่งได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1-2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ที่ไม่ชักกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากนั้นจึงนำมาตรวจหาคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาถึงคะแนนต่ำสุด นำนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูง 25% และนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำ 25% เพื่อมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม และได้แบบสอบถามเกี่ยวกับนิสัยทางการเรียน จำนวน 12 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.87 - 3.86

2.3.5 หาคความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในข้อ 2.3.4 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531 : 132 - 133) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนิสัยทางการเรียนเท่ากับ 0.752

2.3.6 ลักษณะแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเป็นประจำทุกครั้งที่
จริง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้งมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่นักศึกษากระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละ เครื่องหมายเดียวดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเป็นประจำทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของศึกษาน้อยครั้งมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง ไม่จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
	<u>การแบ่งเวลาในการเรียน</u>					
0	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาในแต่ละวันสำหรับอ่านหนังสือ.....					
00	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาส่วนหนึ่งไว้สำหรับทำรายงาน.....					
	<u>การเข้าชั้นเรียนตรงตามเวลา</u>					
000	ข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนตรงเวลา.....					
	<u>การส่งงานตามกำหนดเวลา</u>					
0000	ข้าพเจ้าส่งงานที่ทำด้วยตนเองตรงตามกำหนดเวลา.....					

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามนิตยทางการเรียน

1. ข้อที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน
2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายนิตยทางการเรียนของนักศึกษา (Best. 1981 : 204 - 205)

คะแนนเฉลี่ย 3.75 - 5.00	หมายถึง	นิตยทางการเรียนอยู่ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ย 2.26 - 3.74	หมายถึง	นิตยทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.25	หมายถึง	นิตยทางการเรียนอยู่ในระดับไม่ดี

3. แบบสอบถามตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน เป็นแบบสอบถามที่ตามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล จำแนกเป็น 2 ตอนดังนี้

3.1 แบบสอบถามบรรยากาศทางการเรียน

3.1.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียน

3.1.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศทางการเรียนให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.1.3 หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามในข้อ 3.1.2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาสิตะพันธุ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสดนนท์ เพื่อตรวจสอบด้านเนื้อหา และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ ได้ข้อคำถามจำนวน 18 ข้อ

3.1.4 นำแบบสอบถามบรรยาการทางการเรียน จำนวน 18 ข้อ ซึ่งได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1-2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาถึงคะแนนต่ำสุด นำนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูง 25% และนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำ 25% เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งได้แบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยาการทางการเรียน จำนวน 16 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.76 - 5.79

3.1.5 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในข้อ 3.1.4 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531 : 132 - 133) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบรรยาการทางการเรียนเท่ากับ 0.886

3.1.6 ลักษณะแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยาการทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาพอสมควร
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของศึกษาน้อยมาก
ไม่จริง	หมายถึง	ไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามบรรยากาศทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียนของนักศึกษา ขอให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่า เป็นจริงตรงตามความคิดเห็นของนักศึกษา มากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละ เครื่องหมาย เดียวเท่านั้น

- จริงที่สุด

หมายถึง

ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
- จริง

หมายถึง

ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาพอสมควร
- จริงบ้างไม่จริงบ้าง

หมายถึง

บางครั้งตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา บางครั้ง ไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา
- จริงน้อย

หมายถึง

ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อยมาก
- ไม่จริง

หมายถึง

ไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง ไม่จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
0	<u>บรรยากาศในการเรียนการสอนของครู</u> ครูมีวิธีการถ่ายทอดความรู้ ทำให้การ เรียนน่าสนใจ.....					
00	ครูสอนเร็วทำให้ข้าพเจ้าจดจำบรรยาย ไม่ทัน.....					
	<u>สถานที่เรียน</u>					
000	ห้องที่ข้าพเจ้าเรียนมีความปลอดโปร่ง อากาศ ถ่ายเทดี.....					
0000	ขนาดของห้องปฏิบัติการมีขนาดกำลังพอ เหมาะสมกับปริมาณนักศึกษา.....					

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศทางการเรียน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริง	ให้ 4 คะแนน
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 1 คะแนน
จริง	ให้ 2 คะแนน
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 4 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายบรรยากาศทางการเรียน (Best. 1981 : 204 - 205)

คะแนนเฉลี่ย 3.75 - 5.00 หมายถึง อยู่ในบรรยากาศทางการเรียนดี

คะแนนเฉลี่ย 2.26 - 3.74 หมายถึง อยู่ในบรรยากาศทางการเรียนปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.25 หมายถึง อยู่ในบรรยากาศทางการเรียนไม่ดี ✓

3.2 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

3.2.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ

สัมพันธภาพระหว่างบุคคล

3.2.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างบุคคลให้สอดคล้อง

กับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.2.3 หาคความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามจากข้อ 3.2.2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาสิตะพันธุ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสดนนท์ เพื่อตรวจสอบด้านเนื้อหา และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ ได้ข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ

3.2.4 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล จำนวน 10 ข้อ ซึ่งได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1-2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ที่ไม่ชักกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงที่สุด ลงมาถึงคะแนนต่ำสุด นำนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูง 25% และนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำ 25% เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งได้แบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล จำนวน 10 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.82 - 4.59

3.2.5 หาคความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในข้อ 3.2.4 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531 : 132 - 133) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเท่ากับ 0.8509

3.2.6 ลักษณะแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษามากพอสมควร
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อยมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเลย

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศทางการเรียน

1. ข้อที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริง	ให้ 4 คะแนน
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 1 คะแนน
จริง	ให้ 2 คะแนน
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 4 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Best. 1981 : 204 - 205)

คะแนนเฉลี่ย 3.75 - 5.00 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลดี

คะแนนเฉลี่ย 2.26 - 3.74 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.25 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลไม่ดี

4. แบบสอบถามวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิธีเผชิญปัญหา

ทางการเรียน

4.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนให้สอดคล้อง

กับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของสุภาพรณ

โรตตรจรัส (2531 : 304 - 310)

4.3 หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามในข้อ 4.2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาสิตะพันธุ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสดนนท์ เพื่อตรวจสอบด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ ได้ข้อคำถามจำนวน 14 ข้อ

4.4 นำแบบสอบถามวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน จำนวน 14 ข้อ ซึ่งได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1-2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ที่ไม่ชักกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาถึงคะแนนต่ำสุด นักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูง 25% และนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำ 25% เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งได้แบบสอบถามวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน จำนวน 12 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.77 - 3.49

4.5 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในข้อ 4.4 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132 - 133) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนเท่ากับ 0.600

4.6 ลักษณะแบบสอบถามวิธีเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ จำนวน 3 ตัวเลือก (Multiple Choice) ได้แก่ ก, ข และ ค

ตัวอย่างแบบสอบถามวิธีการเผชิญปัญหาทางการเรียน

คำชี้แจง คำถามแต่ละข้อต่อไปนี้ เป็นสถานการณ์ที่สมมติขึ้น หากนักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว นักเรียนมีวิธีแก้ปัญหาหรือคิดจะแก้ปัญหาอย่างไร ซึ่งคำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลเสียหายต่อนักเรียนแต่อย่างใด เพราะจะไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด เนื่องจากแต่ละคนย่อมมีความรู้สึกหรือมีวิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน ฉะนั้นจึงขอให้นักเรียนตอบคำถามตามความรู้สึกและสถานการณ์ที่เป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยกากรบาทับตัวอักษรที่เลือกเพียงคำตอบเดียว

ข้อที่	ข้อความ	เมื่อเผชิญเหตุการณ์ดังกล่าวนักเรียนจะทำอย่างไร
0	เมื่อเรียนทฤษฎีวิชาชีวบางวิชาไม่ทันเพื่อน ข้าพเจ้าจะทำอย่างไร	ก. ค้นหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองอย่างเต็มความสามารถ ข. ำให้เพื่อนที่เรียนเข้าใจอธิบายให้เป็นครั้งคราว ค. ไม่เข้าเรียนวิชาที่เรียนไม่ทัน
00	เมื่อข้าพเจ้าไม่รู้จักวิธีค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีวิชาชีว ข้าพเจ้าจะทำอย่างไร	ก. ไม่ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ข. ถามเพื่อนเกี่ยวกับเรื่องที่จะค้นคว้าเป็นครั้งคราว ค. ขอคำแนะนำวิธีการจากครูอาจารย์

เกณฑ์การให้คะแนน

1. นักเรียนเลือกวิธีเผชิญปัญหาแบบสู้ปัญหา ำได้ 3 คะแนน
2. นักเรียนเลือกวิธีเผชิญปัญหาแบบรอมยอมปัญหา ำได้ 2 คะแนน
3. นักเรียนเลือกวิธีเผชิญปัญหาแบบหนีปัญหา ำได้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของวิธีเผชิญปัญหา (สุภาพรรณ รัตตจรรัส. 2531 : 304 - 310)

1. ผู้มีวิธีการเผชิญปัญหาแบบสู้ปัญหา คือ ผู้ที่ได้คะแนนวิธีการเผชิญปัญหามากกว่าเบอร์เซนไทล์ที่ 75 ขึ้นไป
2. ผู้มีวิธีการเผชิญปัญหาแบบยอมปัญหา คือ ผู้ที่ได้คะแนนวิธีการเผชิญปัญหาตั้งแต่เบอร์เซนไทล์ที่ 25 ถึงเบอร์เซนไทล์ที่ 75
3. ผู้มีวิธีการเผชิญปัญหาแบบหนีปัญหา คือ ผู้ที่ได้คะแนนวิธีการเผชิญปัญหาน้อยกว่าเบอร์เซนไทล์ที่ 25 ลงมา

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการของวิทยาเขตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน จำนวนทั้งสิ้น 1,708 ฉบับ ไปให้นักศึกษาตอบด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 8 มกราคม 2540 ถึง 12 มกราคม 2540 และผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 1,708 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่นักศึกษาตอบข้อมูลครบทุกข้อคำถามอย่างสมบูรณ์ปรากฏว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามสมบูรณ์ทุกฉบับ ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามเหล่านั้นมาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

วิธีจัดการกับข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษา โดยคำนวณค่าร้อยละ
2. เปรียบเทียบปัญหาทางการเรียนของนักศึกษากับตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้สถิติ

ไคสแควร์ (Chi-Square test)

3. เปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษากับตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-Square test)
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation)
5. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยใช้สูตร t-test (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 139 - 140)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

- เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
- $\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
- $\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
- S_H^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
- S_L^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
- n_H, n_L แทน จำนวนนักเรียนของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2.3 การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนกับตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้สูตรดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2523 : 128)

$$\chi^2 = \sum \frac{(O_i - E_i)^2}{E_i}$$

เมื่อ χ^2 แทน ค่าไคสแควร์

$\sum$ แทน ผลรวมของข้อมูล

E_i แทน ความถี่ที่คาดว่าจะเป็น

O_i แทน ความถี่ที่สังเกตได้

3. สถิติที่ใช้วิเคราะห์สมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบตัวแปรที่ศึกษากับปัญหาการเรียนเพื่อหาความเป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-Square test)

3.2 เปรียบเทียบตัวแปรที่ศึกษากับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนเพื่อหาความเป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติไคสแควร์

3.3 หาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา โดยการใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation)

3.4 ค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน โดยการใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for WINDOWS

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาครั้งนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และการแปลผล

ในการวิเคราะห์และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
df	แทน	Degree of Freedom
SS	แทน	Sum of Squares
MS	แทน	Mean Square
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE b	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าพารามิเตอร์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
$\hat{Y}$	แทน	ค่าพยากรณ์ ปัญหาการเรียน หรือวิธีเผชิญปัญหาของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงโดยใช้คะแนนดิบ

Z	แทน	ค่าพยากรณ์ปัญหาการเรียนหรือวิธีเผชิญปัญหาของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงโดยใช้คะแนนมาตรฐาน
χ^2	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน χ^2 - distribution
O	แทน	ค่าความถี่ที่ได้จากการสังเกต
E	แทน	ค่าความถี่ที่ได้จากการคาดหวัง
X_1	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X_2	แทน	บุคลิกภาพ
X_3	แทน	นิสัยทางการเรียน
X_4	แทน	บรรยากาศทางการเรียน
X_5	แทน	สัมพันธภาพระหว่างบุคคล
Y_1	แทน	ปัญหาการเรียน
Y_2	แทน	วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษา โดยคำนวณค่าร้อยละ
2. เปรียบเทียบปัญหาการเรียนกับตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน หรือตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล โดยใช้สถิติไคสแควร์
3. เปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนกับตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน หรือตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล โดยใช้สถิติไคสแควร์
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation)

5. การค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปีและเพศ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล กับปัญหาการเรียนของนักศึกษา

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

ตอนที่ 5 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล กับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา โดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise

ผลของการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและชั้นปี กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 2 และตาราง 3

ตาราง 2 ค่าร้อยละของนักศึกษาชายและหญิงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำแนกตาม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และ
สัมพันธภาพระหว่างบุคคล

ตัวแปร	ระดับของ ตัวแปร	เพศชาย จำนวน/คน	เพศหญิง จำนวน/คน	รวม
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	สูง	249 (14.6%)	344 (20.1%)	593 (34.7%)
	ปานกลาง	558 (32.7%)	384 (22.5%)	942 (55.2%)
	ต่ำ	142 (8.3%)	31 (1.8%)	173 (10.1%)
	รวม	949 (55.6%)	759 (44.4%)	1708 (100%)
2. บุคลิกภาพ	เฒ่า	936 (54.8%)	754 (44.1%)	1690 (98.9%)
	เด็ก	13 (0.8%)	5 (0.3%)	18 (1.1%)
	รวม	949 (55.6%)	759 (44.4%)	1708 (100%)

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับของ ตัวแปร	เพศชาย จำนวน/คน	เพศหญิง จำนวน/คน	รวม
3. นิสัยทางการเรียน	ดี	182 (10.7%)	189 (11.1%)	371 (21.7%)
	ปานกลาง	746 (43.7%)	560 (32.8%)	1306 (76.5%)
	ไม่ดี	21 (1.2%)	10 (0.6%)	31 (1.8%)
	รวม	949 (55.6%)	759 (44.4%)	1708 (100%)
4. บรรยากาศทางการเรียน ตามความคิดเห็นของ นักศึกษา	ดี	153 (9.0%)	155 (9.1%)	308 (18.0%)
	ปานกลาง	761 (44.6%)	585 (34.3%)	1346 (78.8%)
	ไม่ดี	35 (2.0%)	19 (1.1%)	54 (3.2%)
	รวม	949 (55.6%)	759 (44.4%)	1708 (100%)

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับของ ตัวแปร	เพศชาย จำนวน/คน	เพศหญิง จำนวน/คน	รวม
4.1 บรรยากาศทางการเรียน ที่เกี่ยวกับครูตามความ คิดเห็นของนักศึกษา	ดี	287 (16.8%)	333 (19.5%)	620 (36.3%)
	ปานกลาง	631 (36.9%)	402 (23.5%)	1033 (60.5%)
	ไม่ดี	31 (1.8%)	24 (1.4%)	55 (3.2%)
	รวม	949 (55.6%)	759 (44.4%)	1708 (100%)
4.2 บรรยากาศทางการเรียน ที่เกี่ยวกับสถานที่เรียน ตามความคิดเห็นของ นักศึกษา	ดี	163 (9.5%)	112 (6.6%)	275 (16.1%)
	ปานกลาง	671 (39.3%)	564 (33.0%)	1235 (72.3%)
	ไม่ดี	115 (16.7%)	83 (4.9%)	198 (11.6%)
	รวม	949 (55.6%)	759 (44.4%)	1708 (100%)

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับของ ตัวแปร	เพศชาย จำนวน/คน	เพศหญิง จำนวน/คน	รวม
5. สัมพันธภาพระหว่างบุคคล ตามความคิดเห็นของ นักศึกษา	ดี	231 (13.5%)	264 (15.5%)	495 (29.0%)
	ปานกลาง	695 (40.7%)	474 (27.8%)	1169 (68.4%)
	ไม่ดี	23 (1.3%)	21 (1.2%)	44 (2.6%)
	รวม	949 (55.6%)	759 (44.4%)	1708 (100%)
5.1 สัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่ กับรุ่นน้องตามความ คิดเห็นของนักศึกษา	ดี	317 (18.6%)	353 (20.7%)	670 (39.2%)
	ปานกลาง	581 (34.0%)	377 (22.1%)	958 (56.1%)
	ไม่ดี	51 (3.0%)	29 (1.7%)	80 (4.7%)
	รวม	949 (55.6%)	759 (44.4%)	1708 (100%)

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับของ ตัวแปร	เพศชาย จำนวน/คน	เพศหญิง จำนวน/คน	รวม
5.2 สัมพันธภาพระหว่าง เพื่อนกับเพื่อนตาม ความคิดเห็นของ นักศึกษา	ดี	270 (15.8%)	268 (15.7%)	538 (31.5%)
	ปานกลาง	637 (37.3%)	447 (26.2%)	1084 (63.5%)
	ไม่ดี	42 (2.5%)	44 (2.6%)	86 (5.0%)
	รวม	949 (55.6%)	759 (44.4%)	1708 (100%)

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,708 คน เป็นนักศึกษาเพศชายจำนวน 949 คน เป็นนักศึกษาเพศหญิงจำนวน 759 คน เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษาชาย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 32.7 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงคิดเป็นร้อยละ 14.6 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ คิดเป็นร้อยละ 8.3 ส่วนนักศึกษาหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 22.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง คิดเป็นร้อยละ 20.1 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ คิดเป็นร้อยละ 1.8

ในด้านบุคลิกภาพ พบว่า นักศึกษาชาย จำนวน 949 คน มีบุคลิกภาพแบบเอ คิดเป็นร้อยละ 54.8 และมีบุคลิกภาพแบบบี คิดเป็นร้อยละ 0.8 ส่วนนักศึกษาหญิง จำนวน 759 คน มีบุคลิกภาพแบบเอ คิดเป็นร้อยละ 44.1 และมีบุคลิกภาพแบบบี คิดเป็นร้อยละ 0.3

เมื่อวิเคราะห์นิสัยทางการเรียน พบว่า นักศึกษาชายมีนิสัยทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.7 มีนิสัยทางการเรียนดี คิดเป็นร้อยละ 10.7 และมีนิสัยทาง

ตาราง 3 คำร้อยละของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2
 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน
 และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

ตัวแปร	ระดับของ ตัวแปร	ชั้นปีที่ 1 จำนวน/คน	ชั้นปีที่ 2 จำนวน/คน	รวม
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	สูง	284 (16.6%)	309 (18.1%)	593 (34.7%)
	ปานกลาง	428 (25.1%)	514 (30.1%)	942 (55.2%)
	ต่ำ	129 (7.6%)	44 (2.6%)	173 (10.1%)
	รวม	841 (49.2%)	867 (50.8%)	1708 (100%)
2. บุคลิกภาพ	เอ	836 (48.9%)	854 (50.0%)	1690 (98.9%)
	บี	5 (0.3%)	13 (0.8%)	18 (1.1%)
	รวม	841 (49.2%)	867 (50.8%)	1708 (100%)

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับของ ตัวแปร	ชั้นปีที่ 1 จำนวน/คน	ชั้นปีที่ 2 จำนวน/คน	รวม
3. นิสัยทางการเรียน	ดี	172 (10.1%)	199 (11.7%)	371 (21.7%)
	ปานกลาง	653 (38.2%)	653 (38.2%)	1306 (76.5%)
	ไม่ดี	16 (0.9%)	15 (0.9%)	31 (1.8%)
	รวม	841 (49.2%)	867 (50.8%)	1708 (100%)
4. บรรยากาศทางการเรียน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา	ดี	187 (10.9%)	121 (7.1%)	308 (18.0%)
	ปานกลาง	634 (37.1%)	712 (41.7%)	1346 (78.8%)
	ไม่ดี	20 (1.2%)	34 (2.0%)	54 (3.2%)
	รวม	841 (49.2%)	867 (50.8%)	1708 (100%)

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับของ ตัวแปร	ชั้นปีที่ 1 จำนวน/คน	ชั้นปีที่ 2 จำนวน/คน	รวม
4.1 บรรยากาศทางการเรียน ที่เกี่ยวกับครูตามความ คิดเห็นของนักศึกษา	ดี	331 (19.4%)	289 (16.9%)	620 (36.3%)
	ปานกลาง	488 (28.6%)	545 (31.9%)	1033 (60.5%)
	ไม่ดี	22 (1.3%)	23 (1.9%)	55 (3.2%)
	รวม	841 (49.2%)	867 (50.8%)	1708 (100%)
4.2 บรรยากาศทางการเรียน ที่เกี่ยวกับสถานที่เรียน ตามความความคิดเห็นของ นักศึกษา	ดี	167 (9.8%)	108 (6.3%)	275 (16.1%)
	ปานกลาง	596 (34.9%)	639 (37.4%)	1235 (72.3%)
	ไม่ดี	78 (4.6%)	120 (7.0%)	198 (11.6%)
	รวม	841 (49.2%)	867 (50.8%)	1708 (100%)

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับของ ตัวแปร	ชั้นปีที่ 1 จำนวน/คน	ชั้นปีที่ 2 จำนวน/คน	รวม
5. สัมพันธภาพระหว่างบุคคลตาม ความคิดเห็นของนักศึกษา	ดี	230 (16.4%)	215 (12.6%)	495 (29.0%)
	ปานกลาง	545 (31.9%)	624 (36.5%)	1169 (68.4%)
	ไม่ดี	16 (0.9%)	28 (1.6%)	44 (2.6%)
	รวม	841 (49.2%)	867 (50.8%)	1708 (100%)
5.1 สัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่ กับรุ่นน้องตามความคิดเห็น ของนักศึกษา	ดี	373 (21.8%)	297 (17.4%)	670 (39.2%)
	ปานกลาง	439 (25.7%)	519 (30.4%)	958 (56.1%)
	ไม่ดี	29 (1.7%)	51 (3.0%)	80 (4.7%)
	รวม	841 (49.2%)	867 (50.8%)	1708 (100%)

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับของ ตัวแปร	ชั้นปีที่ 1 จำนวน/คน	ชั้นปีที่ 2 จำนวน/คน	รวม
5.2 สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน ตามความคิดเห็นของ นักศึกษา	ดี	299 (17.5%)	239 (14.0%)	538 (31.5%)
	ปานกลาง	509 (29.8%)	575 (33.7%)	1084 (63.5%)
	ไม่ดี	33 (1.9%)	53 (3.1%)	86 (5.0%)
	รวม	841 (49.2%)	867 (50.8%)	1708 (100%)

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1708 คน เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 841 คน เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 867 คน เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25.1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง คิดเป็นร้อยละ 16.6 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ คิดเป็นร้อยละ 7.6 ลำดับ ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 30.1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง คิดเป็นร้อยละ 18.1 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ คิดเป็นร้อยละ 2.6

ในส่วนของคุณลักษณะ พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 841 คน มีคุณลักษณะแบบเอ คิดเป็นร้อยละ 48.9 และคุณลักษณะแบบบี คิดเป็นร้อยละ 0.3 ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 867 คน มีคุณลักษณะแบบเอ คิดเป็นร้อยละ 50.0 และคุณลักษณะแบบบี คิดเป็นร้อยละ 0.8

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน
ดังแสดงในตาราง 4 - 12

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		ปัญหาการเรียน			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
สูง	O	23	32	17	70.805*
	E	25.0	39.7	7.3	
ปานกลาง	O	369	719	139	
	E	426.0	676.7	124.3	
ต่ำ	O	201	191	17	
	E	142.0	225.6	41.4	

* $p < .05$

จากตาราง 4 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
ขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษา
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและปานกลาง ส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนใหญ่มีปัญหาทางการเรียนในระดับมากและ
ปานกลาง

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ		ปัญหาการเรียน			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
เอ	O	70	1218	402	4.956*
	E	71.2	214.1	404.7	
บี	O	2	9	7	
	E	0.8	12.9	4.3	

*p < .05

จากตาราง 5 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี ส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามนิสัยทางการเรียน

นิสัยทางการเรียน		ปัญหาการเรียน			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	14	201	156	91.686*
	E	15.6	266.5	88.8	
ปานกลาง	O	54	1003	249	
	E	55.1	938.2	312.7	
ไม่ดี	O	4	23	4	
	E	1.3	22.3	7.4	

*p < .05

จากตาราง 6 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ขึ้นอยู่กับนิสัยทางการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนดี ปานกลาง และไม่ดี ส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามบรรยากาศทางการเรียน

บรรยากาศทางการเรียนตาม ความคิดเห็นของนักศึกษา		ปัญหาการเรียน			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	10	189	109	35.674*
	E	13.0	221.3	73.8	
ปานกลาง	O	56	996	294	
	E	56.7	966.9	322.3	
ไม่ดี	O	6	42	6	
	E	2.3	38.8	12.9	

* $p < .05$

จากตาราง 7 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ขึ้นอยู่กับบรรยากาศทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศทางการเรียนดี ปานกลาง และไม่ ส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามบรรยากาศทางการเรียน
ที่เกี่ยวกับครู

บรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับ ครูตามความคิดเห็นของนักศึกษา		ปัญหาการเรียน			χ^2
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
ดี	O	20	404	196	52.520*
	E	26.1	445.4	148.5	
ปานกลาง	O	43	783	207	
	E	43.5	742.1	247.4	
ไม่ดี	O	9	40	6	
	E	2.3	39.5	13.2	

*p < .05

จากตาราง 8 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
ขึ้นอยู่กับบรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับครูตามความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อบรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับครูในทางที่ดี
ปานกลาง และไม่ดี ส่วนใหญ่จะมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามบรรยากาศทางการเรียน
ที่เกี่ยวกับสถานที่เรียน

บรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับ สถานที่เรียนตามความคิดเห็นของ นักศึกษา		ปัญหาการเรียน			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	9	173	93	18.433*
	E	11.6	197.6	65.5	
ปานกลาง	O	52	910	273	
	E	52.1	887.2	295.7	
ไม่ดี	O	11	144	43	
	E	8.3	142.2	47.4	

*p < .05

จากตาราง 9 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
ขึ้นอยู่กับบรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับสถานที่เรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อบรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับ
สถานที่เรียนดี ปานกลาง และไม่ดี ส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำนวนตามสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

สัมพันธภาพระหว่างบุคคลตาม ความคิดเห็นของนักศึกษา		ปัญหาการเรียน			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	16	323	156	29.178*
	E	20.9	355.6	118.5	
ปานกลาง	O	51	870	248	
	E	49.3	839.8	279.9	
ไม่ดี	O	5	34	5	
	E	1.9	31.6	10.5	

* $p < .05$

จากตาราง 10 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลตามความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลดี ปานกลาง และไม่ดี ส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง

สัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง ตามความคิดเห็นของนักศึกษา		ปัญหาการเรียน			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	26	442	202	25.592*
	E	28.2	481.3	160.4	
ปานกลาง	O	41	721	196	
	E	40.4	688.2	229.4	
ไม่ดี	O	5	64	11	
	E	3.4	57.5	19.2	

*p < .05

จากตาราง 11 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
ขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องตามความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องดี ปานกลาง และ
ไม่ดี ส่วนใหญ่มิปัญหาการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อน

สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา		ปัญหาการเรียน			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	17	367	154	48.638*
	E	22.7	386.5	288.8	
ปานกลาง	O	40	802	242	
	E	45.7	778.7	259.6	
ไม่ดี	O	15	58	13	
	E	3.6	61.8	20.6	

*p < .05

จากตาราง 12 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อนตามความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อนดี ปานกลาง และไม่ดี ส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

จะเห็นได้ว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในการวิเคราะห์ปัญหาการเรียน จำแนกเป็นปัญหาคาทฤษฎีและปัญหาคาปฏิบัติตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคลแล้ว พบว่า ปัญหาการเรียนคาทฤษฎีและปฏิบัติกับปัญหาการเรียน

ภาพรวม มีความใกล้เคียงกัน คือ ขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เสนอผลการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไว้ในภาคผนวก ข

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล กับปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y ₁
X ₁	1.000	-.0133	.1811*	-.0421	-.1371*	-.2201*
X ₂		1.000	-.0622	-.0164	-.0233	-.0308
X ₃			1.000	.1861*	.0873*	-.2539*
X ₄				1.000	.2024*	-.1613*
X ₅					1.000	.0550
Y ₁						1.000

*p < .05

จากตาราง 13 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในกลุ่มตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₁) บุคลิกภาพ (X₂) นิสัยทางการเรียน (X₃) บรรยากาศทางการเรียน (X₄) และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (X₅) มีค่าระหว่าง -.0133 ถึง .2024

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับปัญหาการเรียน (Y_1) ได้แก่ นิสัยทางการเรียน (X_3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) และบรรยากาศทางการเรียน (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ $-.1613$ ถึง $-.2539$ โดยปัญหาการเรียน (Y_1) มีความสัมพันธ์ทางลบกับนิสัยทางการเรียน (X_3) มากที่สุด

ส่วนสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (X_5) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการเรียน และบุคลิกภาพ (X_2) มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียน (Y_1) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล โดยใช้สถิติไคสแควร์

ผู้วิจัยได้นำตัวแปรที่ศึกษาแต่ละตัวมาเปรียบเทียบกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยใช้สถิติไคสแควร์ ดังปรากฏผลในตาราง

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน			χ^2
		สู้	รอมชอม	ถอยหนี	
สูง	O	126	365	104	25.6931*
	E	103.8	349.4	141.8	
ปานกลาง	O	250	540	150	
	E	224.0	552.0	164.0	
ต่ำ	O	22	98	53	
	E	30.2	10.6	41.2	

* $p < .05$

จากตาราง 14 พบว่า วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ส่วนใหญ่ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรอมชอม

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ		วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน			χ ²
		สู้	รวมหอม	ถอยหนี	
แบบ เอ	O	290	1002	398	21.5854*
	E	294.9	992.4	402.7	
แบบ บี	O	8	1	9	
	E	3.1	10.6	4.3	

*p < .05

จากตาราง 15 พบว่า วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเอ ใช้วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนแบบรวมหอมมากกว่าแบบอื่น ส่วนนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบบี ใช้วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนแบบหนีหรือสู้มากกว่า

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามนิสัยทางการเรียน

นิสัยทางการเรียน		วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน			X ²
		สู้	รวมยอม	ถอยหนี	
ดี	O	119	217	35	136.9464*
	E	64.7	217.9	88.4	
ปานกลาง	O	178	779	349	
	E	227.9	766.9	311.2	
ไม่ดี	O	1	7	23	
	E	5.4	18.2	7.4	

*P < .05

จากตาราง 16 พบว่า วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีวิชาชีพชั้นสูง ขึ้นอยู่กับนิสัยทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนดีและปานกลาง ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรวมยอมมากกว่าแบบอื่น สำหรับนักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนไม่ดี ส่วนใหญ่ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบถอยหนี

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามบรรยากาศทางการเรียน

บรรยากาศทางการเรียน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา		วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน			χ^2
		สู้	รวมยอม	ถอยหนี	
ดี	O	80	78.0	48	33.477*
	E	53.7	180.9	73.4	
ปานกลาง	O	212	796	337	
	E	234.8	790.4	320.7	
ไม่ดี	O	6	26	22	
	E	9.4	31.7	12.9	

* $p < .05$

จากตาราง 17 พบว่า วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ขึ้นอยู่กับบรรยากาศทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อบรรยากาศทางการเรียนดี ปานกลาง และไม่ดี ส่วนใหญ่ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรวมยอม

ตาราง 18 ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามบรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับครู

บรรยากาศทางการเรียน ที่เกี่ยวกับครูตามความคิดเห็น ของนักศึกษา		วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน			χ^2
		สู้	รอมชอม	ถอยหนี	
ดี	O	152	366	102	56.204*
	E	108.2	364.1	147.7	
ปานกลาง	O	140	611	282	
	E	180.2	606.6	246.2	
ไม่ดี	O	6	26	13.1	
	E	96	32.3	23	

* $p < .05$

จากตาราง 18 พบว่า วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ขึ้นอยู่กับบรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับครูตามความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อบรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับครูดี ปานกลาง และไม่ดี ส่วนใหญ่ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรอมชอม

ตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามบรรยากาศ
ทางการเรียนที่เกี่ยวกับสถานที่เรียน

บรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับ สถานที่เรียนตามความคิดเห็นของ นักศึกษา		วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน			χ^2
		สูง	รวมขอม	ดอยหนี	
ดี	O	61	157	57	6.453*
	E	48	161.5	65.5	
ปานกลาง	O	204	734	297	
	E	215.5	725.2	294.3	
ไม่ดี	O	33	112	53	
	E	34.5	116.3	47.2	

*p < .05

จากตาราง 19 พบว่า วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง ขึ้นอยู่กับบรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับสถานที่เรียนตามความคิดเห็นของ
นักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อบรรยากาศทาง
การเรียนที่เกี่ยวกับสถานที่เรียนดี ปานกลาง และไม่ดี ส่วนใหญ่ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรวมขอม

ตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

สัมพันธภาพระหว่างบุคคล ตามความคิดเห็นของนักศึกษา		วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน			χ ²
		สู้	รวมยอม	ถอยหนี	
ดี	O	86	239	131	13.6837*
	E	79.6	267.8	108.7	
ปานกลาง	O	192	711	250	
	E	201.2	677.1	274.7	
ไม่ดี	O	20	53	26	
	E	17.3	58.1	23.6	

*p < .05

จากตาราง 20 พบว่า วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลตามความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลดี ปานกลาง และไม่ดี ส่วนใหญ่ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรวมยอม

ตาราง 21 ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง

สัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องตามความคิดเห็นของนักศึกษา		วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน			χ^2
		สู้	รอมชอม	ถอยหนี	
ดี	O	152	403	115	46.963*
	E	116.9	393.4	159.7	
ปานกลาง	O	135	564	259	
	E	167.1	562.6	228.3	
ไม่ดี	O	11	36	33	
	E	14.0	47.0	19.1	

* $p < .05$

จากตาราง 21 พบว่า วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องตามความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องดี ปานกลาง และไม่ดี ส่วนใหญ่ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรอมชอม

ตาราง 22 ผลการเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อน

สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน กับเพื่อนตามความคิดเห็น ของนักศึกษา		วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน			x ²
		สู้	รวมยอม	ถอยหนี	
ดี	O	123	319	96	35.350*
	E	93.9	315.9	128.2	
ปานกลาง	O	166	642	276	
	E	189.1	636.6	258.3	
ไม่ดี	O	9	42	35	
	E	15.0	50.5	20.5	

*p < .05

จากตาราง 22 พบว่า วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อนตามความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อนดี ปานกลาง และไม่ดี ส่วนใหญ่ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรวมยอม

จะเห็นว่า วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล กับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ดังแสดงในตาราง 23

ตาราง 23 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y ₂
X ₁	1.000	-.013	.181*	-.042	-.037*	.119*
X ₂		1.000	-.062	-.016	-.023	.024
X ₃			1.000	.186*	.087*	.354*
X ₄				1.000	.202*	.164*
X ₅					1.000	-.011
Y ₂						1.000

*p < .05

จากตาราง 23 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในกลุ่มตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₁) บุคลิกภาพ (X₂) นิสัยทางการเรียน (X₃) บรรยากาศทางการเรียน (X₄) และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (X₅) มีค่าระหว่าง -.013 ถึง .202

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน (Y₂) ได้แก่ นิสัยทางการเรียน (X₃) บรรยากาศทางการเรียน (X₄) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₁) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .119 ถึง .354 โดยวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน (Y₂) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยทางการเรียน (X₃) มากที่สุด

ส่วนสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (X_5) และบุคลิกภาพ (X_2) มีความสัมพันธ์กับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน (Y_2) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 6 ผลของการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise ดังมีขั้นตอนดังนี้

ผู้วิจัยได้นำตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 5 ตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) บุคลิกภาพ (X_2) นิสัยทางการเรียน (X_3) บรรยากาศทางการเรียน (X_4) และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (X_5) เข้าสมการถดถอยพหุคูณเพื่อจัดลำดับค่าสัมประสิทธิ์ (Beta Weight) และใช้ค่าสัมประสิทธิ์ (Beta Weight) ที่มีค่าตั้งแต่ .05 ขึ้นไป เพื่อนำมาเข้าการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) และนำเข้า Stepwise อีกครั้ง ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 24 - 25

ตาราง 24 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ปัญหาการเรียนของนักศึกษาเป็นเกณฑ์โดย Stepwise

แหล่งความแปรปรวน	N	df	SS	MS	F
Regression	5	5	10062.619	2012.523	46.694*
Residual	1708	1702	73356.660	43.100	
		1707	83419.279	2055.623	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในการหาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 25

ตาราง 25 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยใช้วิธีวิเคราะห์
แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SE b	B	F
X ₃	-0.2497	0.0290	-0.2035	73.826*
X ₁	-2.0128	0.2626	-0.1795	58.724*
X ₄	-0.1282	0.2053	-0.1473	38.994*
X ₅	0.0766	0.2342	0.0768	10.710*
X ₂	-3.1842	1.5589	-0.0465	4.172*

R = .3473

*p < .05

R² = .1206

SE = 6.565

a = 51.328

จากตาราง 24 พบว่า ผลการวิเคราะห์โดยนำตัวพยากรณ์เข้าสมการถดถอยทีละตัวแปรจนถึงที่สุด พบว่า ตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเรียงลำดับมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ นิสัยทางการเรียน (X₃) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₁) บรรยากาศทางการเรียน (X₄) สัมพันธภาพระหว่างบุคคล (X₅) และบุคลิกภาพ (X₂) ตามลำดับ ซึ่งตัวแปรทั้ง 5 ตัวนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของปัญหาการเรียนได้ ร้อยละ 12.06

สมการพยากรณ์ ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 51.328 - 0.249 (X_3) - 2.0128 (X_1) - 0.1282 (X_4) + 0.0766 (X_5) - 3.1842 (X_2)$$

สมการพยากรณ์ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยใช้
คะแนนมาตรฐาน

$$Z = - 0.2035 (X_3) - 0.1795 (X_1) - 0.1473 (X_4) + 0.0768 (X_5) \\ - 0.0465 (X_2)$$

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์วิธีเผชิญปัญหาทาง
การเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยใช้วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ
(Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise ดังมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้นำตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด 5 ตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1)
บุคลิกภาพ (X_2) นิสัยทางการเรียน (X_3) บรรยากาศทางการเรียน (X_4) และสัมพันธภาพ
ระหว่างบุคคล (X_5) นำเข้าสมการถดถอยพหุคูณ เพื่อจัดลำดับค่าสัมประสิทธิ์ (Beta Weight)
และใช้ค่าสัมประสิทธิ์ (Beta Weight) ที่มีค่าตั้งแต่ .05 ขึ้นไป เพื่อนำมาเข้าการวิเคราะห์
การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) และนำเข้า Stepwise อีกครั้ง ดังปรากฏ
ในตาราง 26 - 27

ตาราง 26 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเมื่อใช้วิธีเฟชันปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา
เป็นเกณฑ์ โดยใช้ Stepwise

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	5	2459.875	491.975	57.2709*
Residual	1702	14620.6933	8.59030	
รวม	1707			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 พบว่า วิธีเฟชันปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน
บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในการหาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับวิธีเฟชันปัญหาทางการเรียนของ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 27

ตาราง 27 คำสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา โดยวิธี
วิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SE b	B	F
X ₃	0.1827	0.0129	0.3291	198.323*
X ₄	0.0460	0.0091	0.1169	25.219*
X ₁	0.2894	0.1172	0.0570	6.093*
X ₅	-0.0244	0.1045	-0.0540	5.446*
X ₂	1.4272	0.6959	0.0460	4.205*

$$R = .3795 \quad *p < .05$$
$$R^2 = .1440$$

SE = 2.930

$$a = 20.028$$

จากตาราง 27 พบว่า ผลของการวิเคราะห์โดยนำตัวพยากรณ์เข้าสมการถดถอยที่ละตัวแปรจนถึงที่สุด พบว่า ตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ นิสัยทางการเรียน (X_3) บรรยากาศทางการเรียน (X_4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) สัมพันธภาพระหว่างบุคคล (X_5) และบุคลิกภาพ (X_2) ตามลำดับ ซึ่งตัวแปรทั้ง 5 ตัวนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนได้ร้อยละ 14.40

สมการพยากรณ์ วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูงโดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 20.028 + 0.1827 (X_3) + 0.0460 (X_4) + 0.2894 (X_1) \\ - 0.0244 (X_5) + 1.4272 (X_2)$$

สมการพยากรณ์ วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูงโดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.3291 (X_3) + 0.1169 (X_4) + 0.0570 (X_1) - 0.0540 (X_5) \\ + 0.0460 (X_2)$$

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัวของนักศึกษาและด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนกับปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัวของนักศึกษาและตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา
5. เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนและสร้างสมการพยากรณ์ปัญหาการเรียนของนักศึกษาจากตัวแปรด้านส่วนตัวและด้านสิ่งแวดล้อม
6. เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนและสร้างสมการพยากรณ์วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาจากตัวแปรด้านส่วนตัวของนักศึกษาและตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
2. ตัวแปรด้านส่วนตัวของนักศึกษาและตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา

3. วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพนิสัยทางการเรียน บรรยายากาสทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
4. ตัวแปรด้านส่วนตัวของนักศึกษาและตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา
5. มีตัวแปรอย่างน้อยหนึ่งตัวที่สามารถพยากรณ์ปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาได้
6. มีตัวแปรอย่างน้อยหนึ่งตัวที่สามารถพยากรณ์วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1-2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ จำนวน 5,395 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 3,005 คน และนักศึกษาหญิง จำนวน 2,390 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1-2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 1,708 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 949 คน และนักศึกษาหญิง จำนวน 759 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้เพศและชั้นปีเป็นชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ซึ่งประกอบด้วย

1. แบบสอบถามปัญหาการเรียน
2. แบบสอบถามตัวแปรด้านส่วนตัวของนักศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น

- 2.1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา
- 2.2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- 2.3 แบบสอบถามเกี่ยวกับนิสัยทางการเรียน
3. แบบสอบถามตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น
 - 3.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศทางการเรียน
 - 3.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
4. แบบสอบถามวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS ในการคำนวณค่าสถิติดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล คิดเป็นค่าร้อยละ
2. เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล โดยใช้สถิติไคสแควร์ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1
3. เปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาการเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล โดยใช้สถิติไคสแควร์ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัวและด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 และข้อที่ 4

5. การค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา โดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 และข้อที่ 6

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้า มีดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับปัญหาการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรนี้ มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียน ส่วนตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการเรียน และบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรนี้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน ส่วนตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์ทางลบกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน และบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นิสัยทางการเรียน (X_3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) บรรยากาศทางการเรียน (X_4) สัมพันธภาพระหว่างบุคคล (X_5) และบุคลิกภาพ (X_2) สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ ร้อยละ 12.06 และมีสมการที่สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

สมการพยากรณ์ปัญหาการเรียนของนักศึกษาโดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 51.328 - 0.249 (X_3) - 2.0128 (X_1) - 0.1282 (X_4) \\ + 0.0766 (X_5) - 3.1842 (X_2)$$

สมการพยากรณ์ปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z = - 0.2035 (X_3) - 0.1795 (X_1) - 0.1473 (X_4) \\ + 0.0768 (X_5) - 0.0465 (X_2)$$

6. นิสัยทางการเรียน (X_3) บรรยากาศทางการเรียน (X_4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) สัมพันธภาพระหว่างบุคคล (X_5) และบุคลิกภาพ (X_2) สามารถพยากรณ์วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ ร้อยละ 14.40 และมีสมการที่สามารถพยากรณ์วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมการพยากรณ์วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา โดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 20.028 + 0.1827 (X_3) + 0.0460 (X_4) + 0.2894 (X_1) \\ - 0.0244 (X_5) + 1.4272 (X_2)$$

สมการพยากรณ์วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษารูปของคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.3291 (X_3) + 0.1169 (X_4) + 0.0570 (X_1) - 0.0540 (X_5) \\ + 0.0460 (X_2)$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. ปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ พบว่า ปัญหาการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและปานกลาง ส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนใหญ่จะมีความยากทางการเรียนอยู่ในระดับมากและปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการเรียนของนักเรียนนั้น หากนักเรียนสามารถทำความเข้าใจในบทเรียนแต่ละวิชาได้เป็นอย่างดี มีการวางแผนการเรียน พยายามค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากในการเรียน ก็จะช่วยให้ปัญหาการเรียนของนักเรียนลดลง อีกทั้งจะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางการเรียนมากขึ้น แต่หากนักเรียนไม่เข้าใจบทเรียน ไม่ได้วางแผนการเรียน ไม่รู้จักวิธีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง นักเรียนอาจจะทอดทิ้งทางการเรียน ไม่นับเวลาสอบ ผลการเรียนจึงตกต่ำ

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ กุศยา แสงเดช (2518 : 52) ที่ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาการเรียนมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสอดคล้องกับการศึกษาของโรนดา (พวงสร้อย วรกุล. 2522 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Onoda. 1975 : 26-A) ที่ได้ศึกษาพบว่า ปัญหาการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ได้แก่ เกียจคร้าน ควบคุมตนเองไม่ได้ วิตกกังวลสูง ขาดความรับผิดชอบมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เพราะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความรับผิดชอบสูงและควบคุมตัวเองได้ดีกว่า

ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ พบว่า ปัญหาการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอและแบบบี ส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ เป็น

ลักษณะบุคลิกภาพของคนที่รักความก้าวหน้า หันไปอุปสรรค ไร้ง่าย ทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ทำงานด้วยความรวดเร็ว ไม่ชอบการรอคอย ส่วนลักษณะบุคลิกภาพแบบบี เป็นลักษณะบุคลิกภาพของคนที่ค่อนข้างเฉื่อยชา จิตใจเยือกเย็น ทำงานไปเรื่อย ๆ ไม่หวังผลสำเร็จในการทำงาน ไม่ชอบหันไปอุปสรรคต่าง ๆ อดทน รอคอยได้

ผลการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนักศึกษาในครั้งนี้อาจสอดคล้องกับ ฟรีดแมน และโรสแมน (Friedman and Roseman. 1974 : 164) ที่ศึกษาพบว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ โดยพื้นฐานแล้ว มีลักษณะกระตือรือร้น ชอบการแข่งขัน มานะพยายาม ชอบประสบความสำเร็จ ส่วนบุคลิกภาพแบบบีจะมีลักษณะไม่ชอบเร่งรีบ ชอบสบาย ดำเนินชีวิตแบบง่าย ๆ

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษากับนิสัยทางการเรียนของนักศึกษา พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาขึ้นอยู่กับนิสัยทางการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนดี ปานกลาง และไม่ดี ส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากการเรียน ถ้านักศึกษารู้จักแบ่งเวลาในการเรียน เข้าเรียนทุกวิชาอย่างสม่ำเสมอตามเวลา ขณะเรียนตั้งใจเรียน เมื่อมีปัญหาข้อสงสัยเกิดขึ้น ก็ซักถามจากอาจารย์ผู้สอน เมื่ออาจารย์มอบหมายงานก็รับผิดชอบและทำด้วยตนเองอย่างเต็มความสามารถ ก็จะทำให้นักศึกษาเข้าใจในวิชาต่าง ๆ เป็นอย่างดี ปัญหาที่เกิดจากการเรียนก็จะน้อยลง แต่ถ้านักศึกษาไม่รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน ขาดเรียนเป็นประจำ เวลาเรียนไม่ตั้งใจเรียน ไม่รับผิดชอบงานที่อาจารย์มอบหมาย ก็จะทำให้ศึกษามีปัญหาการเรียนมากขึ้น

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ พ็อมแฮม และมัวร์ (ศรีระพร จันทรเทศ. 2538 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Popham and Moore. 1960 : 552 - 554) ที่ได้ศึกษาพบว่า นิสัยในการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีคะแนนนิสัยทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และสอดคล้องกับ มอริส (ศรีระพร จันทรเทศ. 2538 : 83 ; อ้างอิงมาจาก Morris. 1961 : 23) ที่ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีนิสัยทางการเรียนดีกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ส่วนการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการเรียนกับบรรยากาศทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาขึ้นอยู่กับบรรยากาศทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษา โดยจำแนกเป็นบรรยากาศทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่เกี่ยวกับครู และบรรยากาศทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่เกี่ยวกับสถานที่เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อบรรยากาศทางการเรียนทั้งที่เป็นบรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับครู และบรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับสถานที่เรียน ในทางที่ดี ปานกลาง และไม่ดี ส่วนใหญ่จะมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ถ้าครูมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี สอนเป็นลำดับขั้น เข้าใจง่าย ตั้งใจสอน เอาใจใส่ ชักถามผู้เรียน มีการใช้สื่ออุปกรณ์การสอนที่ตรงตามจุดประสงค์ทางการเรียน ประกอบกับห้องเรียนมีขนาดและปริมาณพอเพียงกับความต้องการของนักศึกษา และเพียงพอกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน มีความเป็นระเบียบพร้อมที่จะใช้งานได้ตลอดเวลา ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ สนใจ และกระตือรือร้น ที่จะเรียนและศึกษาหาความรู้ สนุกสนานกับบทเรียนในแต่ละวิชา บางวิชาเป็นวิชาที่ยากก็จะง่ายขึ้น ปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับการเรียนของนักศึกษาก็จะน้อยลง แต่ถ้าหากครูผู้สอนไม่มีความตั้งใจในการสอน ไม่มีความพร้อมในการสอน ขาดสื่ออุปกรณ์การสอนที่จะกระตุ้นให้นักศึกษาตื่นตัวทางการเรียน ไม่สนใจในตัวผู้เรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการแออัดไม่มีความพร้อมในการเรียนหรือปฏิบัติงานแล้ว ทำให้นักศึกษาเรียนไม่เข้าใจ เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน จะทำให้ปัญหาการเรียนของนักศึกษามากขึ้นได้

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ แอนเดอร์สัน (Anderson. 1970 : 135 - 152) ที่ศึกษาพบว่า บรรยากาศทางการเรียน ได้แก่ วิธีการสอนของครู การจัดสภาพแวดล้อม และการส่งเสริมกิจกรรมภายในชั้นเรียน จะมีผลต่อความรู้สึกละพฤติกรรมในทางการเรียนของผู้เรียนทั้งทางบวกและทางลบ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วลีวรรณ ศรีเตชะวิวัฒน์ (2536 : 78) ได้ศึกษาพบว่า บรรยากาศในทางการเรียนเป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรกส่งผลต่อปัญหาทางการเรียน

นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา กับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่จำแนกเป็นสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง และสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลทั้งที่เป็นสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง และสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อนที่อยู่ในระดับดี ปานกลาง และไม่ดี ส่วนใหญ่มิมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าระหว่างที่นักศึกษาศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น นักศึกษาไม่สามารถจะเรียนตามลำพังได้ ในแง่การเรียนจำเป็นต้องปรึกษาหารือหรือช่วยเหลือกันทางการเรียน รุ่นพี่ที่มีประสบการณ์ทางการเรียนแต่ละวิชามาก่อน หรือเพื่อนที่เรียนเก่งกว่า สามารถที่จะช่วยเหลือให้คำแนะนำ หรืออธิบายแก่รุ่นน้องหรือเพื่อนที่เรียนไม่เข้าใจได้ ในแง่ของความรู้สึกนั้น นักศึกษารุ่นพี่ รุ่นน้อง และเพื่อนร่วมชั้น สามารถตอบสนองความต้องการทางจิตใจซึ่งกันและกันได้ เช่น ทำให้กำลังใจเมื่อเกิดความท้อถอยหรือมีปัญหา การให้ความรัก เอาใจใส่ ห่วงใย ทำให้เกิดความอบอุ่นใจ สามารถที่จะแสดงความไว้วางใจซึ่งกันและกันได้ ตลอดระยะเวลาที่เรียนร่วมกัน ดังนั้น ถึงแม้จะมีปัญหาการเรียนเกิดขึ้น ปัญหาการเรียนเหล่านั้นก็จะน้อยลงได้ แต่ถ้าหากนักศึกษาเรียนตามลำพัง ไม่สนใจที่จะสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลรอบข้าง เมื่อนักศึกษานั้นเกิดปัญหาการเรียนขึ้น จะไม่ได้รับความช่วยเหลือและเอาใจใส่จากรุ่นพี่ รุ่นน้อง และเพื่อน ทำให้เกิดปัญหาการเรียนมากขึ้นได้

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับ สมชาย ธีรชนกุล (2530 : 86 - 88) ที่กล่าวว่า ถ้าวัยรุ่นประสบปัญหาในด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลทั้งเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศแล้ว จะทำให้วัยรุ่นนั้นเกิดปัญหาทางการศึกษาขึ้นได้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ อัลแมน (เมตตา จินดารักษ์. 2525 ; อ้างอิงมาจาก Ulman. 1957) ที่กล่าวว่า วัยรุ่นที่มีปัญหาสัมพันธภาพกับเพื่อน จะมีปัญหาด้านการเรียนและปัญหาทางอารมณ์ตามมาด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของเดวิด (เสาวรัตน์ จุรัตน์. 2535 : 116 ; อ้างอิงมาจาก David. 1971 : 68) ที่ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีความพึงพอใจในสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนสูง จะมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย

2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับปัญหาการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน และบรรยากาศทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียน ส่วนสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการเรียน และบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า

2.1 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีปัญหาการเรียนน้อย ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีปัญหาทางการเรียนมาก เพราะนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะเป็นคนที่สามารถทำความเข้าใจบทเรียนในวิชาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี มีการวางแผนในการเรียน สนใจที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา มีความพยายามและอดทนเมื่อพบกับวิชาที่ยาก จัดวิธีการเรียนของตนเองให้เป็นระบบ จึงทำให้นักศึกษาเหล่านี้ไม่มีปัญหาทางการเรียนมากนัก เวลาสอบในแต่ละวิชา นักศึกษาจะสอบได้คะแนนดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงสูง ส่วนนักศึกษาที่เรียนวิชาต่าง ๆ ไม่เข้าใจ โดยเฉพาะวิชาที่ยาก จะทำให้เกิดความหือฉ้อฉลทำให้เกิดปัญหาทางการเรียน เวลาสอบไม่สามารถทำคะแนนได้ดีในแต่ละวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงต่ำ

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ คาร์ (มบุญ แบนเจริญ. 2522 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Carr. 1956 : 93 - 94) ที่ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียนไม่ดี จะมีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาที่ผลการเรียนดี และสอดคล้องกับผลการศึกษาของยูพิน นิสนันต์ (2515 : 85) ที่ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีปัญหาด้านต่าง ๆ หลายด้านมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โดยเฉพาะปัญหาด้านการเรียน

2.2 นิสัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยนักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนดี จะมีปัญหาการเรียนน้อย ส่วนนักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนไม่ดี จะมีปัญหาการเรียนมาก ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนดี โดยเข้าชั้นเรียนเป็นประจำ ขณะเรียนก็สนใจที่จดบันทึกสรุปข้อความสำคัญ ตั้งใจเรียน พยายามซักถามข้อสงสัย เมื่อมีปัญหามาบทเรียน ทางานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง และส่งตามกำหนด รวมทั้งรู้จัก

การแบ่งเวลาที่จะดูหนังสือและทบทวนบทเรียน จะทำให้ปัญหาการเรียนของนักเรียนน้อยลงได้ แต่ถ้านักศึกษาขาดเรียนเป็นประจำ ไม่ส่งงาน ไม่ตั้งใจเรียน จะทำให้นักศึกษามีปัญหาการเรียนขึ้นได้

ผลการศึกษาในครั้งนี้ สอดคล้องกับ แมดดอกซ์ (Maddox. 1965 : 8) ที่กล่าวว่า นิัยทางการเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เกิดความสำเร็จทางการศึกษาได้ถึงร้อยละ 40 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมหวัง พิธิยานุวัตร (2523 : 68 - 82) ที่ศึกษาพบว่า สาเหตุของการออกจากมหาวิทยาลัยกลางคันของนิสิตมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ประการหนึ่ง เนื่องมาจากนิัยทางการเรียนไม่ดี เช่น แบ่งเวลาไม่เหมาะสม และไม่ตั้งใจเล่าเรียน

2.3 บรรยากาศทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับปัญหาการเรียนของนักศึกษา กล่าวคือ ถ้าบรรยากาศทางการเรียนดี ปัญหาการเรียนของนักศึกษาจะน้อย แต่ถ้าบรรยากาศทางการเรียนไม่ดี ปัญหาการเรียนของนักศึกษาจะมาก บรรยากาศทางการเรียน ประกอบด้วย ครูและสถานที่เรียนนั้น ต่างก็เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเรียนของนักศึกษา เพราะว่าถ้าครูผู้สอนสามารถสอนได้อย่างมีขั้นตอนตรงตามจุดประสงค์ มีอุปกรณ์และสื่อการสอนที่ช่วยทำให้เกิดความเข้าใจในบทเรียนยิ่งขึ้น เอาใจใส่ซักถามผู้เรียนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจบทเรียน สนุกสนานกับการเรียน และมีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชานั้น อีกทั้งสถานที่เรียนที่ไม่คับแคบ สะอาด น่าเรียน พอเพียงกับความต้องการของนักศึกษา ห้องปฏิบัติการพร้อมที่จะใช้ฝึกภาคปฏิบัติ สภาพบรรยากาศที่ดีเหล่านี้ล้วนเอื้ออำนวยต่อการเรียนทั้งสิ้น ซึ่งจะสามารถทำให้ปัญหาการเรียนลดน้อยลงได้ ในทางตรงข้ามถ้าครูผู้สอนไม่สนใจในการสอนไม่มีการเตรียมการสอน ประกอบกับถ้าสถานที่เรียนแออัด สกปรก รกรุงรัง ไม่น่าเรียน ห้องฝึกภาคปฏิบัติไม่สะดวกในการที่จะฝึก บรรยากาศเช่นนี้จะทำให้นักศึกษาเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ปัญหาการเรียนของนักศึกษาก็จะมากขึ้น

ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับธอร์นเบอร์ก (เสาวรัตน์ จุลรัตน์. 2535 : 51 ; อ้างอิงมาจาก Thornburg. 1975 : 181 - 185) ที่ได้ศึกษาพบว่า กลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาออกจากโรงเรียนกลางคันนั้น เป็นเพราะมีทัศนคติที่ไม่ดีอย่างรุนแรงกับบรรยากาศทางการเรียน การสอน และสอดคล้องกับการศึกษาของโรแกน (ศรีระพร จันทนทก. 2538 : 83 ; อ้างอิง

Cogan. 1975 : 135 - 139) ที่ได้ศึกษาพบว่า บรรยายากาสนในการเรียนการสอนระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความสามารถในการเรียนและสร้างความสนใจในวิชาเรียนของนิสิต ทั้งยังช่วยให้นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ทำให้ผลการเรียนดีขึ้นด้วย

สัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการเรียน และบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ รอยสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ -0.030 ส่วนบุคลิกภาพ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $.055$ ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายตัวน้อย กล่าวคือ สัมพันธภาพระหว่างบุคคลตามความคิดเห็นของนักศึกษา ร้อยละ 68.4 อยู่ในระดับปานกลาง และบุคลิกภาพของนักศึกษา ร้อยละ 99 มีบุคลิกภาพแบบเอ จึงทำให้ตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์กับปัญหาการเรียนน้อย ดังที่ บุษกร เพชรวิวรรธน์ (2530 : 226) กล่าวว่า ถ้าความแปรปรวนของตัวแปรทั้งสองมีค่ามาก จะทำให้ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันสูง แต่ถ้าความแปรปรวนของตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งหรือทั้งสองตัวมีค่าน้อย จะทำให้ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันต่ำ

3. วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยายากาสนทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ส่วนใหญ่ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรอมชอม ทั้งนี้เป็นเพราะว่าวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ มีระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลการศึกษาที่เข้มงวดในแต่ละภาคเรียนการศึกษา นักศึกษาจะต้องทำคะแนนเฉลี่ยสะสมให้ได้ตามกำหนด มิฉะนั้นจะต้องหมดสภาพการเป็นนักศึกษา อีกทั้งจะต้องพยายามทำคะแนนเฉลี่ยสะสมให้มากที่สุด เพื่อใช้ในการสมัครเข้าทำงานหรือศึกษาต่อในระดับสูง ดังนั้นตัวนักศึกษาเห็นว่าการทำคะแนนเฉลี่ยสะสมนั้น เป็นเรื่องไม่เกินความสามารถของตนแล้ว ก็จะใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบสู้ด้วยการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ขอคำแนะนำจากครูอาจารย์เพิ่มเติม เพิ่มความพยายามให้มากขึ้น อดทน แก้อัปเดตข้อบกพร่องของตนเอง หรืออาจจะใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรอมชอม

ด้วยการขอร้องให้เพื่อนที่เรียนเข้าใจอธิบายเพิ่มเติมให้ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นครั้งคราว พยายามเรียนเท่าที่จะเรียนได้ แต่ถ้านักศึกษาเห็นว่าปัญหาการเรียนที่เกิดขึ้นเกินความสามารถของตน ทำให้เกิดความท้อถอย อาจจะใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบถอยหนีด้วยการไม่เข้าชั้นเรียน ไม่ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม กลับในชั้นเรียน ขวนเพื่อนคุย ไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรวมยอมได้

ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับ ริงเนสส์ (Ringness, 1968 : 131) ที่กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับความตึงเครียด ความวิตกกังวล ความท้อถอย และการแก้ปัญหา และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เทเลอร์ (Ringness, 1968 : 140 ; citing Taylor, 1961 : 76) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีผลต่อการปรับตัวกับสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในทางการเรียน

ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ พบว่า วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเอ ใช้วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนแบบรวมยอมมากกว่าแบบอื่น ส่วนนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบบี ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบหนีหรือสู้มากกว่า ทั้งนี้เป็นเพราะว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเอ เป็นลักษณะของบุคลิกภาพที่ชอบหันฝ่าอุปสรรคด้วยตนเอง ชอบการแข่งขัน ไม่ย่อท้อ ชอบความสำเร็จ ไม่ชอบการรอคอย เมื่อเกิดปัญหาทางการเรียนขึ้นจึงเลือกใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบสู้ ด้วยการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ขอคำแนะนำจากครูผู้สอน เพิ่มความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม มีความอดทนต่อปัญหาอุปสรรค พยายามแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง หรืออาจใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรวมยอมด้วยการขอร้องให้เพื่อนที่เรียนเข้าใจอธิบายเพิ่มเติม พยายามเรียนเท่าที่ตนเองจะทำได้ ส่วนนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบบี จะเป็นบุคลิกภาพลักษณะเฉื่อยชา ชอบความเรียบง่าย ไม่ชอบต่อสู้แข่งขัน ย่อท้อต่ออุปสรรคง่าย เมื่อเกิดปัญหาทางการเรียนจึงอาจใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบถอยหนีด้วยการไม่เข้าชั้นเรียน ไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่สนใจเรียน หรืออาจใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรวมยอมได้ นอกเหนือจากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่ง มูส และมูส (จรรยา เกษศรีสังข์, 2537 : 106 ; อ้างอิงมาจาก Moos and Moos, 1968 : 1 - 2) กล่าวว่า บุคลิกภาพของแต่ละบุคคลจะมีความสัมพันธ์กับการเลือกรูปแบบของวิธีเผชิญปัญหา เช่น บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบก้าวร้าว จัดแย้ง

จะนิยามวิธีเผชิญปัญหาแบบผู้รอบรู้มาใช้เหตุผล ส่วนบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบกล้าคิด กล้าแสดงออก เชื่อนั่นในตัวเอง จะนิยามวิธีเผชิญปัญหาแบบผู้อย่างมีเหตุผล

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนกับนิสัยทางการเรียน พบว่า วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนขึ้นอยู่กับนิสัยทางการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนดีและปานกลาง ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรอบคอบมากกว่าแบบอื่น ส่วนนักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนไม่ดี ส่วนใหญ่ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบดอยหนี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ถ้านักศึกษาเห็นว่าการเรียนเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องทุ่มเทอย่างเต็มที่ เพื่อทำให้ตนเองเข้าใจบทเรียนในแต่ละวิชาให้มากที่สุด ดังนั้นนักศึกษาจึงเลือกวิธีการเผชิญปัญหาแบบผู้รอบคอบการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ขอคำแนะนำจากครูผู้สอนเพิ่มเติม อดทนต่ออุปสรรคพยายามแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง หรือเป็นลักษณะการเผชิญปัญหาแบบรอบคอบ ด้วยการขอคำแนะนำจากเพื่อน พยายามเรียนอย่างเต็มความสามารถเท่าที่จะทำได้ ส่วนนักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนไม่ดี จะเห็นว่าการเรียนเป็นเรื่องยากลำบาก ไม่สามารถจะเอาชนะอุปสรรคปัญหาได้ ด้วยเหตุนั้นนักศึกษาจึงเลือกวิธีเผชิญปัญหาแบบดอยหนีด้วยการไม่เข้าชั้นเรียน ไม่ส่งงาน ไม่สนใจเรียน ให้เพื่อนทำงานแทน หรืออาจเลือกวิธีเผชิญปัญหาแบบรอบคอบได้

ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับ บอยด์ และจอห์นสัน (นริศว์ บรรารมย์, 2539 : 6 ; อ้างอิงมาจาก Boyd and Johnson, 1981 : 7) ที่ได้สรุปว่า บุคคลจะเลือกวิธีเผชิญปัญหาที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความรู้สึกับปัญหานั้นและจะเกิดผลอย่างไร เมื่อเขาแสดงพฤติกรรมนั้นแล้ว โดยจะเลือกวิธีเผชิญปัญหาที่เกิดประโยชน์ต่อเขามากที่สุด

ส่วนการศึกษาเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนกับบรรยากาศทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาขึ้นอยู่กับบรรยากาศทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษา โดยจำแนกเป็นบรรยากาศทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่เกี่ยวกับครู และบรรยากาศทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่เกี่ยวกับสถานที่เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อบรรยากาศทางการเรียนทั้งบรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับครู และบรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับสถานที่เรียนในทางที่ดี ปานกลาง และไม่ดี จะใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรอบคอบ ทั้งนี้อาจ

เป็นเพราะว่า ในการเรียนนั้น ถ้าครูผู้สอนสามารถทำให้การเรียนการสอนสนุกสนาน เข้าใจ เนื้อหาวิชาได้อย่างชัดเจน มีการใช้สื่ออุปกรณ์การสอนเพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้ตรงตามจุดประสงค์ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ รวมทั้งสถานที่มีโอกาสถ่ายเท เย็นสบาย ปราศจากเสียงรบกวน มีความพร้อมเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน บรรยากาศทางการเรียนที่ดีเช่นนี้ จะทำให้นักศึกษาเกิดความตื่นตัวและกระตือรือร้นที่จะเรียน แม้จะเป็นวิชาที่มีเนื้อหายากก็ตาม นักศึกษาก็จะ เลือกใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบสู้ด้วยการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ขอคำแนะนำเพิ่มเติมจากครูผู้สอน อดทนต่ออุปสรรคปัญหาที่เกิดขึ้น ในทางการเรียน พยายามแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง หรือนักศึกษาอาจเลือกใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรอมชอมด้วยการขอคำแนะนำจากเพื่อน พยายามเรียนเท่าที่จะทำได้ แต่ถ้าครูผู้สอนไม่สามารถสอนให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจจนบทเรียนได้ ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ สถานที่ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนและการฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาก็จะเกิดความเบื่อหน่าย ท้อถอย รู้สึกว่าสถานการณ์นั้นยุ่งยากเกินไปที่จะแก้ไข จึงเลือกวิธีการเผชิญปัญหาแบบถอยหนี ด้วยการไม่เข้าชั้นเรียน ไม่สนใจเรียน ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย หรืออาจเลือกใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรอมชอมได้

ผลการศึกษาในครั้งนี้ สอดคล้องกับ ประดิษฐ์ อุบลชัย (2523 : 123 - 137) ที่สรุปความสำคัญของบรรยากาศทางการเรียนว่า การสร้างบรรยากาศทางการเรียนที่ดี มีส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียน และพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้เมื่อศึกษาเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ซึ่งจำแนกเป็นสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง และสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ร้อยนักศึกษามีความคิดเห็นต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลทั้งที่เป็นสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง และสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อนที่อยู่ในระดับดี ปานกลาง และไม่ดี ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรอมชอมเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในระหว่างที่นักศึกษากำลังใช้ชีวิตในการเรียนอยู่นั้น นักศึกษาจำเป็นต้องมีสัมพันธภาพกับบุคคลรอบข้าง

ไม่ว่าจะเป็นรุ่นพี่ รุ่นน้อง หรือกับเพื่อนร่วมชั้น เพื่อให้ได้รับการตอบสนองทั้งด้านวิชาการ ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือกันทางการเรียนและทางด้านจิตใจ ได้แก่ การให้ความห่วงใย เอาใจใส่ ซึ่งกันและกัน ดังนั้นถ้านักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นแล้ว นักศึกษาก็จะเกิดความอบอุ่นใจ เกิดความพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคทั้งหลายในทางการเรียน เมื่อเกิดปัญหาทางการเรียนขึ้น นักศึกษาก็จะพร้อมที่จะเลือกใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบสู้ด้วยการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ขอคำแนะนำจากครูผู้สอนเพิ่มเติม อดทนต่ออุปสรรคปัญหาทางการเรียนที่เกิดขึ้น พยายามแก้ไขข้อบกพร่องของตน หรือนักศึกษาอาจเลือกใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบยอมจำนนด้วยการขอคำแนะนำจากเพื่อน พยายามเรียนเท่าที่จะทำได้ ส่วนนักศึกษาที่มีสัมพันธภาพไม่ดีกับบุคคลอื่น จะรู้สึกว้าเหว่ ตัวคนเดียว ไม่ได้ได้รับความสนใจจากคนรอบข้าง ทำให้รู้สึกหมดคุณค่า เมื่อเกิดปัญหาทางการเรียนก็จะรู้สึกท้อถอยและเลือกใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบถอยหนี ดังนั้นวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนจึงขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลด้วย

ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับ ไวส์แมน (นิยดา พงษ์พานิชนาญเวช. 2537 : 32 ; อ้างอิงมาจาก Weisman. 1978 : 264 - 265) ที่กล่าวว่า การเลือกใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบใดนั้นจะสัมพันธ์กับภาวะจิตใจของผู้คน ได้แก่ ความขัดแย้ง ความว้าเหว่ ความรู้สึกไม่มั่นคง และความกลัว เป็นต้น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ โพลล์คแมน และลาซารัส (นริศว์ บรรารมย์. 2539 : 1 ; อ้างอิงมาจาก Folkman and Lazarus. 1984 : 24) ที่ศึกษาพบว่า บุคคลจะเลือกแสดงวิธีการเผชิญปัญหาตามสภาพปัญหาและสภาพจิตใจของผู้เลือกในขณะนั้น

4. ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน และบรรยากาศทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน ส่วนสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์ทางลบกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน และบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า

4.1 นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบสู้ ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบถอยหนี เพราะนักศึกษาจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงได้นั้น นักศึกษาจะต้องใช้ความอดทน มีความพยายามที่จะตั้งใจเรียน และทำความเข้าใจบทเรียน ไม่ทอดทิ้งต่อการเรียน พยายามค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ เป็นลักษณะของบุคคลที่เผชิญปัญหาแบบสู้ ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เป็นเพราะทอดทิ้ง ขาดความพยายาม ไม่สนใจเรียน และไม่พยายามแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนทำให้ไม่เข้าใจบทเรียน ซึ่งเป็นลักษณะของการใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบถอยหนี

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ กิลล์ (Gill. 1962 : 144 - 149) ที่ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนดีจะแก้ปัญหาการเรียนได้ดีกว่านักเรียนที่เรียนอ่อน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฟ็อมแฮม และมัวร์ (ศรีระพร จันทนทก. 2538 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Popham and Moore. 1960 : 552 - 554) ที่ได้ศึกษาพบว่า การแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้ดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

4.2 นิสัยทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน กล่าวคือ นักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนดี จะใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบสู้ ส่วนนักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนไม่ดี จะใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบถอยหนี ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนดี จะเป็นคนที่รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน หมั่นทบทวนบทเรียนอยู่เสมอ ขยันตั้งใจเรียน คอยซักถามอาจารย์ผู้สอน เมื่อไม่เข้าใจบทเรียน การแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาเช่นนี้ก็เพื่อให้สามารถสอบได้คะแนนสูงในแต่ละวิชา ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลที่ใช้วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนแบบสู้ ส่วนนักศึกษาที่ไม่สนใจในการเรียน ขาดเรียนเป็นประจำ ทอดทิ้งต่อการเรียนง่าย ไม่พยายามแก้ปัญหาทางการเรียนที่เกิดขึ้น ลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะของการเลือกใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบหนี

ผลการศึกษาค้นคว้านี้ สอดคล้องกับ ไรล์คแมน และลาซารัส (นิโรบล กฤษณพันธ์. 2534 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Folkman and Lazarus. 1984 : 141 - 225) ที่กล่าวว่า ปัจจัยด้านส่วนตัวที่มีผลต่อการเลือกใช้วิธีเผชิญปัญหา ได้แก่ ประสบการณ์เดิม ลักษณะนิสัยส่วนตัว ความเชื่อ ความมุ่งมั่นหรือทอดทิ้งในการเผชิญปัญหานั้น ๆ

4.3 บรรยายภาพทางการเรียน ซึ่งประกอบไปด้วยครูและสถานที่เรียน มีความสัมพันธ์กับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา กล่าวคือ ถ้านักศึกษามีความคิดเห็นต่อบรรยายภาพทางการเรียนในระดับดี จะเลือกใช้ชีวิตเผชิญปัญหาแบบสู้ แต่ถ้านักศึกษาที่มีความเห็นต่อบรรยายภาพทางการเรียนไม่ดี จะเลือกใช้ชีวิตการเผชิญปัญหาแบบถอยหนี ทั้งนี้เนื่องจากว่าถ้าครูผู้สอนมีความตั้งใจในการสอน เตรียมเนื้อหาและอุปกรณ์การสอนเป็นอย่างดี มีเทคนิคในการสอนให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียน รวมทั้งสถานที่ที่มีความพร้อมในการเรียนและการฝึกปฏิบัติงานแล้ว ย่อมจะทำให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวและกระตือรือร้นที่จะทำความเข้าใจบทเรียน ถึงแม้ว่าวิชานั้นจะยากเพียงใดก็ตามก็จะไม่ย่อท้อ พร้อมจะสู้กับปัญหาเหล่านั้น แต่ถ้าครูผู้สอนไม่สนใจว่านักศึกษาจะเข้าใจหรือไม่ ไม่มีการเตรียมตัวในการสอนที่ดีพอ ขาดสื่อและอุปกรณ์การสอนที่ส่งเสริมความเข้าใจ สถานที่เรียนก็ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนแล้ว ประกอบกับบางวิชาที่ยากในการทำความเข้าใจหรือต้องใช้ความพยายาม นักศึกษาก็จะเกิดความท้อถอยและไม่พร้อมจะสู้กับปัญหานั้น สถานการณ์เหล่านั้น จึงใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบถอยหนี

ผลการศึกษานี้ สอดคล้องกับ แอนเดอร์สัน (Anderson. 1980 : 135 - 152) ที่ได้ศึกษาพบว่า บรรยายภาพในชั้นเรียนระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนมีส่วนสัมพันธ์กับความตื่นตัวและความเฝ้าระวังต่อการตอบสนองทางการเรียน และสอดคล้องกับการศึกษาของ เลวิน และคนอื่น ๆ (Lewin and others. 1939 : 271 - 279) ที่ได้ศึกษาพบว่า บรรยายภาพในชั้นเรียน มีผลต่อการตอบสนองต่อการแสดงออกของนักเรียนภายในชั้นเรียน

4.4 สัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์ทางลบกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน และบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางลบกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ -0.011 ส่วนบุคลิกภาพ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $.024$ ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายตัวน้อย กล่าวคือ สัมพันธภาพระหว่างบุคคลตามความคิดเห็นของนักศึกษา ร้อยละ 68.4 อยู่ในระดับปานกลาง และบุคลิกภาพของนักศึกษา ร้อยละ 99 มีบุคลิกภาพแบบเอ จึงทำให้ตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน ดังที่ บุญกร เพชรวิวรธน

(2530 : 226) กล่าวว่า ถ้าความแปรปรวนของตัวแปรทั้งสองมีค่ามาก จะทำให้ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันสูง แต่ถ้าความแปรปรวนของตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งหรือทั้งสองตัวมีค่าน้อย จะทำให้ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันต่ำ

5. ตัวแปรด้านส่วนตัวและด้านสิ่งแวดล้อมที่สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเรียงลำดับจากตัวแปรส่งผลกระทบมากที่สุดไปหาที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ นิสัยทางการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล และบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 5 และยังสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของปัญหาการเรียนได้ร้อยละ 12.06

ผลการศึกษาในครั้งนี้ สอดคล้องกับ คมเพชร จิตรสุกุล (2515 : 90) ที่ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีปัญหาทางการเรียนมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสอดคล้องกับ บลูเมนทอลส์ (ชมพูท พงษ์ศิริ. 2535 : 28 ; อ้างอิงมาจาก Blumenthal. 1978 : 634) ที่ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะมีความเครียด ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ได้ง่ายกว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบบี และสอดคล้องกับ คอยรว (ศรีระพร จันทรทก. 2538 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Koivo. 1983 : 2624-A) ที่ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีนิสัยและทัศนคติในการเรียนดี จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีนิสัยและทัศนคติทางการเรียนไม่ดี และสอดคล้องกับประพัฒน์ จาปาไทย (2525 : 158 - 161) ที่ศึกษาพบว่า นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฟังพอใจและมีความต้องการสอดคล้องกันเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน รูปแบบการเรียนการสอน ลักษณะเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และปัจจัยในการสนับสนุนด้านการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับ จูไร ชุมรุม (2526 : 176) ที่ได้ศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมของนิสิตนักศึกษามีความสัมพันธ์กับผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ตัวแปรด้านส่วนตัวและด้านสิ่งแวดล้อมที่สามารถพยากรณ์วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลกระทบมากที่สุดไปหาที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สัมพันธภาพระหว่างบุคคล และบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 6 และยังสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนได้ร้อยละ 14.40

ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับ ริงเนสส์ (Ringness. 1968 : 140) ที่ได้ศึกษาพบว่า บุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะปรับตัวทางอารมณ์ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีกว่าบุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า บุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้รับรางวัลทางสังคม มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและบุคคลอื่นในโรงเรียน และสอดคล้องกับ จรรยา เกษศรีสังข์ (2537 : 105) ที่ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพต่างกัน ใช้วิธีเผชิญปัญหาทางด้านการเรียน ส่วนตัว และสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับ สมิท และคนอื่น ๆ (นริศว์ บรรารมภ์. 2539 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Smith and others. 1992 : 100) ที่ได้ศึกษาพบว่า ผู้มีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในลักษณะเด่นชัด จะมีนิสัยชอบเปิดเผยแสดงตัว สามารถเลือกที่จะปรับลักษณะการเผชิญปัญหาได้มากกว่าบุคคลที่มีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในลักษณะไม่ชัดเจน ซึ่งจะมีนิสัยชอบเก็บตัวเฉยเมย มักใช้ลักษณะการเผชิญปัญหารูปแบบปฏิเสธความจริงเสมอ และสอดคล้องกับ ยี (Yee. 1971 : 41 - 42) ที่ได้ศึกษาพบว่า พฤติกรรมที่ครูแสดงความโกรธและเกลียดชังนักเรียน ทำให้นักเรียนเป็นคนเฉยเมย ถอยหนีต่อการแก้ปัญหา และเป็นปฏิปักษ์กับคนรอบข้างก้าวร้าว ปรับตัวไม่ได้ และสอดคล้องกับ เปียร์ค (นริศว์ บรรารมภ์. 2539 : 9 ; อ้างอิงมาจาก Pierce. 1989) ที่ได้ศึกษาพบว่า ผู้ที่มีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลแตกต่างกัน จะมีลักษณะการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 เนื่องจากปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ เป็นผลมาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศทางการเรียน

และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารและฝ่ายวิชาการ เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายในการจัดระบบการเรียนการสอนและสนับสนุนกิจกรรม รวมทั้งส่งเสริมสถานที่เรียนและห้องปฏิบัติการให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ส่วนครูอาจารย์ผู้สอนสามารถปรับปรุงด้านการเรียนการสอน รวมทั้งจัดสื่ออุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา นอกจากนี้อาจารย์ที่ปรึกษา ฝ่ายแนะแนว ยังสามารถที่จะให้คำแนะนำ ทำความเข้าใจ และจัดกิจกรรม รวมทั้งกระตุ้นให้นักศึกษารู้จักที่จะพัฒนาตนเอง เพื่อช่วยลด ปัญหาการเรียนและใช้วิธีการเผชิญปัญหาทางการเรียนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ อันจะทำให้ นักศึกษาใช้ชีวิตในการเรียนได้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในอนาคตต่อไป

1.2 นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ส่วนใหญ่ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรอมชอม เมื่อมีปัญหาการเรียนเกิดขึ้น ซึ่งเป็นการประนีประนอมสถานการณ์ ดังนั้นครูอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา ฝ่ายแนะแนว ควรให้คำแนะนำ ทำความเข้าใจ และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ในการ พัฒนาตนเองให้สามารถเลือกใช้วิธีเผชิญปัญหาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ในส่วนของนักศึกษาที่ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบถอยหนี ก็ควรได้รับการพัฒนาให้ใช้วิธีเผชิญปัญหา แบบรอมชอมหรือแบบสู้ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีต่อตัวนักศึกษาในการเรียนและการทำงานในสังคม ปัจจุบันที่ต้องมีการแข่งขันต่อสู้กันอยู่ตลอดเวลา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรศึกษาตัวแปรเพิ่มเติมนอกเหนือจากตัวแปรที่ศึกษาแล้ว เช่น ทัศนคติ ต่อการเรียนสายอาชีพ ความคาดหวังในอนาคต สัมพันธภาพภายในครอบครัว สภาพเศรษฐกิจ เป็นต้น เพื่อจะได้ทราบว่าตัวแปรที่จะศึกษาเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักศึกษามากน้อยเพียงใด

2.2 ควรจำแนกวิธีการเผชิญปัญหาทางการเรียนตามแนวคิดอื่น ๆ เพื่อให้สามารถศึกษาวิธีการเผชิญปัญหาให้ละเอียดยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กนิษฐา แก้วสวัสดิวงศ์. องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของเด็กเกาะและเด็กพื้นที่ราบ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

กาญจนา คำสุวรรณ. จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ทวีการพิมพ์, 2524.

กุศยา แสงเดช. การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการเรียน สังคมและส่วนตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานครและจังหวัดชัยภูมิ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.

✓ กองบรรณาธิการ. "ประเทศไทย 2540 : โอกาสและทางเลือกด้านสังคมจิตวิทยา," วารสารรัฐปริทัศน์. 34(3) : 25 - 37 ; กรกฎาคม 2535.

✓ คมเพชร จัตรสุกุล. การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ การปรับตัวและ กิจกรรมในวิทยาลัยของนักศึกษาชั้น บ.กศ.สูง ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2514 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำของวิทยาลัยครูนาผาคะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2515. อัดสำเนา.

✓ จงกล ศตะภูรี. บทบาทของครูที่จะช่วยเด็กวัยรุ่นให้เผชิญปัญหาชีวิต. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2500. อัดสำเนา.

✓ จรรยา เกษศรีสังข์. วิธีเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

✓ จูไร ชุมชุม. สภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

ฉลอง ภิมย์รัตน์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ประจักษ์การพิมพ์, 2521.

✓ จีวีวรรณ สุขพันธ์โรธาราม. พัฒนาการวัยรุ่นและบทบาทของครู. เชียงใหม่ : โครงการ ตำรา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2527.

ฉวีวรรณ สุตะบุตร. การพยาบาลพื้นฐาน. นนทบุรี : วิทยาลัยพยาบาลศรีธัญญา, 2527.

✓ ชมพูนุช พงษ์ศิริ. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของ
นักศึกษาพยาบาลสภาการศึกษาไทย กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินท์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

ชีรวัดณ์ นิจนตร. สภาพเชิงจิต-สังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในเขต

กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินท์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

✓ เชิดศักดิ์ ใจวาสน์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา
และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

ชัยพร วิชาวุธ. เอกสารการสอนชุดวิทยามนุษยศาสตร์กับสังคม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2530.

เทคนิคกรุงเทพ. ระเบียบการศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประจำปี 2538.

กรุงเทพฯ : แผนกเอกสารการพิมพ์ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ, 2538.

_____. รายงานประจำปี วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ 2538. กรุงเทพฯ : แผนกเอกสาร
การพิมพ์ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ, 2538.

ธรรมบุญ ฤทธิมณี. "สำเนาจากอธิการ," วารสารราชวมงคล. กรุงเทพฯ : สถาบัน
เทคโนโลยีราชวมงคล, 2535.

นวลละออ สุภาพล. ทฤษฎีบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะ
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

นริศว์ บรรณมย์. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับลักษณะการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร.
ปรินญาณินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.
อัดสำเนา.

✓ นิภา นิธยาน. การปรับตัวและบุคลิกภาพ จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต. กรุงเทพฯ :
สารศึกษาการพิมพ์, 2530.

นัยดา พงษ์พานิชานาญเวช. ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อและการเผชิญปัญหาของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดราชบุรี. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

นิโรบล กฤษณพันธ์. วิธีเผชิญปัญหาและภาวะอารมณ์ทุกข์ของคนไข้ป่วยโรคมะเร็งปากมดลูก
ที่ได้รับรังสีรักษา. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2532.
อัดสำเนา.

บุษกร เพชรวิจิตร. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทาง
การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

✓ บัวทอง สว่างโรสากุล. การแนะแนว. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2525. อัดสำเนา.

ประกอบ อุตรรัตน์. "นิสิตนักศึกษาและกระบวนการกลุ่มในสถาบันอุดมศึกษา," นักศึกษา.
กรุงเทพฯ : ที่ระพัฒนาการพิมพ์, 2525.

✓ ประดิษฐ์ อุบรัมย์. "การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน," เอกสารการสอนชุดระบบการ
เรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สารมวลชนจำกัด, 2523.

✓ ประพัฒน์ จาปาไทย. ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

ประกาศศรี สุฉันทบุตร. สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษา.
ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2522. อัดสำเนา.

✓ ประยุทธ์ วัชรดิษฐ์. การแนะแนวเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครสวรรค์ : คณะวิชา
ครุศาสตร์ วิทยาลัยครูนครสวรรค์, 2526.

ปิยะรัตน์ นุชพองใส. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของ
นักศึกษารุ่นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

- ✓ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์, 2530.
- _____. เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดสอบทางจิตวิทยา. ; 2538.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และมัลลวิทย์ อุดุลย์วัฒนศิริ. รายงานการวิจัยเรื่อง สิ่งแวดล้อมและสุขภาพจิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยของแก่น. โครงการวิจัยประเภท อาจารย์และศาสตราจารย์ สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, 2527.
- ผ่องพรรณ บัณฑานนท์. ความต้องการความช่วยเหลือของนักศึกษาวิทยาลัยครูมหาสารคาม ปีการศึกษา 2510 ที่หวังจะได้รับจากบริการแนะแนวของวิทยาลัยครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2511. อัดสำเนา.
- ผ่องศรี ศรีมรกต. วิธีเผชิญปัญหาและการปรับตัวด้านจิตใจผู้ป่วยอุบัติเหตุที่รับไว้รักษาในโรงพยาบาล. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526. อัดสำเนา.
- พวงสร้อย วรกุล. การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล. 2531.
- ✓ พิมพ์มาศ ดันต์เจริญรัตน์. ปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตตาก. ปรินิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2532. อัดสำเนา.
- พิสิทธิ บทุมบาล. ผลของการเข้ากลุ่มแบบ Sensitivity Training ต่อการพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบุคคล. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : เกษตรศาสตร์, 2532. อัดสำเนา.
- ✓ พิมพ์ศรี เปาณิล. บรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

- ไพศาล หวังพานิช. ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกชั้นเรียนกับผลการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2511. อัดสำเนา.
- บุญญ์ แป้นเจริญ. การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาส่วนตัวและปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาอาชีวศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 5 จังหวัดสงขลา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- เมตตา จินดารักษ์. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- มัลลิกา จิตสุข. การสำรวจปัญหาและความต้องการของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) วิทยาลัยครูอุดรธานี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2508. อัดสำเนา.
- ยี่สุน เสรีบุรณะพงศ์. การศึกษาปัญหาส่วนตัว สังคมและการเรียนของนิสิตต่างจังหวัดซึ่งกำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ยุพิน นิสยันต์. การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ การปรับตัว และกิจกรรมในวิทยาลัยของนักศึกษา ป.กศ.ปีที่ 2 วิทยาลัยครูในจังหวัดพระนครและธนบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2515. อัดสำเนา.
- ละเมียด ลิมอักษร. "สิ่งแวดล้อมที่ส่งผลทางการศึกษา," ประชากรศึกษา. 27 : 23 - 28 ; กุมภาพันธ์ 2519.

วสิวรรณ ศรีเตชะวิวัฒน์. ปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา
กลุ่มภาคเหนือ. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536.
อัสสาเนา.

วรรณ ทอญ้อย. การวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัดนครสวรรค์. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2523. อัสสาเนา.

วรรณ ปุณณโชติ และวัชรีย์ ทรัพย์มี. รายงานผลการวิจัยเรื่องปัญหาของนิสิตนักศึกษา
มหาวิทยาลัยและการให้คำปรึกษาแนะแนว. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัสสาเนา.

วาสนา แดงส้มเขตร. ผลของการให้คำปรึกษาแบบโรเจอร์ต่อการลดปัญหาทางอารมณ์.
ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2525. อัสสาเนา.

วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : กองวิจัยการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2521.

วิมล รจนะวีระ. การศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ทางสังคมและการปรับตัวของเด็ก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีที่ 7 และมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2513. อัสสาเนา.

วิมล หนองพงษ์. ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก. ปริชญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.
อัสสาเนา.

วิลาศ บุญทองขาว. บรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของ
นักเรียนครู และผู้บริหาร เขตการศึกษา 4. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัสสาเนา.

- ✓ วิลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- วิลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่องนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ศิริลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา. การศึกษาปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2522. ปริณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- ✓ ศรีระพร จันทะเทก. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอีสต์ซัมมิต. ปริณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- ✓ สมชาย ชาญกุล. จิตวิทยาวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก : โครงการตำรา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2530.
- สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. รายงานการสำรวจปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2510. อัดสำเนา.
- สมศักดิ์ ประจักษ์. การสำรวจปัญหาและความต้องการของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ธนบุรี. ปริณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2506. อัดสำเนา.
- สมัญญา เสี่ยงโส. ความวิตกกังวลและวิธีลดความวิตกกังวลของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. ปริณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- ✓ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. "สาเหตุการออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 14(13) : 68 - 82 ; กุมภาพันธ์-มีนาคม 2523.
- สายสุรี จุติกุล. "จิตวิทยา," ใน เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511.
- สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2527.

สุพิชญา ชีระกุล และคนอื่น ๆ. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิทยาการ, 2524.

สุภาพรรณ โคตรจรัส. ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.

_____. "การปรับตัว." ใน เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

สุรางค์ ไร่วัตรกุล. การวิจัยปัญหาของนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2504.

เสาวรัตน์ จุลรัตน์. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

อรุณญา รักชมภูร์. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิกและสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

✓ อัจฉรา วงษ์วัฒนามงคล. ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

อัจฉรา วงศ์โรธร และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ของวิชาเรียนและความถนัดในการเรียนภาษาของผู้ริเริ่มเรียนภาษาอังกฤษกับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

Allport, Gordon W. Pattern and Growth in Personality. New York : Holt, Rinehart & Winner, 1967.

- ✓ Anderson, Mary J. "Effects of Classroom Social Climate on Individual Learning," American Educational Research Journal. 7 : 135 - 152 ; March, 1970.
- Best, John W. Research in Education. Englewood Cliff, New Jersey : Prentice-Hall, 1981.
- ✓ Bratcher, Donald Lee. "Counseling Program to Meet the Needs of Students at A Small Liberal Arts College," Dissertation Abstracts International. 37(8) : 4855-A ; February, 1976.
- ✓ Carr, James Francis. "The Problem Area of A Selected Group at Florida State University as Indicated by The Mooney Problem Checklist," Thesis Abstract Series. V.7, p. 93-97, Indiana School of Education, Indiana University, 1956.
- Chickering, Aurthur W. Education and Identity. San Francisco : Jossey-Bass, 1968.
- Desena, Paul A. "The Role of Consistency in Identifying Characteristics of Three Levels of Achievement," The Personnel and Guidance Journal. 43 : 145 - 149 ; October, 1964.
- ✓ Eysenck, H.J., W. Arnold and R. Meili. Encyclopedia of Psychology. London : Search Press, 1972.
- Felker, Grow K.R. "An Experience for College Freshmen," The Personnel and Guidance Journal. 57 : 558 - 561 ; 1973.
- Folkman, S. and R.S. Lazarus. "An Analysis of Coping in a Middle-Ages Community Sample," Journal of Health and Social Behavior. 21 : 219 - 239 ; September, 1980.

- ✓ Friedman, M. and R.H. Roseman. "Behavior Pattern and Coronary Angiographic Findings," Journal of the American Medical Association. 240 : 164 ; 1974.
- Gass, K.A. "Coping Strategies of Widows," Journal of Gerontological Nursing. 13 : 29 - 33 ; August, 1987.
- Gill, L.J. "Some Norminal Correlates of Academic Achievement Among Mexican Secondary School Students," Journal of Educational Psychology. 53 : 144 - 149 ; March, 1962.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd ed. New york : McGraw-Hill, Inc., 1973.
- Grossen, G.M. and H.A. Bush. "Adaptation : A Feedback Process," Advances in Nursing Science. 1 : 51 - 56 ; July, 1979.
- Holmes, D.S. and B.K. Houston. "Affectiveness of Situation Redefinition and Affective Isolation in Coping with Stress," Journal of Personality of Social Psychology. 29 : 212 - 218 ; February, 1974.
- ✓ Holtzman, H. Wayne. Survey of Study Habits and Attitudes. New York : The Psychological Corporation, 1965.
- ⑨ Hurlock, Elizabeth B. Development Psychology. New York : McGraw-Hill Book Company, 1964.
- ② ✓ Lewin, K. and R. Lippitt and R. White. "Patterns of Aggressive Behavior in Experimentally Created Social Climate," Journal of Social Psychology. 10 : 271 - 299 ; 1939.
- ✓ Maddox, R. How to Study. Greenwich, Connecticut : Fawcett Publication, 1936.

✓ Maddox, Harry. "How to Study," The English Language Book Society.

London : 1965.

McNett, S.C. "Social Support, Threat, and Coping Responses and

Effectiveness in the Functionally Disabled," Nursing

Research. 36 : 98 - 103 ; March-April, 1987.

Moos, R.H. and A.G. Billings. "Conceptualizing and Measuring Coping

Resources and Process," in Handbook of Stress : Theoretical

and Clinical Aspects. p. 212-230. Edited by L.Goldberger

and S. Beznitz, New York : The Free Press, 1982.

Nenyod, Boomnus. "An Analysis of Problems Perceived by Foreign

Students Enrolled in State College and University in the

State of Texas," Dissertation Abstracts International.

36(2) : 5090 - 5092-A ; August, 1975.

Peris, June. "Some Problems of Teaching and Learning with in the

Open University," Educational Research. Vol. 21, No 3.

July, 1980.

Ringness, Thomas A. Mental Health in the School. New York : Random

House, 1968.

✓ Rogers, Louis Leroy. "Problem Analysis Study of Selected Freshman

Students at Appalachian State Teachers College," Dissertation

Abstracts International. 20 : 3169 ; October, 1960.

Smith, Samuel. Best Method of Study. London : London Business Nobel

Inc., Books, 1970.

Strube, Michael J. and Susan M. Boland. "Post Performance Attributions and Task Persistence Among Type A and B Individuals," Journal of Personality and Social Psychology. 50(2) : 413 - 420 ; February, 1968.

Taylor, H. "The Future of American Education," in American Scholar. 18(1) : 33 - 40 ; 1949.

✓ Tiedman, S.C. "A Study of Pupil-Teacher Relationships," Journal of Educational Research. 35 : 657 - 644 ; 1942.

✓ Thornburg, Hershel D. Contemporary Adolescence : Reading. 2nd ed. California : Brooks/Cole Pub. Co., 1975.

Warters, Jame. Techniques of Counseling. New York : McGraw-Hill Book Company, 1964.

✱ Wrenn, C. Gilbert. Study Habits Inventory. Stanford : Stanford University Press, 1968.

✱ Wrenn, C. Gilbert and Robert P. Larsen. Studying Effectively. Stanford : Stanford University Press, 1969.

Yamane, Taro. Statistics : An Introductory Analysis. 3rd ed. Tokyo : Harper International Edition, 1973.

Yee, Albert H. Social Interaction in Educational Settings. New Jersey : Englewood Cliffs, Prentice Hall, Inc., 1971.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถาม

ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

8 มกราคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ

ด้วยข้าพเจ้า นายเต็มศักดิ์ คทวณิช นักศึกษาปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ

งานวิจัยดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอาจารย์ในวิทยาเขตฯ อนุญาตให้นักศึกษาตอบแบบสอบถาม โดยข้าพเจ้าแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษานชั้นเรียน และขอใช้เวลาเรียนประมาณ 15 นาที ให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ในระดับต่อไป

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านและอาจารย์ในวิทยาเขตฯ จะกรุณาให้ความร่วมมือสำรวจข้อมูลจากนักศึกษานครั้งนี้ และขอขอบพระคุณล่วงหน้าเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายเต็มศักดิ์ คทวณิช)

นิสิตปริญญาโท เอกจิตวิทยาการศึกษา

แบบสอบถาม

เรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต

เทคนิคกรุงเทพ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามมี 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านส่วนตัวของนักศึกษา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาของท่าน ท่านมีความรู้สึก ความคิดเห็น หรือการกระทำอย่างไร ขึ้นอยู่กับตัวท่านเอง คำตอบของท่านไม่มีข้อใดถูกหรือผิด และไม่มีผลกระทบต่อท่านในทางลบแต่อย่างใด ในการตอบแบบสอบถามไม่ต้องลงชื่อของท่าน คำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผย จึงขอความกรุณาให้ท่านตอบให้ตรงกับความรู้สึก ความคิดเห็น และการกระทำของท่านมากที่สุด โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบพระคุณที่ร่วมมือตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักศึกษา ขอให้ นักศึกษาอ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อเกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาที่เกิดขึ้นเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพ ปัญหาของท่านดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาหนัก
จริง	หมายถึง	มีปัญหาพอสมควร
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	หมายถึง	มีปัญหามาก
จริงน้อย	หมายถึง	มีปัญหาเล็กน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่มีปัญหา

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง ไม่จริงบ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
1.	ข้าพเจ้าเรียนทฤษฎีวิชาชีวบางวิชาไม่ทันเพื่อน.....					
2.	ข้าพเจ้าไม่รู้วิธีค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมทางการเรียน ด้วยตนเอง.....					
3.	ข้าพเจ้าไม่รู้วิธีวางแผนการเรียนล่วงหน้าด้วยตนเอง..					
4.	ข้าพเจ้ารู้สึกท้อถอยในการเรียน.....					
5.	ข้าพเจ้าคิดว่าวิชาสามัญพื้นฐานบางวิชายากเกินไป....					
6.	ข้าพเจ้าไม่ชอบอาจารย์ผู้สอนทฤษฎีวิชาชีวบางวิชา....					
7.	ข้าพเจ้ากลัวสอบทฤษฎีวิชาชีวบางวิชาตก.....					
8.	ข้าพเจ้าส่งงานภาคปฏิบัติล่าช้าไม่ตรงตามกำหนดเวลา..					

2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของนักศึกษา ขอให้นักศึกษาอ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อ เป็นจริงตรงกับการกระทำที่นักศึกษานับถืออยู่เป็นประจำเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละ เครื่องหมายเดียว ดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเป็นประจำทุกครั้ง

จริง หมายถึง ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง

จริงบ้างไม่จริงบ้าง หมายถึง บางครั้งตรงกับการกระทำของนักศึกษา

 บางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษา

จริงน้อย หมายถึง ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้งมาก

ไม่จริงเลย หมายถึง ไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเลย

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง ไม่จริงบ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
1.	เวลาที่ข้าพเจ้ากำลังทำงาน ถ้ามีคนมาขัดจังหวะ ข้าพเจ้าจะรู้สึกโกรธ.....					
2.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ เวลาผ่านไปรวดเร็วจนข้าพเจ้าทำ สิ่งที่ข้าพเจ้าตั้งใจไว้ไม่ทัน.....					
3.	ข้าพเจ้าไม่สนใจว่างานที่ทำอยู่สำเร็จตามเป้าหมาย หรือไม่.....					
4.	ข้าพเจ้าไม่รู้สึอะไร ถ้างานที่ข้าพเจ้าทำอยู่ดำเนิน ไปอย่างล่าช้า.....					
5.	เมื่อข้าพเจ้าเริ่มต้นทำสิ่งใดแล้ว ข้าพเจ้าต้องทำให้ เสร็จโดยเร็วที่สุด.....					
6.	ข้าพเจ้าไม่เห็นความจำเป็นที่ต้องกระตือรือร้นในการ ทำงาน.....					
7.	เวลามีปัญหาในการทำงาน ข้าพเจ้าจะเกิดความท้อถอย.....					
8.	ข้าพเจ้าไม่รู้สึหงุดหงิดเลยที่ต้องรอคนผิคนัดเป็นเวลา นาน ๆ.....					
9.	ข้าพเจ้าไม่ชอบทำงานที่ต้องมีการแข่งขันกับคนอื่น.....					
10.	ข้าพเจ้าคิดว่าตนเองเป็นคนเฉื่อยช้ากับการเรียน.....					
11.	ข้าพเจ้าชอบที่จะแสวงหาความรู้ให้กับตนเองตลอดเวลา.....					
12.	ถ้าต้องฟังคนที่พูดซ้ำซาก ข้าพเจ้าจะทนไม่ได้.....					
13.	ข้าพเจ้าสามารถทำงานที่รับมอบหมายให้เสร็จก่อน กำหนดเวลา.....					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง ไม่จริงบ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
14.	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายไปเรื่อย ๆ โดยไม่ คำนึงว่าจะเสร็จเมื่อไร.....					
15.	เมื่อมีปัญหในการเรียน ข้าพเจ้าจะพยายามแก้ปัญหา ให้ได้.....					
16.	เวลาทำงาน ข้าพเจ้าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่าง ดี.....					

2.3 แบบสอบถามเกี่ยวกับนิสัยทางการเรียน

- คำชี้แจง** ให้นักศึกษาอ่านข้อความที่เกี่ยวกับสิ่งนี้นักศึกษากระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ดังนี้
- จริงที่สุด หมายถึง ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเป็นประจำทุกครั้ง
- จริง หมายถึง ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเป็นประจำเกือบทุกครั้ง
- จริงบ้างไม่จริงบ้าง หมายถึง บางครั้งตรงกับการกระทำของนักศึกษา
บางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษา
- จริงน้อย หมายถึง ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้งมาก
- ไม่จริงเลย หมายถึง ไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเลย

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง ไม่จริงบ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
1.	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาในแต่ละวันสำหรับอ่านหนังสือ.....					
2.	เมื่อมีเวลาว่าง ข้าพเจ้าใช้เวลาทั้งหมดกับการ การคุยกับเพื่อน.....					
3.	ข้าพเจ้ามาเรียนสม่ำเสมอ.....					
4.	ข้าพเจ้าขาดเรียนวิชาที่คิดว่าไม่สำคัญ.....					
5.	ข้าพเจ้าเข้าห้องเรียนสาย.....					
6.	ข้าพเจ้าเข้าห้องเรียนก่อนอาจารย์เข้าสอน.....					
7.	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตัวเอง.....					
8.	ข้าพเจ้าส่งงานที่ทำด้วยตนเองตรงตามกำหนดเวลา.....					
9.	เวลาเรียนข้าพเจ้าตั้งใจฟังอาจารย์ผู้สอน.....					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง ไม่จริงบ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
10.	ขณะที่ฟังอาจารย์สอน ข้าพเจ้าจะบันทึกข้อความสำคัญ ไปด้วย.....					
11.	ข้าพเจ้าขอคำอธิบายเพิ่มเติมจากอาจารย์นอกเวลา เรียน.....					
12.	เมื่อข้าพเจ้าเรียนไม่เข้าใจ ข้าพเจ้าจะซักถาม อาจารย์ทันที.....					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

3.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียนของนักศึกษา ขอให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่าเป็นจริงมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละ เครื่องหมายเดียวเท่านั้น

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากพอสมควร
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อยมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาเลย

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง ไม่จริงบ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
1.	ครูส่วนใหญ่มีวิธีการถ่ายทอดความรู้ ทำให้การเรียน น่าสนใจ.....					
2.	ครูส่วนใหญ่สอนอย่างมีขั้นตอน ทำให้เข้าใจ เข้าใจง่าย.....					
3.	ครูบางคนทิ้งการสอนเป็นประจํา.....					
4.	ครูส่วนใหญ่เข้าห้องตรงเวลา.....					
5.	ครูส่วนใหญ่ซักถามความเข้าใจของนักศึกษานานช้าวมอง เรียนเป็นระยะ ๆ.....					
6.	ครูส่วนใหญ่อธิบายข้อสงสัยเกี่ยวกับบทเรียนจนนักศึกษา เข้าใจ.....					
7.	ครูส่วนใหญ่ใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับเรื่องที่สอน.....					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง ไม่จริงบ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
8.	ครูส่วนใหญ่เตรียมอุปกรณ์การฝึกภาคปฏิบัติได้เหมาะสม กับเรื่องที่จะฝึก.....					
9.	ห้องปฏิบัติการมีขนาดใหญ่พอในการฝึกปฏิบัติงาน.....					
10.	ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา.....					
11.	จำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน....					
12.	จำนวนห้องปฏิบัติการวิชาชีพมีเพียงพอกับจำนวนวิชา ที่เปิดสอน.....					
13.	ห้องเรียนสกปรก รกรุงรัง ไม่น่าเรียน.....					
14.	ห้องปฏิบัติการจัดได้เป็นระเบียบ สามารถหยิบใช้อุปกรณ์ การฝึกงานได้สะดวก.....					
15.	ห้องปฏิบัติการมีความทันสมัย เหมาะสำหรับการฝึกภาคปฏิบัติ.					
16.	ห้องปฏิบัติการสามารถใช้ฝึกงานภาคปฏิบัติเพิ่มเติมได้ ตลอดเวลา.....					

3.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนักศึกษา
ขอให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่าเป็นจริงตรงตามพฤติกรรมที่ประสบอยู่มากน้อย
เพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละ เครื่องหมายเดียวเท่านั้น

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเป็นประจำทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเป็นประจำเกือบ ทุกครั้ง
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้งมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเลย

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง ไม่จริงบ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
1.	รุ่นพี่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนแก่รุ่นน้อง.....					
2.	รุ่นพี่ให้คำแนะนำแนวการสอบแก่รุ่นน้อง.....					
3.	รุ่นพี่คอยสอบถามเกี่ยวกับการเรียนของรุ่นน้อง.....					
4.	รุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือรุ่นน้อง เมื่อรุ่นน้องมีปัญหาการเรียน.....					
5.	เพื่อนในห้องจะช่วยทบทวนบทเรียนให้ก่อนสอบ เมื่อ ข้าพเจ้าขอร้อง.....					
6.	เมื่อเพื่อนเรียนไม่เข้าใจ เพื่อนคนอื่น ๆ ที่เรียนรู้เรื่อง จะช่วยอธิบายให้.....					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง ไม่จริงบ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
7.	เพื่อน ๆ ในห้องคอยสอบถามเกี่ยวกับการเรียนของ ข้าพเจ้า.....				/	
8.	เพื่อน ๆ ในห้องคอยเตือนให้ข้าพเจ้าดูหนังสือก่อนสอบ.....					
9.	ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนสนิทใน ห้องได้.....					
10.	ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาปัญหาการเรียนกับเพื่อนใน ห้องได้.....					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีเผชิญปัญหาการเรียน

คำชี้แจง คำถามแต่ละข้อต่อไปนี้ เป็นสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น ถ้าหากนักศึกษาอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว นักศึกษามีวิธีแก้ปัญหาที่นั้นอย่างไร ซึ่งคำตอบของนักศึกษาจะไม่มีผลเสียหายต่อนักศึกษาแต่อย่างใด เพราะจะไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด เนื่องจากแต่ละคนย่อมมีความรู้สึกลึกหรือมีวิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน ฉะนั้นจึงขอให้นักศึกษาตอบคำถามตามความรู้สึกและสถานการณ์ที่เป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด โดยกาเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว

ข้อ	ข้อความ	เมื่อเผชิญเหตุการณ์ดังกล่าว นักศึกษาจะทำอย่างไร
1.	เมื่อเรียนทฤษฎีวิชาชีวบางวิชาไม่ทันเพื่อน ข้าพเจ้าจะทำอย่างไร	ก. ค้นหาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองอย่างเต็มความสามารถ ข. ำให้เพื่อนที่เรียน เข้าใจอธิบายให้ฟังเป็นครั้งคราว ค. ไม่เข้าเรียนวิชาที่เรียนไม่ทัน
2.	เมื่อข้าพเจ้าไม่รู้วิธีค้นหาหาความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีวิชาชีวด้วยตัวเอง ข้าพเจ้าจะทำอย่างไร	ก. ไม่ค้นหาหาความรู้เพิ่มเติม ข. ถามเพื่อน เกี่ยวกับเรื่องที่จะค้นคว้าเป็นครั้งคราว ค. ขอคำแนะนำวิธีการจากครูอาจารย์
3.	เมื่อข้าพเจ้าไม่รู้วิธีวางแผนการเรียนไว้ล่วงหน้า ข้าพเจ้าจะทำอย่างไร	ก. ขอคำแนะนำวิธีการวางแผนการเรียนจากอาจารย์ ข. แก้ปัญหาการเรียนที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าเป็นครั้ง ๆ ไป ค. ไม่สนใจที่จะวางแผนการเรียน

ข้อ	ข้อความ	เมื่อเผชิญเหตุการณ์ดังกล่าว นักเรียนจะทําอย่างไร
4.	เมื่อข้าพเจ้าเกิดความท้อถอยในการเรียน ข้าพเจ้าจะทําอย่างไร	ก. พยายามดูตัวอย่างของคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนมาสร้างกำลังใจให้ เกิดความพยายาม ข. ปรึกษากับเพื่อนเพื่อขอกำลังใจ ค. หนีเรียน
5.	เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกท้อว่าวิชาสามัญพื้นฐานบาง วิชายากเกินไปสำหรับข้าพเจ้า ข้าพเจ้า จะทําอย่างไร	ก. พยายามเรียนเท่าที่จะสามารถทําได้ ข. ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในวิชาที่ยากนั้น อย่างเต็มที่ ค. บ่อยวิชานั้นไป ไม่ต้องให้ความสนใจ
6.	เมื่อข้าพเจ้าไม่ชอบอาจารย์ที่สอนทฤษฎี วิชาชีพบางคน ข้าพเจ้าจะทําอย่างไร	ก. พยายามทําใจให้กว้าง พยายามหาแง่ดีของ อาจารย์ ข. เรียนไปเรื่อย ๆ ไม่ว่าอาจารย์คนนั้นจะ เป็นอย่างไร ค. ไม่เข้าเรียน เมื่ออาจารย์คนนั้นเข้าสอน
7.	เมื่อข้าพเจ้ากลัวว่าจะสอบตกทฤษฎีวิชาชีพ บางวิชา ข้าพเจ้าจะทําอย่างไร	ก. เตรียมตัวอ่านวิชานั้นให้มากขึ้นกว่าเดิม ข. ขอให้เพื่อนช่วยอธิบายวิชานั้นก่อนสอบ ได้ แค่ไหนเอาแค่นั้น ค. แกล้งป่วยเพื่อไม่ต้องเข้าสอบวิชานั้น
8.	เมื่อข้าพเจ้าส่งงานภาคปฏิบัติล่าช้า ไม่ตรงตามกำหนด ข้าพเจ้าจะทํา อย่างไร	ก. ยอมรับผิด ครั้งต่อไปพยายามปรับปรุงตนเอง ให้ส่งตามกำหนดเวลาให้ได้ ข. หาข้อแก้ตัวเพื่อขอความเห็นใจเป็นครั้งคราว ไป ค. คอยหลบหน้าอาจารย์ผู้สอน

ข้อ	ข้อความ	เมื่อเผชิญเหตุการณ์ดังกล่าว นักศึกษาจะทำอย่างไร
9.	เมื่ออาจารย์ตำหนิเรื่องงานภาคปฏิบัติของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะทำอย่างไร	ก. ยอมรับคำตำหนิ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ข. ขอบกพร่องที่เกิดขึ้น ค. ไม่ต้องแก้ไข ได้คะแนนเท่าไรก็เอาเท่านั้น ง. ขอคำแนะนำจากเพื่อนในการแก้ไขชิ้นงานนั้น
10.	เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกว่างานภาคปฏิบัติบางชิ้นงานยากเกินไปสำหรับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะทำอย่างไร	ก. ขอให้อาจารย์ผู้สอนอธิบายขั้นตอนวิธีการทำชิ้นงานเพิ่มเติม ข. ขอความช่วยเหลือจากเพื่อนในส่วนที่ตนเองทำไม่ได้ ค. ไม่ทำงานชิ้นที่ยากนั้น
11.	เมื่อข้าพเจ้าไม่ชอบอาจารย์ที่สอนภาคปฏิบัติบางคน ข้าพเจ้าจะทำอย่างไร	ก. ไม่ต้องสนใจอาจารย์ เรียนเท่าที่จะเรียนได้ ข. ไม่เข้าเรียนวิชานั้น คอยถามงานจากเพื่อน ค. พยายามฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น ถึงแม้จะไม่ชอบอาจารย์ก็ตาม
12.	เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกเหนื่อยมากในการทำงานภาคปฏิบัติบางชิ้นงาน ข้าพเจ้าจะทำอย่างไร	ก. อุดทน พยายามทำชิ้นงานนั้นให้สำเร็จให้ได้ ข. เหนื่อยเมื่อไรก็พัก แล้วลงมือทำชิ้นงานนั้นต่อ ค. เลิกทำ ไม่ต้องสนใจกับงานชิ้นนั้นอีก

ภาคผนวก ข

คุณภาพเครื่องมือ และตารางผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียน
ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของนักศึกษา

ตาราง 28 ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1.	3.37
2.	1.93
3.	2.16
4.	2.59
5.	1.92
6.	2.78
7.	1.97
8.	2.13
9.	3.03
10.	3.22
11.	2.75
12.	2.12

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.7084

ตาราง 29 ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1.	4.25
2.	1.82
3.	3.25
4.	6.92
5.	3.56
6.	3.48
7.	4.41
8.	2.89
9.	1.78
10.	3.60
11.	2.50
12.	2.89
13.	4.33
14.	1.86
15.	5.37
16.	5.14

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.677

ตาราง 30 ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับนิสัยทางการเรียน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1.	1.87
2.	2.50
3.	2.69
4.	3.40
5.	2.46
6.	2.69
7.	3.17
8.	3.64
9.	2.81
10.	2.93
11.	2.34
12.	3.86

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.750

ตาราง 31 ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศทางการเรียน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1.	4.15
2.	1.87
3.	1.93
4.	2.21
5.	3.28
6.	4.08
7.	3.90
8.	4.34
9.	4.20
10.	2.17
11.	2.61
12.	1.76
13.	3.12
14.	5.79
15.	5.10
16.	4.79

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.886

ตาราง 32 ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1.	4.03
2.	3.64
3.	3.05
4.	3.61
5.	4.59
6.	5.72
7.	3.84
8.	2.97
9.	1.82
10.	3.00

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.850

ตาราง 33 ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1.	1.77
2.	2.45
3.	2.50
4.	2.59
5.	2.72
6.	1.80
7.	2.04
8.	1.79
9.	3.49
10.	1.96
11.	2.16
12.	1.82

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.600

ตาราง 34 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		ปัญหาการเรียนภาคทฤษฎี			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
สูง	O	23	404	7	105.431*
	E	45.5	439.9	31.4	
ปานกลาง	O	74	731	137	
	E	72.2	698.8	171.0	
ต่ำ	O	34	132	166	
	E	13.3	128.2	107.6	

* $p < .05$

ตาราง 35 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษา จำแนกตามบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ		ปัญหาการเรียนภาคทฤษฎี			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
แบบเอ	O	70	1218	402	4.956*
	E	71.2	214.1	404.7	
แบบบี	O	2	9	7	
	E	0.8	12.9	4.3	

*p < .05

ตาราง 36 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษา จำแนกตามนิสัยทางการเรียน

นิสัยทางการเรียน		ปัญหาการเรียนภาคทฤษฎี			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	19	231	121	69.451*
	E	28.5	275.2	67.3	
ปานกลาง	O	108	1015	183	
	E	100.2	968.8	237.0	
ไม่ดี	O	4	21	6	
	E	2.4	23.0	5.6	

*p < .05

ตาราง 37 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษา จำแนกตามบรรยากาศ
ทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษา

บรรยากาศทางการเรียนตาม ความคิดเห็นของนักศึกษา		ปัญหาการเรียนภาคทฤษฎี			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	10	189	109	35.674*
	E	13.0	221.3	73.8	
ปานกลาง	O	56	996	294	
	E	56.7	966.9	322.3	
ไม่ดี	O	6	42	6	
	E	2.3	38.8	12.9	

*p < .05

ตาราง 38 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษา จำแนกตามบรรยากาศทางการเรียน ได้แก่ ครู ตามความคิดเห็นของนักศึกษา

บรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับ ครูตามความคิดเห็นของนักศึกษา		ปัญหาการเรียนภาคทฤษฎี			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	42	428	150	26.108*
	E	47.6	459.9	112.5	
ปานกลาง	O	82	797	154	
	E	79.2	766.3	187.5	
ไม่ดี	O	7	42	6	
	E	4.2	40.8	10.0	

*p < .05

ตาราง 39 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษา จำนวนตามสถานที่เรียน
ตามความคิดเห็นของนักศึกษา

บรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับ สถานที่เรียนตามความคิดเห็น ของนักศึกษา		ปัญหาการเรียนภาคทฤษฎี			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	23	91	17	3.863*
	E	21.1	94.7	15.2	
ปานกลาง	O	192	929	146	
	E	204.0	916.1	146.9	
ไม่ดี	O	60	215	35	
	E	49.9	224.2	35.6	

*p < .05

ตาราง 40 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษา จำแนกตามสัมพันธภาพระหว่างบุคคลตามความคิดเห็นของนักศึกษา

สัมพันธภาพระหว่างบุคคลตาม ความคิดเห็นของนักศึกษา		ปัญหาการเรียนภาคทฤษฎี			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	16	323	156	29.178*
	E	20.9	355.6	118.5	
ปานกลาง	O	51	870	248	
	E	49.3	839.8	279.9	
ไม่ดี	O	5	34	5	
	E	1.9	31.6	10.5	

*p < .05

ตาราง 41 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษา จำแนกตามสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องตามความคิดเห็นของนักศึกษา

สัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง ตามความคิดเห็นของนักศึกษา		ปัญหาการเรียนภาคทฤษฎี			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	50	74	7	18.767*
	E	51.4	73.5	6.1	
ปานกลาง	O	467	734	66	
	E	49.70	710.6	59.3	
ไม่ดี	O	153	150	7	
	E	121.6	173.9	14.5	

* $p < .05$

ตาราง 42 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษา จำแนกตามสัมพันธภาพ
ระหว่างเพื่อนกับเพื่อนตามความคิดเห็นของนักศึกษา

สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา		ปัญหาการเรียนภาคทฤษฎี			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	43	76	12	13.067*
	E	41.3	83.1	6.6	
ปานกลาง	O	378	830	59	
	E	399.1	804.1	63.8	
ไม่ดี	O	117	178	15	
	E	97.6	196.7	15.6	

* $p < .05$

ตาราง 43 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		ปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติ			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
สูง	O	41	297	255	22.813*
	E	39.6	338.5	214.9	
ปานกลาง	O	58	567	317	
	E	62.9	537.7	341.4	
ต่ำ	O	15	111	47	
	E	11.5	98.8	62.7	

* $p < .05$

ตาราง 44 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา จำแนกตามบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ		ปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติ			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
เอ	O	70	1218	402	4.956*
	E	71.2	214.1	404.7	
บี	O	2	9	7	
	E	0.8	12.9	4.3	

*p < .05

ตาราง 45 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา จำนวนตามนิสัยทางการเรียน

นิสัยทางการเรียน		ปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติ			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	23	158	190	51.846*
	E	24.8	211.8	134.5	
ปานกลาง	O	86	798	422	
	E	87.2	745.5	473.3	
ไม่ดี	O	5	19	7	
	E	2.1	17.7	11.2	

* $p < .05$

ตาราง 46 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา จำแนกตามบรรยากาศ
ทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษา

บรรยากาศทางการเรียนตาม ความคิดเห็นของนักศึกษา		ปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติ			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	9	173	93	18.433*
	E	11.6	197.6	65.5	
ปานกลาง	O	52	910	273	
	E	52.1	887.2	295.7	
ไม่ดี	O	11	144	43	
	E	8.3	142.2	47.4	

*p < .05

ตาราง 47 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา จำแนกตามบรรยากาศ
 ทางกรเรียน ได้แก่ ครู ตามความคิดเห็นของนักศึกษา

บรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับ ครูตามความคิดเห็นของนักศึกษา		ปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติ			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	43	302	275	47.687*
	E	41.4	353.9	224.7	
ปานกลาง	O	60	640	333	
	E	68.9	589.7	374.4	
ไม่ดี	O	11	33	11	
	E	3.7	31.4	19.9	

* $p < .05$

ตาราง 48 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา จำแนกตามบรรยากาศ
ทางการเรียน ได้แก่ สถานที่เรียน .

บรรยากาศทางการเรียนที่เกี่ยวกับ สถานที่เรียนตามความคิดเห็น ของนักศึกษา		ปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติ			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	15	130	130	31.455*
	E	18.4	157.0	99.7	
ปานกลาง	O	75	722	438	
	E	82.4	705.0	447.6	
ไม่ดี	O	24	123	51	
	E	13.2	113.0	71.8	

* $p < .05$

ตาราง 49 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา จำนวนตามสัมพันธภาพระหว่างบุคคลตามความคิดเห็นของนักศึกษา

สัมพันธภาพระหว่างบุคคลตาม ความคิดเห็นของนักศึกษา		ปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติ			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	16	323	156	29.178*
	E	20.9	355.6	118.5	
ปานกลาง	O	51	870	248	
	E	49.3	839.8	279.9	
ไม่ดี	O	5	34	5	
	E	1.9	31.6	10.5	

* $p < .05$

ตาราง 50 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา จำนวนตามสัมพันธภาพ
ระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องตามความคิดเห็นของนักศึกษา

สัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง ตามความคิดเห็นของนักศึกษา		ปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติ			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	40	335	295	37.986*
	E	44.7	382.5	242.8	
ปานกลาง	O	63	587	308	
	E	63.9	546.9	347.2	
ไม่ดี	O	11	53	16	
	E	5.3	45.7	29.0	

* $p < .05$

ตาราง 51 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา จานแนกตามสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อนตามความคิดเห็นของนักศึกษา

สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา		ปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติ			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	χ^2
ดี	O	37	274	37	73.729*
	E	35.9	307.1	35.9	
ปานกลาง	O	54	662	54	
	E	72.4	618.8	72.4	
ไม่ดี	O	23	39	23	
	E	5.7	49.1	5.7	

* $p < .05$

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายเต็มศักดิ์ ชื่อสกุล คทวณิช

ตำแหน่งหน้าที่การทํางานปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 6

แผนกสังคมศาสตร์ คณะวิชาสามัญ

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ

ถนนนางลิ้นจี่ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ

โทร. 2873211-25 ต่อ 223

ประวัติการศึกษา

2513-2516	ชั้นมัธยมต้น จากสาธิตวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2517	ป.กศ.ต้น จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2519	ป.กศ.สูง (สังคมศึกษา) จากวิทยาลัยครูธนบุรี
2521	กศ.บ. (ประวัติศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2540	กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร